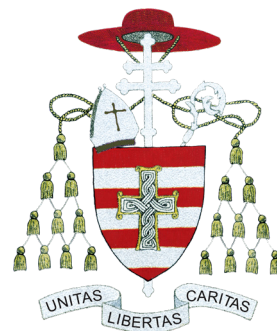
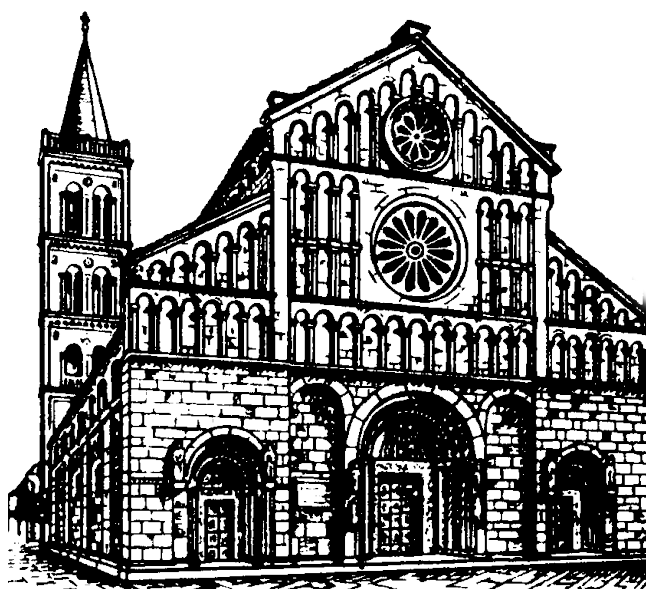

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 1-2/2021. SIJEČANJ - VELJAČA

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar

tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavastvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Damir Šehić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: IT CENTAR - BIOGRAD

Slika na nslovnoj stranici: Vitraj 1899 sv. Josip

Nadbiskup Željko Karić i papa Franjo

Ususret Nedjelji Božje Riječi

Kada pod svetom misom slušamo biblijske tekstove, znamo i vjerujemo da Bog tada govori svo-
me narodu, a sam Krist naviješta evanđelje. Stoga se iz poštovanja prema Božjoj Riječi, Evandeli-
star nosi u procesiji prije svete Mise i ljubi nakon čitanja. Tim se znakovima i gestama pokazuje
vjera o Božjoj nazočnosti u svetim tekstovima.

Zajednica Božjeg naroda uvijek pokazuje osobitu pozornost prema tekstovima Svetog Pisma,
kao i prema onima koji naviještaju i tumače Riječ Božju (biskupi, svećenici, đakoni). I očekuje
da se oni „posebno i dobro pripreve za tumačenje svetih tekstova“ te da „izbjegavaju bilo kakvu
improvizaciju“ (kardinal Robert Sarah).

Ustanovljenjem Nedjelje Božje riječi papa Franjo predložio je neke konkretne stvari koje nije teš-
ko ostvariti. Ponajprije, da se ta Nedjelja svečanije proslavi, a u homiliji razmisli kako „dati što
veće poštovanje prema Svetom Pismu“ i kako „o Riječi Božjoj razmišljati i širiti kulturu njezinog
čitanja“.

U ovogodišnjoj božićnoj čestitci, dok smo očima vjere u Djetetu u jaslama „otkrivali utjelovljenu
Riječ“, učinilo mi se prikladnim upitati: Kako se odnosimo prema njegovoj pisanoj Riječi, prema
Svetom Pismu?

Ponovit ću to i sada u vidu pripreve za Nedjelju Božje Riječi koju ćemo proslaviti 24. siječnja
2021. godine:

Imamo li u svom domu tu svetu knjigu? Sjetimo li se u prigodi nekih važnih obiteljskih događaja
kupiti Sveto Pismo (ili barem evanđelje) i pokloniti to kao dar?

Ako u kući imamo Bibliju, gdje se ona nalazi? Možemo li pronaći neko vidno mjesto u svom
domu gdje ćemo držati Bibliju kao svoje kućno svetohranište? Jer, riječi Svetoga Pisma su „žive
i djelotvorne“ te korisne „za pouku, popravljavanje i odgajanje“, kako piše apostol Pavao svome
učeniku Timoteju (2 Tim 3, 14-16).

Poželio bih da ovo vrijeme pandemije, kad se malo više družimo u obitelji, iskoristimo to zajed-
ništvo i za druženje s Biblijom, pa nešto vremena posvetimo čitanju poticajnih tekstova Očevog
pisma, osobito izvješća u evanđeljima o Isusovom rođenju, njegovoj mucu i uskrsnuću. Jer, „Tko
poznaje pismo, poznaje Božje srce“, rekao je papa Grgur Veliki. A „ne poznavati Sveto Pismo,
znači ne poznavati samoga Krista“, zapisao je sveti Jeronim čiju smo 1600. godišnjicu rođenja
obilježili 2020. godine.

Završavam ovo prigodno pismo „Ususret Nedjelji Božje Riječi“ s nekoliko poticajnih misli župni-
cima, katehetama i roditeljima:

Ako nemate u kući Sveto Pismo (ili barem evanđelje), nabavite tu svetu knjigu i odredite za nju
počasno mjesto gdje će stajati kao vaše „obiteljsko svetohranište“. Uzmite češće u ruke tu knjigu
kad ste na okupu i pročitajte koju stranicu svetoga teksta.

Neka župnici i katehete potaknu kumove ovogodišnjih krizmanika da im uz druge darove naba-
ve i tu svetu knjigu. Ona se može poklanjati i mladencima na vjenčanju.

Onima koji bi željeli pripremiti se za nedjelju čitanjem liturgijskih tekstova, neka se u tom vidu omogući u župnim prostorima organizirati biblijske večeri tijekom tjedna.

Svima pozdrav i blagoslov sa željom neka vas sve Gospodin blagoslovi i čuva.

Neka svoj pogled svoj svrati na vas i milostiv neka vam bude tijekom cijele Nove 2021. godine.

Neka u vašem srcu probudi žarku čežnju za čitanjem njegovoga Pisma i mir neka vam donese!

Mons. Želimir Puljić,
zadarski nadbiskup

SVETA STOLICA

Bog se jednom zauvijek združio s našim čovječtvom

Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 3. siječnja 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na ovu drugu nedjelju nakon Božića Božja riječ nam ne nudi zgodu iz Isusova života, nego nam govori o njemu prije nego se rodio. Vraća nas unatrag da nam otkrije nešto o Isusu prije nego je došao među nas. Čini to prije svega u Proslovu Ivanova Evanđelja, koji započinje ovako: „U početku bijaše Riječ“ (Iv 1, 1). U početku: to su prve riječi Biblije, iste one kojima započinje izvješće o stvaranju: „U početku stvori Bog nebo i zemlju“ (Post 1, 1). Danas se u Evanđelju kaže da je onaj kojega smo kontemplirali o njegovu Rođenju, kao djetesce, Isus, postojao ranije: prije početka svega, prije svemira, prije svega. On je prije prostora i vremena: „U njemu bijaše život“ (Iv 1, 4) prije nego se život pojavio.

Sveti ga Ivan naziva Riječ. Što nam time želi reći? Ta riječ služi komuniciranju: ne pričamo sami sa sobom, razgovaramo s drugima. Uvijek se priča s drugima. Kad vidimo ljude na ulici da pričaju sami sa sobom velimo: „Ova osoba, nešto se s njom zbiva...“. Ne, mi uvijek pričamo s nekim. Činjenica, pak, da je Isus od početka Riječ znači da Bog od početka želi komunicirati s nama, želi nam govoriti. Jedinorođeni Sin Očev (usp. r. 14) želi nam zboriti o tome kako je lijepo biti djeca Božja; on je „svjetlo istinsko“ (r. 9) i želi nas udaljiti od tmina zla: on je „život“ (r. 4) koji poznaje naše živote i želi nam reći da nas ljubi oduvijek. Ljubi sve nas. Eto današnje zadivljujuće poruke: Isus je Riječ, vječna Riječ Boga koji oduvijek misli na nas i želi razgovarati s nama.

A da bi to učinio nije stao na riječima. Naime, u središtu današnjeg Evanđelja nam se kaže da Riječ „tijelom postade i nastani se među nama“ (r. 14). Postade tijelom: zašto sveti Ivan koristi tu riječ, „tijelo“? Nije li mogao reći, elegantnije, čovjek? Ne, koristi riječ tijelo zato što ona pokazuje naše ljudsko stanje u svoj njegovoj slabosti, u svoj njegovoj krhkosti. Kaže nam da je Bog postao krhkošću da izbliza dotakne naše krhkosti. Budući da se, dakle, Gospodin utjelovio ništa od našega života nije mu strano. Ne postoji ništa što bi On prezreo, sve možemo dijeliti s njim, sve. Dragi brate, draga sestro, Bog se utjelovio da nam poruči, da poruči tebi da te ljubi upravo ondje, da nas upravo ondje, u našim krhkostima, u tvojim krhkosti ma ljubi; upravo ondje gdje se najviše stidimo, gdje se najviše stidiš. Smiono je to, smiona je to Božja odluka: postade tijelom upravo tamo gdje se mi mnogo puta stidimo; ulazi u naš stid da postane našim bratom, da dijeli isti životni put.

Tijelom postade i nije se vratio natrag. Nije prihvatio našu ljudskost kao neku odjeću koju se odijeva i skida. Ne, nije se odijelio od našega tijela. I nikada se neće od njega niti odijeliti: sada i zauvijek On je na nebu svojim tijelom, svojim čovječtvom. Sjedinio se zauvijek s našim čovječtvom, mogli bismo reći da se s njim „združio“. Volim razmišljati da kada Gospodin moli Oca za nas, On ne samo da govori, nego mu pokazuje rane na tijelu, pokazuje mu rane koje je podnio za nas. To je Isus: svojim tijelom je zagovornik, htio je također nositi biljege trpljenja. Isus je svojim tijelom pred Ocem. U Evanđelju se, naime, kaže da dođe i nastani se među nama. Nije nas došao posjetiti, a zatim otići, došao je prebivati s nama, biti s nama. Što, dakle želi od nas? Želi veliku prisnost. Želi da mi dijelimo s njim radosti i boli, želje i strahove, nade i žalosti, osobe i situacije. Učinimo to, s povjerenjem: otvorimo mu srce, ispričovijedajmo mu sve. Zadržimo se u tišini pred jasicama da kušamo nježnost Boga koji je postao čovjekom, koji se utjelovio. I bez straha ga pozovimo sebi, u naš dom, u našu obitelj. I također – svi to dobro znamo – pozovimo ga u naše krhkosti. Pozovimo ga, da On vidi naše rane. Doći će i život će se promijeniti.

Neka nam Sveta Bogorodica, u kojoj je Riječ tijelom postala, pomogne prihvatiti Isusa koji kuca na vratima srca da prebiva s nama.

Bliskost je Božji stil ophođenja s nama

Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji na svetkovinu Krštenja Gospodnjega, 10. siječnja 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Slavimo danas Krštenje Gospodinovo. Prije nekoliko dana ostavili smo dijete Isusa koje su posjetili Mudraci; danas ga nalazimo kao odraslog na obali Jordana. Liturgija čini skok od tridesetak godina, trideset godina o kojima znamo samo jedno, a to je da su to bile godine skrivenog života, koje je Isus proveo u svojoj obitelji – neke prije, u Egiptu, kao migrant da pobjegne od Herodova progona, ostale u Nazaretu, učeći Josipov zanat – u obitelji poslušan roditeljima, učeći i radeći. Zapanjujuće je to da je Gospodin većinu vremena na zemlji proveo tako, živeći običnim, svakodnevnim životom, a da se nije isticao svojom pojavom. Držimo da je, prema evanđeljima, tri godine proveo u propovijedanju, činjenju čudesa i mnogo toga. Tri. A ostale, sve ostale, bile su godine skrovitog života u obitelji. Lijepa je to poruka za nas: otkriva nam veličinu svakodnevnog života, važnost koju u Božjim očima ima svaka gesta i trenutak života, pa i najjednostavniji, pa i najskriveniji.

Nakon tih trideset godina života u skrovitosti započinje Isusov javni život. Zapčinje upravo njegovim krštenjem u rijeci Jordanu. Ali Isus je Bog, zašto se Isus daje krstiti? Ivanovo se krštenje sastojalo od pokorničkog obreda, bio je znakom čovjekove želje za obraćenjem, da bude bolji, tražeći oprost za vlastite grijeh. Isusu to zasigurno nije trebalo. Ivan Krstitelj se čak pokušava usprotiviti tome, ali Isus insistira. Zašto? Zato što želi biti s grešnicima: zato ulazi među njih i izvodi istu gestu koju i oni. Čini to istim stavom koji čine ljudi, stavom onih koji, kao što se kaže u jednom liturgijskom hvalospjevu, pristupaju „gole duše i bosih nogu“. Gola duša, odnosno, ne pokrivajući ništa, takva kakva jest, grešna. To je gesta koju Isus čini i silazi u rijeku kako bi uronio u isto naše stanje. Krštenje, naime, znači upravo „uranjanje“. Prvog dana svoje službe Isus nam tako nudi svoj „programski manifest“. Kaže nam da nas On ne spašava odozgo, suverenom odlukom ili nekim činom sile, nekim dekretom, ne: On nas spašava dolazeći nam u susret i uzimajući naše grijeh na sebe. Evo kako Bog pobjeđuje zlo svijeta: silazeći u dolinu suza, preuzimajući na sebe teret toga zla. To je također način na koji mi možemo podići druge kad padnu: ne osuđivati ih, ne zapovijedati im što im je činiti, već tako, da im budemo bliski, da trpimo zajedno s njima, dijeleći s njima Božju ljubav. Bliskost je način kojim se Bog ophodi s nama; On sâm je to rekao Mojsiju: „Jer koji je to narod tako velik da bi mu bogovi bili tako blizu kao što je Jahve, Bog naš, nama?“. Bliskost je način kojim se Bog ophodi s nama.

Nakon ove Isusove geste suosjećanja događa se nešto čudesno: nebesa se otvaraju i konačno se objavljuje Trojstvo. Duh Sveti silazi u obliku goluba (usp. Mk 1,10), a Otac kaže Isusu: „Ti si Sin moj, Ljubljeni“ (r. 11). Bog se očituje kad se pojavljuje milosrđe. Ne zaboravite to: Bog se očituje kad se pojavljuje milosrđe, jer je to njegovo lice. Isus postaje poslužitelj grešnikâ i biva proglašen Sinom; spušta se na nas i Duh silazi na njega. Ljubav doziva ljubav. To vrijedi također za nas: u svakoj gesti služenja, u svakom djelu milosrđa koje učinimo, Bog se očituje, Bog svraća svoj pogled na svijet. To vrijedi i za nas.

Ali, i prije nego što išta učinimo, naš je život obilježen milošću koja se spustila na nas. Spašeni smo besplatno. Spasenje je besplatno. To je Božji besplatni čin milosrđa prema nama. Sakramentalno se to čini na dan našega krštenja; ali i oni koji nisu kršteni uvijek primaju Božje milosrđe, jer Bog je tu, čeka, čeka da se otvore vrata srca. Prilazi, usuđujem se reći, miluje nas svojom milosrđem. Neka nam Majka Božja, kojoj ćemo se sada obratiti u molitvi, pomogne da čuvamo svoj identitet, odnosno identitet „zamilovanih milosrđem“, koje je u ishodištu vjere i života.

Papa: Svaki je trenutak našega života dragocjeno vrijeme za ljubav*Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 24. siječnja 2021.*

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandeoski odlomak današnje liturgije govori, da tako kažemo, o „predaji štafetne palice“ između Ivana Krstitelja i Isusa (Mk 1, 14-20). Ivan mu je bio prethodnik, pripremio mu je teren i put. Isus sada može započeti svoje poslanje i naviještati spasenje koje je već prisutno; On je bio to spasenje. Njegovo je propovijedanje sažeto u ovim riječima: „Ispunilo se vrijeme, približilo se kraljevstvo Božje! Obratite se i vjerujte evanđelju!“ (r. 15). To je poruka koja nas potiče na razmišljanje o dvije bitne teme: vremenu i obraćenju.

Vrijeme u tom odlomku Markova Evanđelja treba shvatiti kao trajanje povijesti spasenja koje je Bog ostvario. Stoga je vrijeme koje se „ispunilo“ ono u kojem to spasenjsko djelovanje dolazi do svojeg vrhunca, odnosno do potpunog ostvarenja. To je povijesni trenutak u kojem je Bog poslao Sina na svijet i njegovo je Kraljevstvo postalo bliže no ikada. Međutim, spasenje se ne ostvaruje automatski. To je dar ljubavi i kao takvo je ponuđeno čovjekovoj slobodi. Uvijek kada se govori o ljubavi, govori se o slobodi: ljubav bez slobode nije ljubav; može biti interes, može biti strah, mnogo toga, ali ljubav je uvijek slobodna, a budući da je slobodna zahtijeva slobodan odgovor: zahtijeva naše obraćenje. Drugim riječima, radi se o promjeni mentaliteta – to je obraćenje: promjena mentaliteta – i promjeni života. To znači ne slijediti više uzore ovoga svijeta, nego Božji primjer koji je, zapravo, Isus, slijediti Isusa, ono što je učinio Isus i što je učio Isus. To je odlučujuća promjena pogleda i ponašanja. Naime, grijeh, prije svega grijeh svjetovnjaštva koji je poput zraka, sveprisutan, u svijet je donio mentalitet samopotvrđivanja nauštrb drugih pa čak i Boga. To je zanimljivo... Koji je tvoj identitet? I mnogo puta čujemo kako se vlastiti identitet izražava u terminima „protiv“. Teško je izraziti vlastiti identitet u duhu svijeta u pozitivnom i smislu spasenja. To je uvijek neko „protiv“: protiv samih sebe, protiv drugih i protiv Boga. I zato – taj mentalitet grijeha, mentalitet svijeta – ne oklijeva pribjegavati prijevari i nasilju. Prijevara i nasilje. Vidimo što se događa s prijevarom i nasiljem: požuda, želja za moći, a neslužnjem, ratovi, izrabljivanje ljudi... To je mentalitet prijevara koji zasigurno ima svoj izvor u ocu prijevara, velikom lašcu, đavlu. On je otac laži, tako ga definira Isus.

Svemu se tome suprotstavlja Isusova poruka koja poziva da se priznamo potrebitima Boga i njegove milosti, da imamo uravnotežen stav prema zemaljskim dobrima; da budemo otvoreni za prihvaćanje i ponizni prema svima; da upoznamo i ostvarujemo sebe same u susretu i u služenju drugima. Vrijeme u kojem možemo prihvatiti otkupljenje, svakomu je od nas kratko. To je trajanje našega života na ovom svijetu. Život je dar beskrajne Božje ljubavi, ali i vrijeme provjere naše ljubavi prema njemu. Kratko je. Možda se samo čini dugim... Sjećam se kako sam jednom prilikom išao podijeliti sakrament pomazanja jednom dobrom starcu, veoma dobrom, i on mi je u tome času, prije nego će primiti euharistiju i bolesničko pomazanje rekao ovo: „Život mi je prohujao“, kao da je time htio reći: mislio sam da je vječan ali... „život mi je prohujao“. Tako osjećamo mi, starije osobe: da je život brzo proletio. Prolazi. A život je dar Božje beskrajne ljubavi, ali je također vrijeme provjere naše ljubavi prema njemu. Stoga je svaki trenutak našega života dragocjeno vrijeme za ljubav prema Bogu i bližnjemu, da tako uđemo u vječni život.

Povijest našeg života ima dva ritma: jedan, mjerljiv, koji se sastoji od sati, dana i godina; drugi, sastavljen od dobi našega razvoja: rođenje, djetinjstvo, adolescencije, zrelost, starost i smrt. Svako vrijeme i svako razdoblje našega života imaju svoju vrijednost i mogu biti povlašteni trenutak susreta s Gospodinom. Vjera nam pomaže otkriti duhovno značenje tih vremena. Svako od njih sadrži određeni Gospodinov poziv na koji možemo dati pozitivan ili negativan odgovor. U Evanđelju vidimo kako su odgovorili Šimun, Andrija, Jakov i Ivan. To su bili zreli muškarci, imali

su svoj posao kao ribari, bili su obiteljski ljudi... no ipak, kad je Isus prošao i pozvao ih, „odmah ostaviše mreže i pođoše za Njim“ (Mk 1, 18).

Draga braćo i sestre, budimo pažljivi i ne pustimo da Isus prođe, a da ga na prihvatimo. Sveti je Augustin govorio: „Bojim se Božjeg prolaska“ (Timeo Dominum transeuntem). Boji se čega? Da ga ne prepozna, da ga ne vidi, da ga ne prihvati.

Neka nam Blažena Djevica Marija pomogne živjeti svaki dan, svaki trenutak kao vrijeme spase-nja u kojem Gospodin prolazi i poziva nas da ga slijedimo, svaki pojedini prema vlastitom životu. I neka nam pomogne da se od svjetovnog mentaliteta, mentaliteta tlapnji svijeta čija je čar pro-lazna i kratkotrajna, obratimo na mentalitet ljubavi i služenja.

Snaga Isusove riječi

Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 31. siječnja 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Današnji odlomak iz Evanđelja (usp. Mk 1, 21-28) opisuje jedan tipičan dan Isusove službe. Po-sebno treba reći da se događaj odigrava subotom, na dan posvećen odmoru i molitvi, ljudi su išli u sinagogu. U sinagogi u Kafarnaumu Isus čita i tumači Pisma. Prisutni su privučeni načinom na koji govori; obuzima ih velika udivljenost zato što pokazuje autoritet različit od onog pismozna-naca (r. 22). Isus se, k tome, pokazuje moćnim i na djelima. Naime, u sinagogi se neki čovjek obrušava na njega razotkrivajući da je Božji Poslanik; On prepoznaje zlog duha, naređuje mu da iziđe iz toga čovjeka i tako ga izgoni iz njega.

Ovdje se vide dva karakteristična elementa Isusova djelovanja: propovijedanje i čudesna ozdrav-ljenja: propovijeda i ozdravlja. Oba se ta vida ističu u odlomku evanđeliste Marka, ali je naglaše-niji vid propovijedanja; izgon zloduha predstavljen je kao potvrda njegove jedinstvene „vlasti“ i njegova učenja. On propovijeda s vlastitom vlašću, kao onaj koji posjeduje učenje koje crpi iz sebe, a ne kao pismoznanci koji su ponavljali prethodne tradicije i zakone koji su im preneseni. Ponavljali su „riječi, riječi, samo riječi...“ (na tal. „parole, parole, soltanto parole...“ nap. pr.) – kao što pjeva velika Mina. To je bilo upravo to: samo riječi. Kod Isusa, naprotiv, riječ ima vlast, ona je moćna, Isus je moćan. I to dotiče srce. Isusovo učenje ima samu vlast Boga koji govori; naime, samo jednom zapovijedu lako oslobađa opsjednutoga od zloga i ozdravlja ga. Zašto? Zato što njegova riječ čini ono što kaže, zato što je On konačni prorok. Ali zašto kažem to, da je konačni prorok? Sjetimo se Mojsijeva obećanje. Mojsije kaže: „Proroka kao što sam ja – kao što sam ja! – podignut će ti Bog tvoj: on će vas učiti“ (usp. Pnz 18, 15). Mojsije najavljuje Isusa kao konačnog proroka. Zato [Isus] ne govori ljudskom nego božanskom vlašću, jer ima vlast biti konačni pro-rok, to jest Sin Božji koji nas spašava, koji nas sve ozdravlja.

Drugi vid – ozdravljenja, pokazuje da je Kristovo propovijedanje usmjereno na pobjedu nad zlom prisutnim u čovjeku i u svijetu. Njegova je riječ uperena izravno protiv Sotonina kraljev-stva, dovodi ga u krizu i tjera ga na uzmak, prisiljavajući ga da napusti svijet. Taj opsjednuti – taj opsjednuti, opsjednuti čovjek – do kojeg je došla Gospodnja zapovijed, biva oslobođen i pretvara se u novu osobu. Usto, Isusovo propovijedanje pripada logici suprotnoj logici svijeta i logici zla: njegove se riječi otkrivaju kao preokret pogrešnog poretka stvari. Zloduh prisutan u opsjednu-tom, naime, više dok se približava Isusu: „Što ti imaš s nama, Isuse Nazarećanine? Došao si da nas uništiš?“ (r. 24). Ti izrazi ukazuju na to da između Isusa i Sotone nema ničeg zajedničkog: oni su na potpuno različitim planovima; oni nemaju ništa zajedničko; jedan su nasuprot drugo-me. Isus je moćan, privlači ljude svojim autoritetom, a ujedno i prorok koji oslobađa, obećani prorok koji je Sin Božji koji ozdravlja. Slušamo li Isusove riječi koje su tako moćne i imaju u sebi vlast? Ne zaboravite uvijek u džepu ili torbi nositi malo Evanđelje da ga možete čitati tijekom

dana i slušati tu moćnu Isusovu riječ. Usto, svi imamo probleme, svi imamo grijeha, svi imamo duhovnih bolesti. Molimo Isusa: „Isuse, ti si prorok, Sin Božji, onaj koji obećan da nas ozdravi. Izliječi me!“ Tražiti od Isusa ozdravljenje od naših grijehâ, od naših zala.

Djevica je Marija uvijek čuvala Isusove riječi i geste u svom srcu i slijedila ga je s potpunom raspoloživošću i vjernošću. Neka pomogne i nama da ga slušamo i slijedimo, da iskusimo znakove njegova spasenja u svom životu.

Poslanje je Crkve donositi Božju nježnost i bliskost onima koji trpe

Papin nagovor prije i nakon molitve Anđeo Gospodnji u nedjelju 7. veljače 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ponovno smo na Trgu! U današnjem Evandjelju (usp. Mk 1, 29-39) donosi se Isusovo ozdravljenje Petrove punice, a zatim i mnogih drugih bolesnika i patnika koji se tiskaju oko njega. Ozdravljenje Petrove punice prvo je tjelesno ozdravljenje koje nam donosi Markovo Evandjelje: žena je ležala u krevetu s vrućicom. Isusov stav i gesta prema njoj su znakoviti: „On pristupi, prihvati je za ruku i podiže“ (r. 31), napominje evanđelist. Toliko je nježnosti u tom jednostavnom činu, koji se čini gotovo prirodnim: „I pusti je ognjica. I posluživaše im“ (ibid.). Isusova moć ozdravljenja ne nailazi na bilo kakav otpor, a ozdravljena osoba nastavlja svoj uobičajeni život, odmah misleći na druge, a ne na sebe – i to je značajno, znak je to istinskog „zdravlja“!

Toga je dana bila subota. Ljudi iz sela čekaju zalazak sunca, a zatim, kad je obveza o poćinku prestala, izlaze i donose Isusu sve bolesne i opsjednute. I On ih ozdravlja, ali zabranjuje zlodusima da otkriju da je on Krist (usp. rr. 32-34). Od samog početka, dakle, Isus pokazuje svoju posebnu naklonjenost osobama koje trpe u tijelu i duhu: Isus posebno voli pristupati osobama koje trpe bilo u tijelu, bilo u duhu. To je Oćeva naklonost koju on utjelovljuje i oćituje djelima i rijećima. Njegovi su ućenici bili oćevici toga, vidjeli su to, a zatim su o tome svjedoćili. Ali Isus ih nije Źelio samo kao gledatelje, promatraće svog poslanja: ukljućivao ih je, slao ih je, dao je i njima moć da ozdravljaju bolesne i izgone zloduhe (usp. Mt 10, 1; Mk 6, 7). I to se nastavilo bez prekida u Źivotu Crkve sve do danas. Briga o bolesnicima svih vrsta za Crkvu nije nikako „opcionarno djelovanje“! Nije nešto usputno, ne. Brinuti se za bolesnike svih vrsta je sastavni dio poslanja Crkve, kao Źto je bilo i Isusovog. A to je poslanje donositi BoŹju nježnost ćovjećanstvu koje trpi i pati. Toga ćemo se spomenuti za nekoliko dana, 11. veljaće, na Svjetski dan bolesnika.

Stvarnost kroz koju prolazi ćitav svijet zbog pandemije ćini posebno aktualnom tu poruku, to bitno poslanje Crkve. Glas Joba, koji odzvanja u današnjjoj liturgiji, ponovno postaje tumaćem našeg ljudskog stanja, tako uzvišenog u dostojanstvu – naše je ljudsko stanje silno uzvišeno u dostojanstvu – a u isti mah tako krhko. Suoćeni s tom stvarnošću, u srcu se uvijek postavlja pitanje: „zašto?“.

Na to pitanje Isus, Utjelovljena Rijeć, ne odgovara objašnjem – na to zato Źto smo tako uzvišeni u dostojanstvu, tako krhka stanja, Isus ne odgovara objašnjem na taj „zašto?“ – nego prisutnošću ljubavi koja se priginje do drugoga, uzima ga za ruku i pomaže mu da ustane, kao Źto je to ućinio s Petrovom punicom (usp. Mk 1, 31). Prignuti se nad drugim kako bi mu se pomoglo pridići se. Ne zaboravimo da se drugoga smije gledati s visoka samo kad mu se pruŹa ruku da mu se pomogne ustati. Jedino tad. I to je Isusovo poslanje koje je Isus povjerio Crkvi. Sin BoŹji svoje gospodstvo ne oćituje „odozgo prema dolje“, ne izdaleka, nego saginjući se, pruŹajući ruku. On oćituje svoje gospodstvo u bliskosti, nježnosti, suosjećanju na naćin na koji to ćini Bog. Bog postaje blizak i to s njeŹnošću i suosjećanjem. Koliko puta u Evandjelju ćitamo, kad je posrijedi neki problem sa zdravljem ili bilo koji problem: „smilova se“. Isusova samilost, BoŹja blizina u Isusu je BoŹji stil. Današnje nas Evandjelje takoćer podsjeća da ta samilost ima korijene u prisnom odnosu s Oćem. Zašto? „Rano ujutro, još za mraka, ustane, iziće i povuće se na samotno mjesto i ondje se moljaše“ (r. 35). Odatle je crpio snagu za vršenje svoje sluŹbe, propovijedajući i ćineći ozdravljenja.

Neka nam sveta Djevica pomogne da dopustimo da nas Isus ozdravi – to nam je uvijek potrebno, svima nama – da bismo mogli zauzvrat biti svjedoci ozdravljujuće BoŹje njeŹne nježnosti.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Pozdrav nadbiskupa Puljića na početku 61. zasjedanja Sabora HBK

Uzoriti gospodine kardinale Bozaniću, preuzvišeni Apostolski nuncije u RH, mons. Giorgio Lingua, braćo nadbiskupi i biskupi, prečasni Generalni Tajniče i poštovani glasnogovorniče! Sve vas pojedinačno i skupno od srca pozdravljam na ovom redovitom 61. plenarnom zasjedanju HBK. Posebice pozdravljam dvojicu naše subraće koje je uz pandemiju pogodio i razoran potres: zagrebačkog nadbiskupa i sisačkog biskupa. Obojici smo već očitovali, a ovog puta ponavljamo, našu bratsku blizinu i solidarnost sa zahvalnošću što su nas prošlog tjedna na videokonferenciji detaljnije izvijestili o posljedicama potresa, posebice na sakralnim objektima.

Elektroničkom poštom javio se mons. Petar Palić, Apostolski upravitelj Hvarske biskupije i ispričao se kako ne će moći nazočiti ovom zasjedanju pa sve pozdravlja i želi uspješan rad. Prijavio se delegat BK BiH mons. Tomo Vukšić koji će sutra prije podne biti s nama.

Uvod u program 61. plenarnog zasjedanja

a. Ne treba posebice isticati koliko je Koronavirus stvorio problema kod nas i u svijetu, pa su poduzimane i još se poduzimaju mjere opreza, karantene, razne zabrane i restrikcije u prigodi okupljanja, kao i ograničavanje ili pak ukidanje školskih, kulturnih i sportskih aktivnosti, namećanje distance među ljudima i dr. COVID-19 je uzdrmao i poremetio brojne planove i programe, te nas učinio još više svjesnim da smo „slabašni i nejak“ kad nas je „tako sićušan virus“ uspio baciti na koljena i uzrokovati krizu širih razmjera. Zbog toga su brojni planirani susreti bili otkazani ili su održavani uz pomoć tehničkih pomagala, mrežnim odnosno internetskim putem.

I godišnji skup CCEE-a, koji je bio planiran u Pragu (25.-27. rujna 2020.) s temom „Crkva u Europi nakon pandemije. Perspektive za stvoreni svijet i zajednice“, održan je također mrežnim putem na daljinu. U svom pismu Papa Franjo je naglasio da je „pandemija ostavila duboki trag u svima nama, te poremetila i značajno izmijenila društvenu i ekonomsku sferu života“. Posebice je spomenuo „prinudne obustave i odgode vjerskih obreda i sakramenata kršćanske formacije, što je mnoge svećenike nagnalo na traženje novih načina za pružanje svoje pastoralne službe vjernicima“. U rubrici „Izvjješća“ možete pročitati kratki pregled održane Plenarne skupštine CCEE, kao i prijevod zanimljivog predavanja isusovca Pavela Ambrosa, s teološkog fakulteta u Olomoucu (Češka) s naslovom „Otvoreni razgovor o tomu kako život u razdoblju nakon COVID-19 postaviti na zdrave temelje“.

b. U tom vidu i mi smo bili planirali u listopadu razgovarati o pandemiji koronavirusa, a to ćemo učiniti sada. Pozvali smo docenta dr. primarijusa Roka Čivljaka koji će govoriti o temi „Vjernik pred izazovom COVIDA-19“. U drugom dijelu o ovoj temi mons. Vjekoslav Huzjak govoriti će o stanju u Crkvi uzrokovano pandemijom COVID-19. Dok suosjećamo s brojnim žrtvama pandemije kod nas i diljem svijeta, osjećamo potrebu izreći zahvalu svima koji su vodili i vode brigu o zdravlju ljudi: liječnicima, medicinskim sestrama i tehničarima, pripadnicima snaga reda, pružateljima osnovnih usluga, volonterima, svećenicima i časnim sestrama koji su molitvom, riječju, pogledom i gestama dali svjedočanstvo brige i ljubavi, ljudske i vjerničke topline.

Kao biskupi s pastirskom brigom za povjereno stado, želimo duhom milosrdnog Samarijanca (usp. Lk 10, 29-37) biti blizu svima koji su pogođeni tom opakom bolešću. A k tomu i potresom s golemim posljedicama patnje i stradanja. U tom vidu obratit ćemo se s ovoga zasjedanja vjernicima neka se molitvom i prevencijom bore s tom opakom bolešću. Živo se nadamo da će se uskoro normalizirati društveni i vjerski život, a tržište rada i ekonomije biti obnovljeno i obogaćeno

duhom nove solidarnosti. Uz izraze blizine i dobrote koju su pokazali ljudi u zemlji i inozemstvu, lijepo je bilo vidjeti prošlih dana predstavnike Katoličke i Pravoslavne Crkve na terenu s ugroženim ljudima, neposredno pred početak molitvene osmine za jedinstvo kršćana. Dok sklapamo ruke na molitvu i nudimo evanđelje kao orijentir i doprinos u izgradnji ovozemaljskog doma, te Bogu zahvaljujemo što je po dobroti brojnih dobročinitelja pokazao „svoja silna djela“, sve ljude dobre volje i dobrog srca potičemo neka im ne dojadi činiti dobro.

c. Od zadnjega redovitog 60. plenarnoga zajedanja (8.-9. lipnja 2020.) održano je izvanredno zasjedanje HBK, 15. rujna 2020. godine u Splitu gdje smo izabrali novog generalnog tajnika prof. Krunoslava Novaka komu zahvaljujem što je prihvatio ovu službu, kao i njegovom biskupu mons. Radošu zahvaljujemo što ga je stavio na raspolaganje. Nakon prošlotjednog zasjedanja mrežnim putem, ovo je zapravo njegov prvi javni nastup pred nama i s nama. Neka bude s Božjim blagoslovom. Nakon izvanrednog zasjedanja u Splitu, sutradan, 16. rujna prisustvovali smo ređenju nuncija mons. Ante Jožića, u novoj crkvi Svete Obitelji u Solinu, a zaredio ga je državni tajnik kardinal Pietro Parolin. Mons. Jožić je u međuvremenu preuzeo delikatnu službu u Bjelorusiji.

U crkvi Svete Obitelji u Solinu, za koju je mons. Barišić zatražio naslov „manje bazilike“, na blagdan sv. Jeronima, 30. rujna 2020. pod pokroviteljstvom HBK obilježena je i nacionalna proslava 1600. obljetnice smrti sv. Jeronima.

Uoči same proslave na Medicinskom fakultetu u Splitu kardinal José Tolentino Calaça de Mendonça, arhivist i knjižničar iz Vatikana, održao je predavanje „Sveti Jeronim i Vatikanska apostolska biblioteka“. Treba ovdje pripomenuti da je usprkos problema s koronavirusom ove godine sv. Jeronim svečano obilježen ne samo u Solinu, već i u Rimu gdje je Državni Tajnik kard. Pietro Parolin predvodio misno slavlje, kao i u Štrigovi u Vraždinskoj biskupiji gdje je objavljena posebna monografija o njemu, te u Grahovu, u Bosni i Hercegovini.

Vidjeli ste iz programa da ćemo uz izbor podpredsjednika HBK i članova Stalnoga vijeća čuti izvješće o djelovanju i potrebama hrvatskoga Caritasa, posebice u zadnje vrijeme. Na ovom zasjedanju mons. Ivan Ćurić izvijestit će nas o napatku Kongregacije za kleru o „pastoralnoj preobrazbi župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve“. Biskupi će raspraviti i o mandatima u tijelima HBK i kalendarskim terminima tijekom 2021. godine. Još jednom sve vas od srca pozdravljam i želim plodan rad i blagoslovljeno naše zborovanje. Hvala na pozornosti.

Vjernici pred izazovom pandemije i potresa

1. Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe! On nas tješi u svakoj našoj nevolji da bismo i mi sve koji su u nevolji mogli tješiti onom utjehom kojom nas same tješi Bog. Jer kao što su obilate patnje Kristove u nama, tako je po Kristu obilata i utjeha naša (2 Kor 1,3-5).

Ovim riječima sv. Pavla sve vas, poštovana i draga braćo i sestre, napose one izravno pogođene bolešću COVID-19 i smrću najbližih, kao i one koji trpe od posljedica razornoga potresa u Zagrebu i okolici, a potom u Petrinji, Sisku, Glini i okolici, suosjećajnim srcem, ispunjeni kršćanskom nadom na početku 2021. godine, od srca pozdravljamo.

U godini koja je iza nas napustili su nas toliki mili i dragi ukućani, susjedi, prijatelji, svećenici, redovnici i redovnice, a među njima i drage nam uspomene mons. Mile Bogović, prvi gospićko-senjski biskup. Bolest COVID-19 znatno je izmijenila živote svih nas, ali je pokrenula i snažniju međuljudsku solidarnost, u čemu od početka njezine pojave posebno prednjače liječnici, medicinske sestre i ostali bolnički djelatnici koji se danomice izlažu opasnosti da bi pomogli oboljelima.

Svakodnevno svjedočimo da pandemija ostavlja teške posljedice na cjelokupan život, a osobito na bolesne, starije i nemoćne osobe koje su prepuštene samoći. Nisu pošteđene ni obitelji od kojih se neke, uz ekonomsku nestabilnost koja je pogodila sve, suočavaju i s povećanjem obiteljskih problema, pa i nasilja. Pogodena je i cijela društvena zajednica: odgojno-obrazovne ustanove, društveni i kulturni život, privreda, kao i sve drugo što znači život jednoga društva.

Želimo podsjetiti da je sve to imalo posljedice i na život Crkve. Uvelike je bio ograničen liturgijski i općenito pastoralni život. Neko vrijeme nismo mogli slaviti misu s narodom, a i danas to činimo u ograničenim uvjetima. Nije se moglo na redovit i uobičajen način provoditi župnu katehezu, slaviti prve pričesti i krizme, a ograničen je i uobičajen blagoslov obitelji, kao i mnoga vjernička okupljanja. Tako su se i mnoge naše župe susrele s novim pastoralnim izazovima i materijalnim poteškoćama. No, ima i pozitivnih pokazatelja. Mnogi su otkrili važnost obiteljske duhovnosti i zajedničke molitve. Nastojalo se putem društvenih medija prenijeti poruku evanđelja da dopre do svih koji su potrebni ohrabrenja i utjehe, solidarnosti i karitativne potpore, te se pružala psihološka i duhovna pomoć.

2. I kad smo se ponadali da će nam se s 2021. godinom vratiti toliko potrebna sigurnost, dogodio se niz potresa koji su pogodili prvo naš glavni grad Zagreb u ožujku, a onda Banovinu i Sisačku biskupiju u prosincu prošle godine. Uništeni su dijelovi gradova i sela. Nažalost, neki su u potresu izgubili i svoje najmilije. Mnoge su obitelji u trenutku ostale bez ičega. Oni koji su dotada živjeli u sigurnosti vlastita doma, pronalazili su utočište u kakvoj dvorani, kamp-kućici ili kontejneru. Razrušene su i oštećene mnoge crkve u Zagrebačkoj nadbiskupiji i Sisačkoj biskupiji, a katedrale u Zagrebu i Sisku pretrpjele su velika oštećenja pa su zatvorene za bogoslužje.

U toj tragičnoj situaciji naši su sugrađani odmah shvatili što im je činiti. Uz bolničke hitne službe i vatrogasce, policiju, vojsku, HGSS, Caritas, Crveni križ, brojne su i navijačke skupine kao i mnogi pojedinci osjetili da ne mogu stajati ravnodušni, nego trebaju priteći u pomoć, sami se žrtvovati i izložiti brojnim izazovima i potrebama ugroženih ljudi. Tako se pokrenulo veliko djelo ljudske solidarnosti iz svih krajeva naše domovine i iz inozemstva. Podsjetilo nas je to na iskustvo Domovinskoga rata. Tako je i ova prirodna katastrofa učvrstila naše zajedništvo i oživjela u mnogima snažene osjećaje solidarnosti koja se dokazuje konkretnim djelima. Kao što smo prije trideset godina bili uvjereni da slogom i solidarnošću možemo obraniti ugroženu slobodu, tako i danas vjerujemo i nadamo se zajedništvom i solidarnošću pobijediti ove trenutne nevolje i brojne izazove.

Razmatrajući Božje čovjekoljublje u životnim stradanjima, sv. Ivan Zlatousti je nakon razornoga potresa u Antiohiji izrekao ove riječi: »Veliki su plodovi potresa. Pogledajte Gospodinovo čovjekoljublje, koje potresa grad a utvrđuje dušu, koje drma temelje a ukrepljuje misli, koje pokazuje slabost grada, a volju čini snažnom! Obrati pažnju na njegovo čovjekoljublje: On pokoleba za malo – a utvrdi za svagda. Potres za dva dana, da bi njegova darežljivost ostala za sva vremena, ožalostili ste se za kratko – a utvrdili zauvijek. (...) Gospodar svega koji u svojim rukama drži svemir, potresa ga ne zato da bi ga srušio, nego da bi nas obratio spasenju.«

Znamo, braćo i sestre, da potrebe nadilaze naše mogućnosti pa nas često obuzima osjećaj nemoći pred tako zahtjevnim djelima. Stoga se uz našu dobru volju i spremnost obraćamo Svemogućemu, jer »ako Gospodin kuću ne gradi, uzalud se muče graditelji« (Ps 127,1). To nas sve potiče da se ne oslanjamo samo na sebe i svoje moći, već da svoje pouzdanje stavimo u Gospodina, ma u kakvoj se situaciji našli. On će nam pomoći ako ga zamolimo i dopustimo mu da s nama gradi i obnavlja što je razrušeno.

3. Suočeni s iskustvom teškoga stradanja i bolesti, pozvani smo ugledati se u primjer biblijskoga Joba koji se, nakon što je odjednom izgubio sve što je imao, baca ničice na zemlju, klanja se i

govori: »Gospod dao, Gospod oduzeo! Blagoslovljeno ime Gospodnje!« (Job 1,2). Job nas svojim primjerom potiče da sve što nam se događa prihvatimo s pouzdanjem u Boga, jer on je nakon velikih gubitaka i patnje već u ovome životu primio utjehu, blagoslov i sretan život (usp. Job 42,10-17).

U razumijevanju bolesti i prirodnih katastrofa s velikim poštovanjem i otvorenošću posizemo za vrijednom riznicom znanosti, misaonih sinteza i stručnih odgovora, pretočenih u sasvim konkretne sustave i korake pomoći. No u traženju smisla ljudske patnje, u traženju odgovora na pitanje zašto upravljamo svoj pogled prema Isusu Kristu. U njegovu patničkom krik: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?« (Mt 27,46), izrečene su i zbijene sve patnje i boli čovječanstva. Krik s križa i uskrsnuće vrhunac su Kristova utjelovljenja i poistovjećenja sa svakim čovjekom u njegovim patnjama. U Kristovu uskrsnuću odgovor je i na sve naše sadašnje boli i tjeskobe, a po Duhu Branitelju i Tješitelju koji nam je darovan, tijesno smo sjedinjeni s Gospodinom te se i sav naš život, već sada na zemaljskom putu, krijepi i nadahnjuje snagom, smislom i bogatstvom Kristova križa i uskrsnuća. To je Božja spasiteljska ljubav u kojoj se svakome od nas, štoviše svakome čovjeku, otvara perspektiva uskrsne preobrazbe i punine besmrtnoga života.

4. Vrijeme koje je pred nama zahtijeva zajedničku i osobnu odgovornost i brigu u promicanju zaštite života, dobrobiti pojedinca i cijeloga društva. Pritom valja imati u vidu kako dobrobit društva ovisi o dobrobiti svakoga pojedinca i obitelji. Što se tiče pitanja cijepljenja, koje je posljednjih tjedana u središtu javnosti, papa Franjo je nedavno izrazio svoje mišljenje o njegovu primanju cjepiva iz »etičkih razloga«, tj. da se ne dovede u pitanje »vlastito zdravlje i život, kao i život drugih ljudi«. S obzirom na određene moralne dvojbe Sveta je stolica nedavno izdala nekoliko razjašnjenja, čuvajući u svemu slobodu savjesti i osobnu odgovornost u odluci o primanju cjepiva.

Ovo će vrijeme i ubuduće zahtijevati razboritost djelovanja Crkve, uključujući i liturgijski život i pastoralne aktivnosti. Stoga uvijek vodimo računa da se sačuva vlastiti identitet našega vjerničkoga života. Zbog ograničenosti naših okupljanja, za koju se nadamo da će što prije prestati, razvijajmo različite oblike rada u manjim skupinama, koristimo se novim komunikacijskim sredstvima u evangelizaciji i katehezi, a napose još veću pozornost posvetimo promicanju obitelji kao kućne Crkve.

Osim toga pozivamo vas da i dalje pridonosite očitovanju lica dobrote i solidarnosti, osobito prema onima na područjima ugroženima potresom. Nastavimo se u skladu sa svojim mogućnostima uključivati u različite inicijative za pružanje pomoći, kako stradalom stanovništvu tako i izgradnji i obnovi razrušenih domova, škola, bolnica, crkava, kulturnih i drugih objekata neophodnih za život. Spremnost na pomaganje i mnogobrojna djela ljubavi svjedoče ono što jesmo i što bismo uvijek trebali biti: svjedoci nove nade, novoga života, svjedoci uskrsnuća.

Draga braćo i sestre, u nedjeljnim euharistijskim slavljinama, u svakodnevnoj i ustrajnoj molitvi, nastavimo pronalaziti najdublje nadahnuće i snagu za vlastito suočavanje s poteškoćama i za djelotvornu ljubav spram bližnjih.

Cijelu domovinu i sve njezine građane, a posebice potresom ranjenu Zagrebačku nadbiskupiju i Sisačku biskupiju, sve žrtve pandemije koronavirusa i razornih potresa, preporučujemo zagovoru Blažene Djevice Marije, naše Najvjernije odvjernice, svetoga Josipa, zaštitnika Crkve i domovine, blaženog Alojzija Stepinca koji je bio duhovni pastir na područjima koja su danas pogođena potresima, kao i svih naših svetih zaštitnika, a sve koji su dobro činili i dobro čine, neka Dobri Otac stotruko nagradi.

Priopćenje sa 61. zasjedanja Sabora HBK

Članovi Hrvatske biskupske konferencije održali su 61. plenarno zasjedanje pod predsjedanjem predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića u Zagrebu 18. i 19. siječnja 2021. Na zasjedanju su sudjelovali svi članovi HBK osim šibenskog biskupa Tomislava Rogića i apostolskog upravitelja Hvarske biskupije biskupa Petra Palića koji iz opravdanih razloga nisu mogli nazočiti zasjedanju. Na početku zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua. Drugog dana zasjedanju se pridružio izaslanik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine vrhbosanski nadbiskup koadjutor Tomo Vukšić.

Pozdravljajući nazočne na početku zasjedanja nadbiskup Puljić posebno je pozdravio zagrebačkog nadbiskupa i sisačkog biskupa čije je biskupije uz pandemiju pogodio i razoran potres, izrazivši im, u ime svih članova HBK, bratsku blizinu i solidarnost. Uvodeći u program zasjedanja predsjednik HBK istaknuo je poteškoće i iskušenja koje je na svjetskoj razini izazvao koronavirus poremetivši brojne planove i programe te je uzrokovao otkazivanje brojnih susreta ili njihovo održavanje na daljinu. Podsjetio je na riječi pape Franje da je pandemija ostavila duboki trag u svima nama, te poremetila i značajno izmijenila razne sfere života te kako su prinudne obustave i odgode vjerskih događanja mnoge svećenike nagnale na traženje novih načina pastoralnog djelovanja. Izrazivši suosjećanje s brojnim žrtvama pandemije, nadbiskup Puljić je zahvalio svima koji su vodili i vode brigu o zdravlju ljudi u ovom izazovnom vremenu. Prenio je želju biskupa da budu blizu svima koji su pogođeni tom opakom bolešću kao i potresom koji je prouzročio golemu patnju i stradanje. Uz izraze blizine i dobrote koje su pokazali ljudi u zemlji i inozemstvu, lijepo je bilo vidjeti, rekao je predsjednik HBK, predstavnike Katoličke i Pravoslavne Crkve zajedno na terenu s ugroženim ljudima. Osvrnuo se i na neke događaje od proteklog redovitog zasjedanja koje je održano u lipnju 2020. podsjetivši kako je u međuvremenu između ostaloga izabran novi generalni tajnik vlč. dr. Krunoslav Novak te za biskupa zaređen mons. Ante Jozić koji je potom preuzeo delikatnu službu apostolskog nuncija u Bjelorusiji.

U radnom dijelu zasjedanja biskupi su razmotrili pitanje pandemije bolesti COVID-19 i njenog utjecaja na život i djelovanje Crkve i širi društveni kontekst. U tu ih je temu uveo doc. dr. sc. prim. Rok Čivljak izlaganjem na temu „Vjernik pred izazovima COVIDA-19“. Uslijedio je prikaz stanja u našoj Crkvi uzrokovanog pandemijom koje je priredio bjelovarsko križevački biskup Vjekoslav Huzjak.

Biskupi su potom upoznati s razmjerima šteta uzrokovanih velikim potresima u ožujku i prosincu prošle godine koji su pogodili ponajviše područje Zagrebačke nadbiskupije i Sisačke biskupije. U Zagrebačkoj nadbiskupiji sveukupno je u potresima, uključujući objekte središnjih ustanova i župa, oštećeno 220 crkvenih objekata. Oštećena je 101 župna crkva od kojih je 33 izvan uporabe, a 47 župnih kuća i 64 kapele su djelomično ili potpuno izvan uporabe. U Sisačkoj biskupiji stradao je 71 crkveni objekt. Od toga je potpuno ili djelomično izvan uporabe 37 župnih crkava, 21 kapela te 20 župnih kuća. Nažalost, to nije konačna brojka jer s terena stalno pristižu nova izvješća o oštećenjima.

Istaknuto je da prioritet mora biti zbrinjavanje ljudi koji su ostali bez svojih domova te da im se trebaju osigurati uvjeti za dostojan život. U tom smislu posebna je pozornost posvećena aktivnostima koje je Hrvatski Caritas kao ustanova Hrvatske biskupske konferencije poduzeo s ciljem pomaganja stradalnicima na potresom pogođenom području. Naime, Hrvatski Caritas je vrlo brzo reagirao i u suradnji s Caritasom Sisačke biskupije pomogao stradalnicima podjelom više tisuća vreća za spavanje, deka, kreveta, šatora i drugih potrepštinama. Nakon što je na terenu utvrđeno da će proces obnove gradova i sela biti dugotrajan Hrvatski Caritas odlučio je pomoći unesrećenim obiteljima osiguravanjem trajnijeg i kvalitetnijeg smještaja dok se ne obnove njihovi domovi. Nakon što su istražene različite mogućnosti odlučeno je da će se stradalim obiteljima

pomoći stambeno-modularnim kontejnerima u kojima se mogu zbrinuti četveročlane obitelji. U taj projekt Hrvatski Caritas ušao je zajedno s Caritasom Internationalisi Suverenim malteškim redom te sredstvima prikupljenima kako u Hrvatskoj tako i u hrvatskim katoličkim misijama u inozemstvu. Za prvu ruku naručeno je 100 stambenih modula od kojih je već jedan dio predan na korištenje stradalim obiteljima. U planu je narudžba još dodatnih 100 smještajnih jedinica.

Osim toga biskupi su odlučili da će nakon već realizirane donacije od 7 milijuna kuna za neposrednu pomoć stradalima izdvojiti još 10 milijuna kuna za pomoć stradalim župama Zagrebačke nadbiskupije i Sisačke biskupije.

Uz materijalnu brigu oko ublažavanja posljedica potresa te suosjećajući sa svima koji su pogođeni bolešću COVIDA-19, biskupi su usvojili zajedničku poruku pod naslovom „Vjernici pred izazovom pandemije i potresa“ želeći i na taj način izraziti pastirsku brigu i duhovnu blizinu kao i potaknuti na konkretno djelovanje.

Dio zasjedanja posvećen je promišljanju o novoj instrukciji, naputku Kongregacije za kler Pastoralno obraćenje župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve u koje je uveo pomoćni đakovačko-osječki biskup Ivan Ćurić.

U nastavku zasjedanja o djelovanju pojedinih Komisija, Vijeća i Odbora HBK izvješća su podnijeli njihovi predsjednici.

Na zasjedanju su donesene i odluke o pojedinim mandatima u raznim tijelima HBK. Budući da je dosadašnjem potpredsjedniku i članovima Stalnoga vijeća istekao mandat na zasjedanju je kardinal Josip Bozanić izabran za potpredsjednika, a za članove Stalnoga vijeća HBK izabrani su đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, splitsko-makarski nadbiskup koadjutor i apostolski administrator porečki i pulski Dražen Kutleša i gospičko-senjski biskup Zdenko Križić. Predsjedniku Vijeća HBK za katehizaciju i novu evangelizaciju đakovačko-osječkom nadbiskupu Đuri Hraniću povjeren je novi petogodišnji mandat. Uz ostale mandate u tijelima HBK na zasjedanju je osnovan poseban Odbor za migrante za čijeg je predsjednika izabran varaždinski biskup Bože Radoš. Za novog pročelnika Hrvatskog instituta za liturgijski pastoral pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji izabran je svećenik Varaždinske biskupije dr. Mario Kopjar. Svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije dr. Đurica Pardon potvrđen je za voditelja Hrvatskog katoličkog biblijskog djela.

Na zasjedanju je dogovoren kalendar događanja Hrvatske biskupske konferencije za 2021. godinu. Zajedničko zasjedanje dviju biskupskih konferencija HBK i BK BiH održat će se 23. veljače, redovita plenarna zasjedanja Sabora HBK održat će se od 13. do 15. travnja te od 20. do 22. listopada, a izvanredno zasjedanje HBK održat će se 8. lipnja 2021. Sva zasjedanja održat će se u Zagreb.

Na kraju zasjedanja, u utorak 19. siječnja, članovi HBK hodočastili su na grob bl. Alojzija Stepinca u potresom oštećenoj zagrebačkoj katedrali. Izmolivši litanije posvećene blaženiku preporučili su njegovom zagovoru Crkvu u Hrvatskoj i cijeli hrvatski narod. Nakon što su u obilasku katedrale upoznati s njezinim oštećenjima nastalim u potresu biskupi su obišli i teško stradali nadbiskupski dvor.

Pozdravna riječ predsjednika HBK nadbiskupa Puljića na 23. zasjedanju HBK i BK BiH

Uzorita gospodo kardinali Vinko Puljiću i Josipe Bozaniću, braćo nadbiskupi i biskupi, prečasnici Generalni Tajnici i poštovani glasnogovorniče! Sve vas pojedinačno i skupno od srca pozdravljam i želim dobro druženje i plodno zborovanje tijekom ovog našeg uobičajenog godišnjeg susreta. Osobiti pozdrav najmlađem članu BK BiH, mons. Petru Paliću, donedavnom Generlanom

tajniku HBK i još uvijek punopravnom članu ove Konferencije kao Apostolskom administratoru Hvarske biskupije. Za desetak dana bit će godišnjica našeg zadnjeg susreta u Banja Luci, koji je bio 2. ožujka 2020., kad nas je ugostio mons. Franjo Komarica koji je po godinama biskupske službe najstariji među nama. Susret u Banja Luci bio je malo prije nego je svijet zahvatila pandemija Covida-19 koja još uvijek traje.

Vjerujem kako smo „siti vijesti o koronavirusu“, koja je ne samo kod nas, nego i u svijetu bila najviše korištena riječ. No, uz velike probleme i pastoralne poteškoće i izazove zbog pandemije, prošle godine u ožujku grad Zagreb pogodio je strašan potres koji je uništio brojne kuće, crkve i samostane, škole i bolnice s inventarom i drugom imovinom. A onda koncem prosinca prošle godine trešnja je pogodila sisačku biskupiju i gradove Petrinju, Sisak, Glinu i okolna mjesta s apokaliptičkim prizorima kakvi se odavno ne pamte. Potresno je bilo gledati ljude u zbjegovima kako plaču i zdvajaju, traže pomoć i utočište u svojoj nevolji. Uz tužne slike koje su se širile tih dana i mjeseci diljem domovine i svijeta, te nas podsjećale na strašne godine nedavnih ratnih stradanja, svjedoci smo i onih drugih lijepih, pozitivnih doživljaja koji su urodili „festivalom dobrote“, kako često govori biskup Vlado, na svim razinama i u svim institucijama. Uz crkvene institucije diljem Hrvatske i inozemstva, posebice ističem angažiranost vjernika i ljudi dobre volje u BiH koji su nedavno svojim darovima očitovali solidarnost s ugroženima u krajevima koje je pogodio potres.

Neka i ovo druženje nas biskupa, koji snagom svetog Reda vršimo povjerenu službu u partikularnim crkvama naših dviju Konferencija (u BiH i HR), bude prigoda očitovati uzajamnu bratsku solidarnost i blizinu u zajedničkim brigama i strepnjama. A Svemogući Gospodar povijesti neka prati naš program i rad, te nadahnjuje naše misli, molitve i dobre želje koje neka urode plodovima mira i blagoslova. Jer, „plovimo skupa u istoj lađi“ rekao je slikovito Papa Franjo prošle godine u homiliji na Trgu sv. Petra (27. ožujka 2020.) tijekom liturgije klanjanja i blagoslova s Presvetima. Njegov predšasnik Benedikt XVI. svojevremeno je tijekom ređenja biskupa na svetkovinu Bogojavljenja, tumačio dolazak mudraca u Betlehemu kao „početak velike procesije koja se nastavila kroz povijest“, te naglasio kako biskup „ima obvezu uključiti se u tu procesiju i hodočašće s drugima. A uz to „pozvan je predvoditi procesiju“ i kao biskup-hodočasnik truditi se „izgrađivati kraljevstvo istine, pravde i ljubavi“. Dapače, predvođeni takvo hodočašće on pokazuje ljudima kako se po djelovanju Crkve „ostvaruje kuća i škola zajedništva“, o čemu je govorio i sanjao sveti Ivan Pavao II.

Ovo izazovno vrijeme pandemije i potresa, kad su ljudi zabrinuti za svoju sigurnost i svoje zdravlje, traži od nas biskupa dodatni napor da im usprkos oziljne ugroze pomognemo otkrivati „razloge nade“ kako bi se i u tim okolnostima „osjećali kod kuće“. Lijepo je u tom vidu bilo slušati brojna pozitivna svjedočanstva onih, koji su ostali bez krova nad glavom, a lokalne i državne institucije, brojni volonteri, vojska i policija, Caritas, Crveni križ i druge humanitarne organizacije pritekli im u pomoć da se ne osjete sami i napušteni. Najljepša je pohvala i zahvala bila čuti njihove izjave „da su hvala Bogu dobro“ i da se i u iznajmljenima stanbenim jedinicama „osjećaju doma i da im je lijepo“. No osobito je bilo dobro i lijepo osjetiti kako je ova nevolja ojačala naše zajedništvo u zemlji i inozemstvu. A to zajedništvo stvara se i izgrađuje na više razina:

Na razini naših mjesnih Crkava koje su povezane i umrežene institucijom biskupskih konferencija u dvije države.

Zatim na razini hrvatskoga naroda kojem pripadamo i kojem smo poslani služiti,

te na razini sveopće, katoličke Crkve kojoj stoljećima pripadamo kao narod „cum Petro et sub Petro“.

Neka nas to zajedništvo drži i nosi i u izazovnim godinama koje su pred nama.

Iz programa koji smo dobili bit će danas govora o Papinskom hrvatskom zavodu sv. Jeronima u Rimu koji je zajednička briga naših dviju Konferencija. Bit će riječi i o nekim zajedničkim liturgijskim pitanjima, te o Hrvatskoj inozemnoj pastvi koja je također zajednička briga naših dviju Konferencija. Iako je pandemija prošle godine omela brojne planove, želimo nastaviti s praksom „Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH“ kako bismo bili „dionici radosti, nade, ali i teškoća“ s kojima se hrvu naši sunarodnjaci. Neka Gospodar povijesti donese toj napaćenoj zemlji mir, stabilnost i blagoslov. Naime, iako je prije 27 godina „Daytonskim sporazumom“ zaustavljen krvavi rat, nisu se još ostvarili političko-društveni uvjeti za demokratski razvitak društva, pa je prema izjavi Komisije *Justitia et pax* BK BiH „BiH još uvijek nesređena zemlja“ (Komisija „*Justitia et pax* BK BiH“, 10. XII. 2018.). Ovom dobrotvornom akcijom, koja traje već više godina, želimo očitovati našu blizinu uz žarku molitvu Gospodinu da žiteljima te napaćene zemlje donese toliko željenu stabilnost, prosperitet i mir.

Uz spomenute točke programa ovog zasjedanja analizirat ćemo i dva pristigla dopisa: Pismo mnogopoštovanog provincijala Hrvatske Dominikanske provincije fr. Slavka Sliškovića, kao i dopis Prefekta Vatikanskog Dikasterija za komunikaciju gospodina Paola Ruffinija. Predviđamo završiti s objedom u 13 sati kad će nam se pridružiti i Apostolski nuncij mons. Giorgio Lingua.

Još jednom sve od srca pozdravljam i želim neka naš razgovor i druženje bude plodno i blagoslovljeno.

Priopćenje s XXIII. zajedničkog zasjedanja HBK i BK BiH

U sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu u utorak, 23. veljače 2021., održano je XXIII. redovito godišnje zajedničko zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Predsjedali su zagrebački nadbiskup metropolit kardinal Josip Bozanić, potpredsjednik HBK i nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, predsjednik BK BiH. Sudjelovali su svi članovi obiju biskupskih konferencija osim predsjednika HBK zadarskog nadbiskupa Želimira Puljića koji je video porukom iz Varaždinskih Toplica, gdje se nalazi na liječenju, uputio pozdravnu riječ. Nakon radnog dijela zasjedanja biskupe je pozdravio apostolski nuncij u Republici Hrvatskoj nadbiskup Giorgio Lingua te je progovorio o svojem nedavnom susretu s papom Franjom.

Poslije zajedničke molitve časoslova i pozdravnih govora kardinala Josipa Bozanića i Vinka Puljića biskupi su saslušali izvješće predsjedatelja Biskupske komisije za Papinski hrvatski zavod sv. Jeronima u Rimu o njegovom službenom pohodu Zavodu od 14. do 17. veljače 2021. Izrazili su zahvalnost Upravi Zavoda za predano vođenje te ustanove od posebne važnosti za Crkvu u Hrvata u osobito izazovnom vremenu pandemije. Također zahvaljuju sestrama Milosrdnicama sv. Vinka Paulskoga i svima koji daju svoj doprinos u životu i funkcioniranju Zavoda. Između ostaloga informirani su da u toj ustanovi trenutno borave 22 svećenika iz različitih biskupija Crkve u Hrvata koji pohađaju poslijediplomski studij na deset crkvenih (sve)učilišta u Rimu. Biskupi posebno zahvaljuju dugogodišnjem duhovniku Zavoda p. Miháliju Szentmártoniju te žele blagoslovljeno djelovanje novom duhovniku p. Alanu Modriću.

Predsjednik Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu podnijeli su svoja godišnja izvješća te biskupe upoznali s radom hrvatskih katoličkih misija i župa širom svijeta. Spomenuto je da je u hrvatsku inozemnu pastvu prošle 2020. godine poslano 14 novih misionara. Zagrebačkom nadbiskupu i sisačkome biskupu pridružili su se i svi članovi obiju konferencija u izrazima zahvale brojnim hrvatskim katoličkim misijama i župama diljem svijeta koje su pokrenule razne načine pomoći osobama pogođenim nedavnim potresima na područjima Zagrebačke nadbiskupije i Sisačke biskupije. Raduje ih da su se i katolici Hrvati u iseljeništvu ujedinili s mnogima u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i šire koji

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

su odmah pritekli u pomoć brojnim ljudima pogođenim teškim posljedicama potresa.

Predsjednici Caritasa dviju biskupskih konferencija izvijestili su o provedbi akcije Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini u 2020. godini te o projektima koji se financiraju iz sredstava prikupljenih tom akcijom. I ovom prigodom biskupi su zahvalili svim dobrim ljudima koji su se svojim darom uključili u ovaj način potpore onima koji unatoč brojnim izazovima nastoje opstati na prostorima Bosne i Hercegovine. Također zahvaljuju svima koji su aktivno uključeni u karitativne projekte pomoći egzistencijalno ugroženim osobama. Pozivaju na sudjelovanje u predstojećem Tjednu solidarnosti koji će započeti misnim slavljem u samostanskoj i župnoj crkvi sv. Ante Padovanskog u naselju Petrićevac, u Banjoj Luci na Treću korizmenu nedjelju, 7. ožujka 2021.

Na zasjedanju je bilo riječi i o liturgijskim pitanjima te su dane potrebne smjernice za nastavak zajedničkog rada Biskupske komisije za liturgiju HBK i Vijeća za liturgiju BK BiH na novom prijevodu Misala. Članovi BK BiH i HBK informirani su i o djelovanju Biskupske komisije HBK za liturgiju te o suradnji spomenute Komisije s Vijećem za liturgiju BK BiH.

Tema zajedničkog zasjedanja bila je i buduća organizacija Hrvatske sekcije Vatikanskog radija u okviru aktualne reforme vatikanskih medija o čemu su predstavnici dviju konferencija razgovarali s vodstvom Dikasterija za komunikacije Svete Stolice. Svjesni izvanredne važnosti Vatikanskog radija tijekom proteklih 90 godina njegovog postojanja biskupi zahvaljuju svim bivšim i sadašnjim djelatnicima Hrvatske sekcije što su svoj glas stavili u službu radosne vijesti. Raduje ih da će i u aktualnoj reformi Hrvatska sekcija Vatikanskog radija u skladu s novim tehnološkim dostignućima nastaviti biti glas Crkve u suvremenom svijetu.

ZADARSKA NADBISKUPIJA

Kultura skrbi kao put do mira

Propovijed mons. Ž. Puljića u Katedrali sv. Stošije: Svetkovina Marije Bogorodice i Svjetski dan mira

1. Danas na prvi dan Nove godine obilježava se liturgijski „Sveta Marija Bogorodica“. Prije tje-dan dana slavili smo dan Isusova rođenja koga je u betlehemskej štatici rodila BDM. Stoga je ispravno prvi dan nove godine posvetiti onoj koja je „početak boljega svijeta“ kako lijepo stoji u gospinom svetištu na Trškom vrhu (Mundi meliorig origo). Uz ova dva naslova Nova godina i dan svete Marije Bogorodice, papa Pavao VI. je za ovaj dan 1968. odredio neka bude „Svjetski dan mira“. Od te 1968. pa do 2021. Svjetski dan mira se obilježava, evo, 54 put. Papa Pavao VI. Ga je obilježio 11 puta, Ivan Pavao II. 27 puta, papa Benedikta XVI. 8 puta. I, evo, papa Franjo ga obilježava već osmi put. Teme koje su četvorica papa obrađivali vrlo su raznolike.

Spominjem samo neke kako bismo osjetili široki spektar ideja na koje su nas pape poticali i pozivali: Promaknuće ljudskih prava put je k miru; Odgajati za mir putem pomirenja; Želiš li mir čini pravdu; Želiš li mir brani život; Mir zavisi i od tebe; Istina je snaga mira; Mir je Božji dar; Razvoj je novo ime mira; Iz obitelji se rađa mir čovječanstva; Ako želiš mir, pomoz siromasima; Nema mira bez ljubavi i oprosta; U poštivanju ljudskih prava tajna je pravog mira; Vjerska sloboda, put koji vodi k miru; Odgajati mlade za pravdu i mir; Blago mirotvorcima; Bratstvo-osnova i put k miru; Nikad više ropstva, braćo; Od ravnodušnosti do milosrđa. Za ovogodišnji 54. Svjetski dan mira papa Franjo je odabrao temu: Kultura skrbi kao put do mira. Na pragu nove godine Papa „srdacno pozdravlja šefove država i vlada, voditelje međunarodnih organizacija, duhovne vođe i sljedbenike različitih religija te muškarce i žene dobre volje“. Svima „upućuje najbolje želje da ova godina omogući čovječanstvu napredovati na putu bratstva, pravde i mira između pojedinaca, zajednica, naroda i država“.

2. Godinu 2020. obilježila je velika zdravstvena kriza Covid-19, koja je postala globalni fenomen kojim su zahvaćeni mnogi sektori dodatno pogoršavši duboko međusobno povezane krize kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska i prouzročivši velike patnje i nevolje. U mislima su mi prije svega svi oni koji su izgubili članove obitelji ili drage osobe i sve koji su ostali bez posla. Posebno želim spomenuti liječnike i medicinske sestre i tehničare, farmaceute, znanstvenike, volontere, kapelane i osoblje bolnica i zdravstvenih centara. Oni su ulagali i nastavljaju ulagati silne napore i podnositi velike žrtve samo kako bi bili uz bolesnike, ublažili im patnje ili spasili im život, neke je od njih to čak stajalo života. Odajući počast tim osobama, ponavljam svoj apel političkim čelnicima i privatnom sektoru da poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se osigurao pristup cjepivima protiv Covid-19 i osnovnim tehnologijama potrebnim za zbrinjavanje bolesnih, siromašnih i onih koji su najugroženiji.

Zbog toga sam za ovogodišnju Poruku izabrao temu: Kultura skrbi kao put do mira. Kultura skrbi kao način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas tako dominantna. Bog Stvoritelj je izvor ljudskog poziva na skrb i uzor skrbi. Isus se očitovao kao Onaj kojega Gospodin pomaza i »posla blagovjesnikom biti siromasima, proglasiti sužnjima oslobođenje, vid slijepima, na slobodu pustiti potlačene« (Lk 4, 18). Kultura skrbi u životu Isusovih sljedbenika posebice se očitovala u duhovnim i tjelesnim djela milosrđa kao srž dobrotvorstva Crkve iz prvih stoljeća.

3. Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva podiže brojne ustanove za pružanje utjehe i okrijepe onima koji trpe: bolnice, ubožnice, sirotišta i domovi za napuštenu djecu, gostinji i dr.«[7]. Dijakonija postaje živo srce socijalnog nauka Crkve, nudeći „gramatiku“ navedene skrbi, tj. promicanje dostojanstva svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespomoć-

nima, briga za opće dobro, zaštita stvorenog svijeta. I to postaje Kompasom načela na putu koji pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići. Takav kompas socijalnih načela prijeko je potreban za promicanje kulture skrbi, a ujedno je dobar pokazatelj za odnose među narodima koji bi trebali biti nadahnuti bratstvom, uzajamnim poštivanjem, solidarnošću i poštivanjem međunarodnog prava. Kakva bi samo „hrabra odluka bila novcem koji se troši na oružje i druge vojne izdatke uspostaviti ‘Globalni fond’, kako bi se trajno uklonilo glad i dao doprinos razvoju najsiromašnijih zemalja“!

Promicanje kulture skrbi zahtijeva odgojno-obrazovni proces koji se rađa najprije u obitelji, a nastavlja u školama i na sveučilištu. Religije, posebice vjerski vođe imaju nezamjenjivu ulogu u prenošenju vjernicima i društvu vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijoj braći i sestrama. Papa uz to navodi i one koji obavljaju javne službe ili rade u međunarodnim, vladinim i nevladinim, organizacijama. Svoju poruku Papa završava tvrdnjom da „nema mira bez kulture skrbi“. A ona je „zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svijeta, kao spremnost da se zanimamo, posvećujemo pažnju, spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlašteni je način izgradnje mira“. Stoga poziva sve da „zajedno rade na tome kako bi „napredovali prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja“. I potiče neka ne „podlegnu napasti zanemariti druge, posebice one najslabije“. Neka se „ne navikavaju okretati glavu na drugu stranu“, već „svakodnevno i konkretno zalagati se braću i sestre koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge“.

„Ususret Nedjelji Božje Riječi“

Pismo nadbiskupa Puljica vjernicima Zadarske nadbiskupije

Kada pod svetom misom slušamo biblijske tekstove, znamo i vjerujemo da Bog tada govori svoje narodu, a sam Krist naviješta evanđelje. Stoga se iz poštovanja prema Božjoj Riječi, Evanđelistar nosi u procesiji prije svete Mise i ljubi nakon čitanja. Tim se znakovima i gestama pokazuje vjera o Božjoj nazočnosti u svetim tekstovima.

Zajednica Božjeg naroda uvijek pokazuje osobitu pozornost prema tekstovima Svetog Pisma, kao i prema onima koji naviještaju i tumače Riječ Božju (biskupi, svećenici, đakoni). I očekuje da se oni „posebno i dobro pripreve za tumačenje svetih tekstova“ te da „izbjegavaju bilo kakvu improvizaciju“ (kardinal Robert Sarah).

Ustanovljenjem Nedjelje Božje riječi papa Franjo predložio je neke konkretne stvari koje nije teško ostvariti. Ponajprije, da se ta Nedjelja svečanije proslavi, a u homiliji razmisli kako „dati što veće poštovanje prema Svetom Pismu“ i kako „o Riječi Božjoj razmišljati i širiti kulturu njezinog čitanja“.

U ovogodišnjoj božićnoj čestitci, dok smo očima vjere u Djetetu u jaslama „otkrivali utjelovljenu Riječ“, učinilo mi se prikladnim upitati: Kako se odnosimo prema njezovoj pisanoj Riječi, prema Svetom Pismu?

Ponovit ću to i sada u vidu pripreve za Nedjelju Božje Riječi koju ćemo proslaviti 24. siječnja 2021. godine:

Imamo li u svom domu tu svetu knjigu? Sjetimo li se u prigodi nekih važnih obiteljskih događaja kupiti Sveto Pismo (ili barem evanđelje) i pokloniti to kao dar?

Ako u kući imamo Bibliju, gdje se ona nalazi? Možemo li pronaći neko vidno mjesto u svom

domu gdje ćemo držati Bibliju kao svoje kućno svetohranište? Jer, riječi Svetoga Pisma su „žive i djelotvorne“ te korisne „za pouku, popravljavanje i odgajanje“, kako piše apostol Pavao svome učeniku Timoteju (2 Tim 3, 14-16).

Poželio bih da ovo vrijeme pandemije, kad se malo više družimo u obitelji, iskoristimo to zajedništvo i za druženje s Biblijom, pa nešto vremena posvetimo čitanju poticajnih tekstova Očevog pisma, osobito izvješća u evanđeljima o Isusovom rođenju, njegovoj mucu i uskrsnuću. Jer, „Tko poznaje pismo, poznaje Božje srce“, rekao je papa Grgur Veliki. A „ne poznavati Sveto Pismo, znači ne poznavati samoga Krista“, zapisao je sveti Jeronim čiju smo 1600. godišnjicu rođenja obilježili 2020. godine.

Završavam ovo prigodno pismo „Ususret Nedjelji Božje Riječi“ s nekoliko poticajnih misli župnicima, katehetama i roditeljima:

Ako nemate u kući Sveto Pismo (ili barem evanđelje), nabavite tu svetu knjigu i odredite za nju počasno mjesto gdje će stajati kao vaše „obiteljsko svetohranište“. Uzmite češće u ruke tu knjigu kad ste na okupu i pročitajte koju stranicu svetoga teksta.

Neka župnici i katehete potaknu kumove ovogodišnjih krizmanika da im uz druge darove nabave i tu svetu knjigu. Ona se može poklanjati i mladencima na vjenčanju.

Onima koji bi željeli pripremiti se za nedjelju čitanjem liturgijskih tekstova, neka se u tom vidu omogući u župnim prostorima organizirati biblijske večeri tijekom tjedna.

Svima pozdrav i blagoslov sa željom neka vas sve Gospodin blagoslovi i čuva.

Neka svoj pogled svoj svrati na vas i milostiv neka vam bude tijekom cijele Nove 2021. godine.

Neka u vašem srcu probudi žarku čežnju za čitanjem njegovoga Pisma i mir neka vam donese!

Sveta Stošija proslavila se djelima ljubavi

Propovijed mons. Ž. Puljića u Katedrali sv. Stošije:

SVEČANA VEČERNJA uoči svetkovine sv. Stošije

1. Već smo petnaest dana u Novoj 2021. godini koja nas je uz probleme pandemije koronavirusa opteretila teškim zemljotresom koji je pogodio opet naš glavni grad Zagreb i posebice Banovinu i Sisačku biskupiju upravo pred kraj godine, 29. prosinca 2020. Potresno je bilo gledati uništene dijelove gradova i sela, stradale obitelji i uplašenu djecu i starce. A uz to razorene i dobrano oštećene i mnoge crkve u Zagrebu i okolici, te posebice u Sisačkoj biskupiji. U tom tragičnom stanju ljudi su osjetili da ne mogu stajati prekriženih ruku, već da se treba žrtvovati i pomagati. I mi smo ovdje, svjesni stanja žitelja pogođenih područja, pokrenuli u Nadbiskupiji konkretne mjere za pomoći nastradalima. Pozvao sam župnike neka se nedjeljom nakon sv. Mise prikupljaju novčani prilozima kao i konzervirane namirnice i higijenske potrepštine. Zamolio sam neka se vide raspoloživih smještajnih jedinica koje su ljudi spremni iznajmiti za prihvat obitelji iz potresom pogođenih područja.

Zemljotres je pokrenuo veliko djelo ljudske solidarnosti iz svih krajeva naše domovine i iz inozemstva. Mjesni biskup mons. Vlado Košić je to nazvao „festivalom dobrote“. Bogu hvala. Znamo, međutim, kako nevolje i potrebe naše braće i sestara nadilaze naše mogućnosti pred tako zahtjevnim akcijama pomaganja. Stoga s apostolom Pavlom žarko molimo „neka nam ne dojadi činiti dobro“ (Gal 6, 9). A u nastojanju biti blizu onima, koji su pogođeni i u strahu, utječemo se njegovim moćnim pomoćnicima, našim nebeskim zaštitnicima, poput svete Stošije, koja se proslavila djelima ljubavi prema siromasima, utamničenicima i svima koji su oskudijevali. Jer,

svjesni smo „ako Gospodin kuću ne gradi, uzalud se muče graditelji“ (Ps 127,1). I dok se iskreno radujemo očitovanom zajedništvu i volji da se pomogne ljudima u nevolji, ne oslanjajmo se samo na sebe i na svoje snage, već svoje pouzdanje stavimo u ruke Gospodnje koji vodi povijest pojedinaca i naroda. „Svu svoju brigu povjerite njemu“, pisao je sveti Petar.

2. Mi večeras molimo i pjevamo svečenu Večernju uoči svetkovine naše moćne zaštitnice i mučenice svete Stošije. Sveti Augustin veli da su „mučenici dragocjeni u očima Gospodnjim“. Naša nebeska zaštitnica sv. Stošija rođena je u Rimu u uglednoj obitelji patricija Prestancija, koji je bio poganin. Žena mu je bila kršćanka, sv. Fausta koja je krstila Stošiju dok je bila u kolijevci. Stošija je dobila izvrstan odgoj zahvaljujući majci i zauzetom kršćaninu, vitezu Krševanu, koji su je odgojili u ljubavi prema Kristu i prema svim jadnicima i siromasima. Kada je odrasla vrijeme nije bilo nimalo lako za vjernike. A ona se baš u to vrijeme proslavila po osobitim djelima ljubavi prema siromasima, posebice u vrijeme teških progona kršćana za vladavine cara Dioklecijana (284.-305.). Rado je priskakala u pomoć utamničenicima, njegovala bolesne i bodrila klonule. U svijet boli, žalosti i siromaštva unosila ljubav Krista koga je zavoljela još u svojoj mladosti. A od njegove ljubavi ništa je više nije moglo rastaviti: „Ni nevolja, ni tjeskoba, ni progonstvo, ni glad, ni pogibao, ni mač, ni smrt, ni život, niti ikoji drugi stvor. Ništa. Ama baš ništa“ (usp. Rim 8, 18). I to će posvjedočiti pred prefektom Ilirika Probom koji će joj na ispitivanju u zatvoru predbaciti da ispovijeda vjeru Galilejca, da pomaže utamničene kršćane i da ih u toj vjeri učvršćuje. Kao nagradu za takva djela osuđena je na smrt i spaljena na lomači 25. prosinca 304. Opisujući njezino mučeništvo pisac je zabilježio: „Dok je Stošija u plamenu gorjela, ona je u zanosu govorila: Jači je plamen ljubavi prema Kristu od plamena u kojem gori moje tijelo“.

3. Poput Isusa, koji je prošao zemljom čineći dobro, i Stošija je znala da je milosrđe izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu. Ona je tako postala izvrstan primjer sebedarja. Stoga uz njezinu svetkovinu u ovoj prvostolnici gdje se čuvaju njezini zemni ostaci pjevamo himnu: Popjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite. Jer, plamen ljubavi njezinoga srca prema Kristu bio je jači od plamena u kojem je na lomači gorjela. Stoga se i čita ovaj kratki odlomak poslanice Rimljanima u kojoj Pavao pita „tko će nas rastaviti od ljubavi Božje u Isusu Kristu?“ (8, 35). A kao odgovor on dovikuje: „nitko i ništa ne može nas rastaviti od ljubavi Kristove“. Ni beznadna stanja tjeskobe, progonstva, gladi, mača i golotinje, kao ni više tajanstvene sile poput smrti. „Ništa. Ama baš ništa nas ne može rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem“ (8, 18).

Kao osobita Božja izabranica ona je ušla u molitvu Prvoga Rimskoga kanona kako bi i nama „svojim grješnim slugama Gospodin podario mjesto u društvu svojih svetih mučenika: Ivana, Stjepana, Petra, Cecilije i Stošije“. Jer, Stošija se već na ovom svijetu proslavila osobitim djelima ljubavi prema siromasima, utamničenicima i svima koji su oskudijevali. U svijet boli, žalosti i siromaštva unosila je ljubav Krista koga je zavoljela još od svoje rane mladosti. I od njegove ljubavi ništa je više nije moglo rastaviti. Svjesni tako divnoga uzora i uzvišenoga uresa grada i Nadbiskupije, te njezinoga moćnoga zagovora kroz dvanaest stoljeća nazočnosti među nama, mi joj zahvalno i od srca i ove godine kličemo: Popjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite. Sada i uvijek. Amen!

Sveta Stošija proslavila se djelima ljubavi

Propovijed mons. Ž. Puljića na svetkovinu SV. STOŠIJE, Večernja misa

(Sir 51, 1-12; Ps 126; Rim 8, 31-39; Iv 12, 24-26)

1. Uz svetkovinu svete Stošije čuli smo čitanje iz završnog poglavlja knjige Sirahove u kojoj se Sirah obraća svojim sunarodnjacima. Želi ih učvrstiti u vjernosti i štovanju pravoga Boga, ohrabriti u kušnjama, te posebice očuvati od zavodljivosti poganske civilizacije. U to vrijeme, naime,

izraelski puk proživljava teške dane. Prodiru poganski običaji, pa se mnogi odriču vjere otaca i kidaju Sveti savez. U takvim prilikama Sirah daje narodu praktične moralne opomene, pouke, smjernice i pravila mladima i starijima, roditeljima i djeci, siromasima i bogatašima, zdravima i bolesnima, učenima i priprostom narodu. Nauk je vrlo jednostavan i tradicionalan. Nakon tog ulomka iz Sirahove knjige predviđen je psalam 126, koji je hodočasnička pjesma povratnika iz sužanjstva: „Kad Gospodin vraćaše sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo. Među poganima tad se govorilo silna im djela učini Gospodin“. To je psalam pouzdanja i radosna hodočasnička pjesma povratnika koji spomije i slavi „silna djela koja im učini Gospodin“.

Takva silna Božja djela i mi osobito osjetili u teškim danima stradanja u Domovinskom ratu. Dok nas preplavljaju uspomene teških nevolja i muka, u duši još odzvanjaju i divne scene naših molitvenih skupova i pjesama koje smo tih dana upućivali prema nebu, prema Europi i svijetu. Davidove čuvene psalme mi smo učinili svojim, pa ih prilagodili našim potrebama i vapajima. Sjetimo se pjesme koju su skupa pjevali pisci i glumci, svećenici, voditelji programa i pjevači, političari i javni djelatnici, a govorila je „o Domovini koja ima snagu zlatnog žita, a oči poput mora. To je zemlja Hrvatska“.

2. U tom nemilom vremenu nicali su pjesme koje su tješile duše naše. Dok je u ratnom progonu stanovništva iz njihovih vjekovnih ognjišta, od Bosne i Slavonije do Like i Dalmacije prijetila ozbiljna opasnost da ti krajevi ostanu pusti, pjesme su poticale neka ljudi ne napuštaju svoja ognjišta i svoja svetišta: „Cili život živin tu, ko u nekom plavom snu, jer to je zemlja dide mog, i oca mog, ja ostajem na njoj“. Danas uz Dan međunarodnog priznanja neovisnosti RH rado se sjećamo i one svehrvatske pjesme koja je okupljala mase mladih i starih: „Oj Zagoro, lijepa li si. Slavonijo, zlatna ti si. Herceg-Bosno, srce ponosno. Dalmacijo, more moje, jedna duša a nas dvoje. Pozdrav Liko, Velebita diko. Ajde, Istro i Zagorje, podignimo sve tri boje. Zagrlimo se pred svima, neka vide da nas ima“. Za tu bi se pjesmu moglo reći da je bila među „prvima na popisu naših narodnih, molitvenih i zahvalnih psalama“.

Zašto to večeras spominjemo? Današnji dan, naime, kad slavimo našu nebesku zaštitnicu, 15. siječnja, vrlo je značajan u našoj povijesti. Toga dana 1992. godine Republika Hrvatska je stekla međunarodno priznanje. Bilo je to ostvarenje sna mnogih generacija Hrvata pri čemu su ključnu ulogu odigrali hrvatski branitelji na čelu s ondašnjim predsjednikom Franjom Tuđmanom, pa zaustavili agresora i oslobodili Hrvatsku. Znamo kako se upravo te godine rasplamsao rat, a agresija na Hrvatsku izmakla kontroli Europske zajednice. Sjedinjene Američke Države zbog sukoba u Kuvajtu rezervirano su gledale na raspad Jugoslavije. Pad Vukovara, te razaranje Dubrovnika bili su prijelomne točke nakon kojih više nije postavljano pitanje treba li Hrvatsku priznati, već kada to učiniti. „Badinterova komisija“, proglasila je 7. prosinca 1991. raspad Jugoslavije, pa je bio pravni temelj za priznanja Hrvatske i Slovenije koja su uskoro uslijedila.

3. Sjećamo se da je Island bio prva država koja je priznala Hrvatsku 19. prosinca 1991. Njemačka je vlada i ostalih 11 članica Europske zajednice to učinila na današnji dan 1992. Dva dana prije njih učinila je to Sveta Stolica. Pridružile su im se Austrija, Bugarska, Kanada, Mađarska, Malta, Poljska i Švicarska. Uslijedilo je veliko slavlje na trgov im i ulicama Hrvatske i diljem svijeta gdje žive Hrvati.

„Današnji dan – 15. siječnja 1992. – bit će zlatnim slovima uklesan u cijelu, četrnaestostoljetnu, povijest hrvatskog naroda na ovome prostoru, za nas svetom tlu između Mure, Drave, Dunava i Jadrana. Nakon što je proglasila svoju samostalnost i suverenost, i raskinula svoje državno-pravne veze s bivšom jugoslavenskom državnom zajednicom, Republika Hrvatska postigla je i međunarodno priznanje svoje neovisnosti“, rekao je te večeri predsjednik Franjo Tuđman u obraćanju preko televizije. „Slavit ćemo noćas, rekao je Predsjednik Tuđman, a onda krećemo na posao u obnovu i izgradnju Hrvatske.“

Slušali smo večeras kao i sinoć odlomak iz Pavlove poslanice Rimljanima: „Tko će nas rastaviti od Božje ljubavi u Isusu Kristu? Ništa. Ama baš ništa, ne može nas rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem“ (Rim 8, 18). Sveta Stošija, koja je poput Isusa « prošla zemljom čineći dobro », postala je izvrstan primjer dobrote i sebedarja. Stoga smo u ovoj prvostolnici, gdje se čuvaju njezini zemni ostaci, misu započeli himnom: Popjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite. Jer, plamen ljubavi njezinoga srca prema Kristu bio je jači od plamena u kojem je na lomači gorjela. Kao osobita Božja miljenica ona je ušla molitvu Prvoga Rimskoga kanona kako bi i nama „svojim grješnim slugama Gospodin podario mjesto u društvu svojih svetih mučenika: Stjepana, Petra, Cecilije i Stošije“. Ona se već na ovom svijetu proslavila osobitim djelima ljubavi prema siromasima, utamničenicima i svima koji su oskudijevali. Dakle, u svijet prepun boli, žalosti i siromaštva unosila je ljubav Krista koga je zavoljela još od svoje rane mladosti.

4. U kontekstu ovog Pavlovoga razmišljanja lakše nam je shvatiti zašto je naša dična zaštitnica pošla na lomaču s pjesmom na usnama. Stoga, Pavao potiče svoje Kološane neka se kao izabranci Božji „zaodjenu u milosrdno srce, dobrotivost, poniznost, blagost i strpljivost.., jer to je sveza savršenstva“ (Kol 3, 12-14) koja stvara civilizaciju ljubavi. Posebice kada se gladna nahrani, žedna napoji, siromaha odjene, bolesna i utamničenika pohodi, žalosna i nevoljna utješi, uvredu oprosti i nepravdu strpljivo podnosi. To je „prepoznatljivi brevijar kršćanskih vrlina i dužnosti prema našim bližnjima“ na što nas i sveta Stošija poziva i podsjeća. Osobito prema nedavno stradalima u razornom potresu koji je pogodio Zagreb i Sisačku biskupiju.

Lijepo je bilo osjetiti kako ljudi ne stoje prekriženih ruku, već traže načina kako pomoći i biti pri ruci. Svjesni stanja žitelja pogođenih područja i mi smo pokrenuli konkretne aktivnosti za pomoći nastradalima. Želimo nasljedovati našu svetu zaštitnicu koja je „pomagala utamničene, njegovala bolesne i bodrila klonule; pazila na njih kao na zjenicu oka; hrabrila ih i tješila kako izmoreni i iscrpljen ne bi klonuli“. Svjesni da nam je ona izvrstan primjer, te uzvišen ures grada i Nadbiskupije, mi joj zahvalno kličemo: Popjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite. Sada i uvijek. Amen!

ZADAR: 11. GODIŠNJICA SMRTI NADBISKUPA IVANA PRENDE i BLAGDAN OBRAĆENJA SV. PAVLA

Propovijed mons. Ž. Puljića

1. U Biskupskom ceremonijalu stoji odredba neka se ‘prema časnoj predaji svake godine slaviti godišnjica posljednjeg pokojnog biskupa’, te dodaje kako treba ‘poticati vjernike i posebice svećenike da se spominju u Gospodinu svojih pred-stojnika koji su im Riječ Božju naviještali i euharistiju slavili (br 1168). Pastir ove mjesne Crkve, moj predšasnik mons. Ivan Prendja, punih 46 godina lomio je kruh nebeski, hranio ljude riječju i svetom euharistijom koja je središte crkvenog i narodnog života oko koje se okuplja novo mesijansko pokoljenje i ispovijeda da je Isus ‘kruh koji je s neba sišao’ (Iv 6, 50). Zahvalni smo mons. Prendi što je Zadarsku zajednicu Božjeg naroda kao nadbiskup 15 godina oko stola Gospod-njega okupljao, s njom molio, slušao Riječ Božju i tumačio. Dok počiva u kripti naše katedrale, a mi ga ovim godišnjim spomenom preporučujemo u naše molitve, slušamo kako nas iz groba poziva da s vjerom ponavljamo: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoje usrksnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo!“ Dođi Gospodine Isuse.

Duhovni poziv predodređen je ostati vječnom tajnom koju samo Bog u potpunosti razumije. No, očima vjere uspijevamo ponekad otkriti tu tajnu koju je Bog položio u srce onih koje je pozvao. Tako prepoznajemo da je pastir ove zadarske crkve mons. Prenda u Augustinovom duhu uzeo moto svoga služenja riječ „ljubiti Crkvu“. S tom ljubavlju je dugi niz godina kao rektor zauzeto

pratio sjemeništince i bogoslove, a kasnije kao nadbiskup i svećenike u njihovu hodu i rastu. Nikada nije krio svoju osobitu ljubav prema sjemeništu, koje je nazivao „zjenicom nadbiskupije“, kao i prema nadbiskupiji koju je preuzeo u vrlo teškom vremenu poraća kada je veliki dio nadbiskupije bio porušen, a ljudi raseljeni i osiromašeni. Stoga, iskreno se veselio obnovi kuća i sakralnih objekata, te povratku raspršenih vjernika. S osobitom radošću ugostio je i pozdravio 9. lipnja 2003. svetoga Ivana Pavla II. S istom radošću pripremao je susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru, 8. i 9. svibnja 2010. godine. A onda je na današnji dan na zasjedanju HBK u Zagrebu, prestalo kucati srce ovog zauzetoga pastira, koji je u duha gesla „ljubiti Crkvu“ bio pun optimizma i ljubavi prema svemu što je Božje i crkveno.

2. Uz blagdan Obraćanja svetoga Pavla čuli smo večeras dva teksta iz Biblije: Prvi iz Djela Apostolskih govori o početcima misijskoga djelovanja apostola Pavla, a drugi iz Markova evanđelja o učenicima koje Isus šalje neka idu i propovijedaju svakom stvorenju sve što su vidjeli, čuli i doživjeli s njime. Prvo čitanje je ispovijed apostola Pavla o početcima njegovoga obraćenja. U ovom kratkom odlomku pisac dva puta upotrebljava glagol „ustati i poći“. S ova dva glagola htio je intonirati dinamiku Pavlovoga djelovanja. Naime, otkada se Pavao pridigao pred Damašćanskim vratima, on se nije zaustavljao. Ni onda kada su ga kamenovali i polumrtva izbacili izvan zidina. U svoja tri velika misijska, kružna i križna putovanja Pavao je obilazio i učvršćivao braću u vjeri. A gdje nije stigao osobno doći, pisao je svoja pisma koja su nam draga uspomena iz tih prvih dana kršćanstva. I ne samo uspomena, nego i glavna teološka podloga onomu što se i danas na našim učilištima uči i produbljuje. Pavao će se cijeloga života sjećati onog „uljudnog ukora“ koji mu je Uskrsnuli uputio kada ga je pred Damašćanskim vratima s konja srušio. I čuo glas poput proljetnog lahora koji je bio žaloban kao tužaljka koja dva puta ponavlja njegovo ime i pita: „Savle, Savle, zašto me progoniš?“ Ležeći na zemlji sasvim zbunjen Savao zamuckuje i pita: „Tko si ti, Gospodine?“ Tada čuje rečenicu koju nikada više neće zaboraviti: „Ja sam Isus kojega ti progoniš“. Pavlov je um u tom trenutku sasvim kapitulirao, a volja umrla. Mističnim valom svjetla u dušu mu je ulazila nova snaga, zanos i energija.

Kako je samo zagonetan taj Uskrsnuli Nazarećanin?! Jer, vrlo zagonetno djeluje, ruši i stvara, pa obara i podiže. Pavao se sada više ne stidi priznati da je u svojoj 30. godini života, dakle, na vrhuncu ljudske moći, „smatrao svojom životnom zadaćom svim silama boriti se protiv Isusa Nazarećanina“. Zbog toga je predavao kršćane u tamnice, progonio ih i odlučio „u okovima dovesti ih u Jeruzalem“ (Dj 22, 5). Ovu svoju javnu ispovijed Pavao je učinio iskreno, sa žalošću i sasvim raskajano. Očitovao je koliko se stidi zbog svega onoga što je radio i činio Isusovim sljedbenicima. A onda, usred bijela dana doživio je pravi duhovni i očni udar. Javio mu se Gospodin i obratio ga. I dodao: A ti, Savle, kad se obratiš, vodi, obraćaj i učvršćuj braću svoju. Vodi ih iz tame prema svjetlu, iz laži u istinu kako bi primili „oproštenje grijeha i baštinu među posvećenima“. Velika avantura ovog apostolskog diva, dakle, započela je kod Damašćanskih vrata i završila kod Tri fontane u Rimu. Pavao je možemo slobodno reći „dobar boj bio, trku završio i vjeru sačuvao“.

3. Večeras se uz blagdan Obraćanja svetoga Pavla spominjemo godišnjicu smrti pastira zadarske Crkve, moga predšasnika mons. Ivana Prende, koji je hranio ljude riječju i svetom euharistijom. Sjećamo se osobito njegove ljubavi prema Crkvi koju je svojim pastirskim radom očitovao pa ga preporučujemo Božjem milosrđu. A apostola Pavla usrdno molimo neka i nas ispuni žarom za Krista i Božje stvari koje se i danas s mukom probijaju i ostvaruje u ovoj suznoj dolini. Neka i nas tješi i sokoli, kao što je pisao i govorio učenicima u Listri i Antiohiji nakon kamenovanja u Ikoniji, „neka ustraju u vjeri, jer kroz mnoge nam je nevolje ući u kraljevstvo Božje“ (Dj 14,22). Božanski lahor, koji ga je zahvatio kod Damašćanskih vrata, bio je toliko znakovit da će od toga dana Pavao dijeliti svoj život na dva poluvremena: Na onaj „prvi dio bez Krista“ i ovaj „drugi u Kristu“! Prvi je obuhvaćao onu strašnu „rušilačku snagu“ koja se očitovala u ubojstvu đakona Stjepana i žestokom progonu kršćana u Judeji i u Damasku.

U „drugom pak dijelu s Kristom i u Kristu“ vidimo apostola Pavla kao „lučonošu istine koji pali krijesove vjere po obalama i otocima Sredozemlja, „na slobodi i u okovima s mnogim nevoljama“, dok mu ne klone glava pod udarcem mača u zelenom gaju kraj „Tri Fontane“ vječnoga Rima. Nikakvo onda čudo što je dan njegova obraćenja liturgijski blagdan, a veliki dio liturgijskih čitanja tijekom godine uzet je iz bogatog inventara njegovih poslanica koje nam pomažu ući u otajstvo Božje Riječi i Gospodinovih planova za spasenje ljudi. Molimo, stoga, apostola naroda kad se osjećamo umorno i pospano da poput njega znamo „ustati i poći“. Posebice molimo neka nam pomogne „voljeti Crkvu“ i Riječ Božju koju je apostol Pavao tumačio u svojim poslanicama u kojima je otkrivao osobitu svoju ljubav prema Kristu Uskrsnulom. I konačno životom i riječju posvjedočio da „Krist nije uskrsnuo uzaludna bi bila naša vjera“ (1. Kor 15,17). Učvrsti nas u toj vjeri i nauči nas, Apostole naroda, Isusa voljeti i za njega se boriti. Amen.

ODREDBE

Broj: 35/2021.

Zadar, 3. siječnja 2021.

Predmet: Proslava svetkovine svete Stošije

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava

i redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, redovnice, dragi Kristovi vjernici,

U petak, 15. siječnja 2021., slavimo svetkovinu svete Stošije, zaštitnice nadbiskupije i naslovnice naše Katedrale. Katedrala je majka svih crkava u Nadbiskupiji, a sveta Stošija zaštitnica i zagovornica svih vjernika Zadarske nadbiskupije. Blagdan svete Stošije je stoga blagdan cijele Nadbiskupije i svih njenih župa i crkava.

Sve Vas pozivam da sudjelujete u proslavi njezina blagdana, koji započinje u četvrtak, 14. siječnja 2021., Svečanom Večernjom u 18 sati, koju predvodi Nadbiskup, a nastavlja se na sam blagdan, u petak, 15. siječnja 2021., svetim misama u 7, 8 i 9 sati, svečanom koncelebracijom u 11 sati, koju predvodi fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima, te svečanom koncelebracijom u 18 sati koju ću predvoditi osobno.

Svojim sudjelovanjem u svetim Otajstvima posvjedočimo svoju vjeru Kristu Gospodinu i privrženost našoj nebeskoj zaštitnici, mučenici svetoj Stošiji.

Obilje Božjeg blagoslova u Novoj 2021.

želi Vam uz srdačan pozdrav,

+ Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 36/2021.

Zadar, 3. siječnja 2021.

Predmet: U susret nedjelji Božje riječi, 24. siječnja 2021.

Kada pod svetom misom slušamo biblijske tekstove, znamo i vjerujemo da Bog tada govori svome narodu, a sam Krist naviješta evanđelje. Stoga se iz poštovanja prema Božjoj Riječi Evanđelistar nosi u procesiji prije svete Mise i ljubi nakon čitanja. Tim se znakovima i gestama pokazuje vjera o Božjoj nazočnosti u svetim tekstovima. Zajednica Božjeg naroda uvijek pokazuje osobitu pozornost prema tekstovima Svetoga Pisma, kao i prema onima koji naviještaju i tumače Riječ Božju (biskupi, svećenici, đakoni). I očekuje da se oni „posebno i dobro pripreve za tumačenje svetih tekstova“, te da „izbjegavaju bilo kakvu improvizaciju“ (kard. Sarah). Ustanovljenjem „Nedjelje Božje riječi“ Papa Franjo je je predložio neke konkretne stvari koje nije teško ostvariti. Ponajprije, da se ta nedjelja svečanije proslavi, a u homiliji razmisli kako „dati što veće poštovanje prema Svetom Pismu“ i kako „o Riječi Božjoj razmišljati i širiti kulturu njezinoga čitanja“.

U ovogodišnjoj božićnoj čestitci, dok smo očima vjere u djetetu u jaslama „otkrivali utjelovljenu Riječ“, učinilo mi se prikladnim upitati „kako se odnosimo prema njegovoj pisanoj Riječi, prema Svetom Pismu? Ponovit ću to i sada u vidu pripreve za nedjelju Božje Riječi koju ćemo proslaviti za tri tjedna, 24. siječnja 2021. godine:

1. Imamo li u svom domu tu svetu knjigu? Sjetimo li se u prigodi nekih važnih obiteljskih događaja kupiti Sveto Pismo (ili barem evanđelje) i pokloniti to kao dar?

ODREDBE

2. Ako u kući imamo Bibliju, gdje se ona nalazi? Možemo li pronaći neko vidno mjesto u svome domu gdje ćemo držati Bibliju kao svoje kućno svetohranište? Jer, riječi Svetoga Pisma su „žive i djelotvorne“, te korisne „za pouku, popravljanje i odgajanje“, kako piše apostol Pavao svome učeniku Timoteju (2 Tim 3,14-16).

3. Poželio bih da ovo vrijeme pandemije, kad se malo više družimo u obitelji, iskoristimo to zajedništvo za „druženje i s Biblijom“, pa nešto vremena posvetimo čitanju poticajnih tekstova Očevoga pisma, posebice izvješća u evanđeljima o Isusovom rođenju, njegovoj mucu i uskrsnuću. Jer, „tko poznaje pismo, poznaje Božje srce“, rekao je papa Grgur Veliki. A „ne poznavati Sveto Pismo, znači ne poznavati samoga Krista“, zapisao je sveti Jeronim čiju smo tisuću šesto-tu godišnjicu rođenja prošle godine obilježili.

Završavam ovo prigodno pismo „u susret Nedjelji Božje Riječi“ s nekoliko poticajnih misli župnicima, katehetama i roditeljima:

a. Ako nemate u kući Sveto Pismo (ili barem evanđelje), nabavite tu svetu knjigu i odredite za nju počasno mjesto gdje će stajati kao vaše „obiteljsko svetohranište“. A onda uzmite češće u ruke tu knjigu kad ste na okupu i pročitajte koju stranicu svetoga teksta.

b. Neka župnici i katehete potaknu kumove ovogodišnjih krizmanika da im uz druge darove nabave i ovu svetu knjigu. To se isto može poklanjati i novim mladencima na vjenčanju.

c. Onima, koji bi željeli pripremiti se za nedjelju čitanjem liturgijskih tekstova, neka se u tom vidu omogućiti u župnim prostorima organizirati „biblijske večeri“ tijekom tjedna.

Svima pozdrav i blagoslov sa željom neka vas sve Gospodin blagoslovi i čuva. Neka svoj pogled svoj svrati na vas i milostiv neka vam bude tijekom cijele Nove 2021. godine. Neka u vašem srcu probudi žarku čežnju za čitanjem njegovoga Pisma i mir neka vam donese!

Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 113/2021.

Zadar, 18. siječnja 2021.

Predmet: Godišnjica smrti nadbiskupa Ivana Prende

Svim župnim uredima, upraviteljima crkava

i svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, dragi Kristovi vjernici,

U ponedjeljak, 25. siječnja 2021. godine, na blagdan Obraćenja svetoga Pavla apostola spominjemo se jedanaeste godišnjice smrti nadbiskupa Ivana Prende. To je prigoda da ga se sjetimo u našim molitvama i ujedno pozovemo vjernike na molitvu. Toga dana predvodit ću euharistijsko slavlje u Katedrali u 18 sati.

Gospodin mu bio nagrada za sve što je učinio i ostavio kao duhovnu baštinu u Zadarskoj nadbiskupiji.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 240/2021.

Zadar, 28. siječnja 2021.

Predmet: Proslava Svijećnice i Dana posvećenog života

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

Svim redovničkim zajednicama u Nadbiskupiji

Draga braćo i sestre,

U utorak, 2. veljače, na blagdan Prikazanja Gospodinova u hramu - Svijećnicu, Crkva slavi Dan posvećenog života. Taj dan posvećen prikazanju Isusa u hramu s pravom je povezan s danom posvećenog života, jer redovnici i redovnice svojim životom i zavjetima svakoga dana sebe prikazuju Bogu poput Isusa u hramu za spas čovjeka i svijeta. Zahvalna za veliki Božji dar redovnika i redovnica, Crkva moli za posvećene osobe da u svom posvećenju sve više rastu.

Svi će naši redovnici i redovnice kao i druge osobe posvećenog života taj Dan proslaviti u svojim zajednicama. Na nadbiskupijskoj razini mi ćemo taj dan proslaviti misnim slavljem u svetištu svetog Šime u Zadru u 18 sati.

Pozivam vas da zajedno zahvalimo Bogu za dar redovničkog poziva, molimo za ustrajnost u svetom zvanju i nova duhovna zvanja.

Svima pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 328/2021.

Zadar, 8. veljače 2021.

Predmet: Pepelnica u Katedrali

Svim župnim uredima i upraviteljima crkava u Gradu

Draga braćo svećenici,

Na Pepelnicu - Čistu srijedu, 17. veljače 2021., u katedrali svete Stošije misno slavlje i obred pepeljanja bit će u 18 sati. Ovim slavljem i obredom pepeljenja označavamo početak svetog korizmenog hoda prema svetkovini Uskrsnuća Gospodnjega.

Na Čistu srijedu i Veliki petak obvezni su post i nemrs: post za sve punoljetne vjernike do započete šezdesete godine života, a nemrs za sve one koji su navršili četrnaestu godinu života. Nemrs treba održavati u sve korizmene petke, dok se u drugo vrijeme kroz godinu može zamijeniti nekim drugim pokorničkim djelom. Dobro je na to uvijek iznova podsjećati i podučavati naše vjernike.

Postom, pokorom, molitvom i milostinjom pridružimo se cijeloj Crkvi kako bismo postali što sličniji svome slavnom Gospodinu.

Svima pozdrav u Gospodinu,

Želimir Puljić, nadbiskup

Broj: 329/2021.

Zadar, 10. veljače 2021.

Predmet: "Korizmena akcija 2021."

ŽUPNIM UREDIMA I UPRAVITELJIMA CRKAVA U NADBISKUPIJI

OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

VJEROUČITELJIMA OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

GRADOVIMA I OPĆINAMA U ZADARSKOJ ŽUPANIJI

ODREDBE

Draga braćo i sestre,

Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svojega kršćanskog života. Tijekom tog vremena poziva nas da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima. Ulazeći u sveto korizmeno vrijeme i ove godine nastavljamo s našom "korizmenom akcijom" koja se u našoj Nadbiskupiji provodi već više godina.

"Korizmena akcija" znak je djelotvorne ljubavi koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba naših bližnjih, kao i brzu pomoć onima koji nas trebaju. Potreseni događajima razornog potresa koji su pogodili stanovnike Siska, Petrinje, Gline i okolnih mjesta, pozvani smo kao kršćani na solidarnost i blizinu najpotrebnijima. Ovogodišnja prikupljena sredstva namijenit ćemo za nastradale u potresu na području Sisačke biskupije. Pomoć i suradnja, a osobito bratska ljubav, potiče nas da u ovom teškom trenutku suosjećamo i iskažemo blizinu najpotrebnijima.

Župnike molim neka akciju provode tijekom cijele korizme na način koji najbolje odgovara prilikama u župi koju poslužuju. A sve koji žele sudjelovati, molim, neka svoj prilog dostave u župni ured ili pak uplate na žiro-račun Nadbiskupije s naznakom: „pomoć nastradalima u potresu na području Sisačke biskupije“:

Uz ovu "korizmenu akciju" i ove će godine kao i do sada biti organiziran „Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini“. Svrha je Tjedna solidarnosti ne samo materijalna pomoć, opstanak Hrvata katolika u Bosni i Hercegovini, napose u onim dijelovima u kojima su egzistencijalno ugroženi, nego jačanje međusobne povezanosti na duhovnoj i svakoj drugoj razini između Crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini.

Podsjećam kako je milostinja koja se prikupi na 3. korizmenu nedjelju u crkvama diljem Nadbiskupije namijenjena za programe Caritasa u Bosni i Hercegovini i treba je čim prije dostaviti u Ekonomat s naznakom "Kolekta za BiH 2021."

Želim svima plodne korizmene dane uz pozdrav i blagoslov od Gospodina,

Želimir Puljić, nadbiskup

Duhovne vježbe svećenika 2021.

Privatno obavili:

Don Ivan Jordan: Mrkopolje (Gorski kotar), od 3. do 6. ožujka 2021.

NAŠI POKOJNICI

Fra FRANE (Stjepan) ŠEŠELJA (1931. - 2021.)

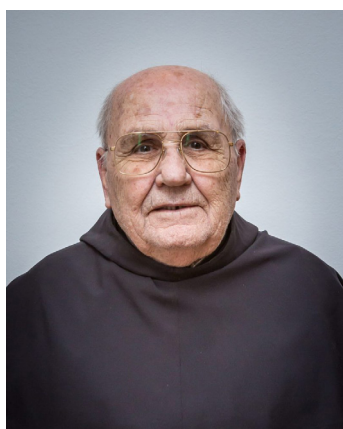
Fra Frane Šešelja, redovnik i svećenik Provincije franjevaca trećoredaca glagoljaša i član Samostana sv. Mihovila u Zadru preminuo je nakon kratke bolesti u petak, 8. siječnja 2021., u večernjim satima u Općoj bolnici u Zadru u 90. godini života, 71. godini redovništva i 56. godini svećeničke službe.

Rođen je 26. prosinca 1931. u Zaglavu na Dugom otoku od oca Mate i majke Zorke r. Čuka kao prvo od desetero djece. Osnovnu školu završio je u Zaglavu. Niže razrede gimnazije pohađao je u Zadru, Zagrebu i Splitu, a više razrede u crkvenoj klasičnoj gimnaziji u Splitu. Prve redovničke zavjete položio je 1950. u samostanu na otočiću Školjiću kraj Preka (Ugljan), a svečane, doživotne zavjete 1963. u Zagrebu. Od 1953. do 1958. bio je u komunističkim zatvorima, šest mjeseci u vojnom zatvoru na Gripama u Splitu, a zatim tri godine u Lepoglavi i dvije godine u Staroj Gradiški. Vojni sud u Splitu izrekao je presudu s kaznom na tri godine i šest mjeseci zatvora, a Vrhovni vojni sud u Beogradu povisio je kaznu na pet godina i šest mjeseci strogoga zatvora i jednu godinu ograničenja građanskih prava poslije zatvorske kazne. Filozofsko-teološki studij završio je 1966. na Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a za svećenika je zaređen 1965. u istom gradu.

Bio je župnik u Kotarima kraj Samobora (1965. - 1968.), gvardijan samostana na Školjiću (1968. - 1969.) te ekonom i ispovjednik u sjemeništu u Odri (1969. - 1971.). Od 1971. do 1993. vodio je Hrvatsku katoličku misiju u Wollongongu u Australiji te u okviru misije 1983. izgradio prvu hrvatsku crkvu u Australiji, posvećenu Mariji Kraljici Hrvata. Vrativši se u Hrvatsku zbog bolesti srca, bio je član Samostana sv. Mihovila u Zaglavu (1993. - 2001.), a zatim i gvardijan tog drevnog samostana (2001. - 2009.), te ga, zajedno sa samostanskom crkvom, temeljito obnovio. U istom je samostanu bio i ekonom (2005. - 2012.). Za prebivanja u Zaglavu obavljao je i službu župnika u Brbinju i Savru na Dugom otoku (2005. - 2007.) Posljednjih godina, od 2012., živio je u Samostanu sv. Mihovila u Zadru. Nakon dolaska u bolnicu ustanovljeno je da boluje od nove zarazne bolesti Covid-19.

Sahranjen je na Gradskom groblju u Zadru, u srijedu, 13. siječnja 2021. godine. Sprovodnu svetu misu slavio je nakon sprovoda u crkvi sv. Ivana Krstitelja u Zadru o. Ivo Martinović, provincijal franjevaca trećoredaca glagoljaša.

Počivao u miru Božjem!

KRONIKA

SIJEČANJ - VELJAČA 2021.

1. siječnja -

- Nadbiskup je slavio Misno slavlje na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira u katedrali sv. Stošije.

1. siječnja -

- Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je Pismo župnim uredima i samostanima u Zadarskoj nadbiskupiji u kojem je sve pozivao da se uključe u prikupljanje pomoći za pogođene potresom na sisačkom području.

6. siječnja -

- Na svetkovinu Bogojavljenja, svečano Misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić

13. siječnja -

- Zadarski nadbiskup Želimir Puljić uputio je svećenicima i vjernicima Zadarske nadbiskupije Pismo naslovljeno „Ususret Nedjelji Božje Riječi“, koju Crkva ove godine slavi 24. siječnja

14. siječnja -

31. GODIŠNJICA BISKUPSKOG REĐENJA mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa, 14. siječnja 1990. – 14. siječnja 2021.

14. siječnja -

- Svečanu Večernju uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

15. siječnja-

Nadbiskup je predvodio večernje Misno slavlje na Svetkovinu sv. Stošije

18. siječnja -

- Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup Želimir Puljić, uputio je pozdravni govor na početku 61. plenarnog zasjedanja Sabora HBK koje se održava 18. i 19. siječnja 2021. u zgradi HBK u Zagrebu

25. siječnja -

Na jedanaestu godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Prende, misu za blagopokojnog nadbiskupa Prendu u katedrali sv. Stošije predvodio je zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić.

1. veljače -

- Zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić priredio je knjižicu 'Godina svetog Josipa' u izdanju Zadarske nadbiskupije, namijenjenu svećenicima i vjernicima laicima povodom proglašene Godine sv. Josipa

12. veljače -

- Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zadarski nadbiskup mons. Želimir Puljić, posjetio je u subotu 27. veljače Sisačku biskupiju gdje se u Caritasovom distribucijskom centru u Sisku susreo sa sisačkim biskupom Vladom Košićem.

15. veljače –

Nadbiskup zadarski nadbiskup Želimir Puljić poslao je Pismo župnicima, osnovnim i srednjim školama te gradovima i općinama u Zadarskoj nadbiskupiji, u kojem ih potiče na sudjelovanje u Korizmenoj akciji.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: Misno slavlje na Svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira u katedrali sv. Stošije: Mons. Puljić: “U Mariji ćemo naći srce majke koja razumije naše suze, boli i trpljenja”

Na svetkovinu Marije Bogorodice i Svjetski dan mira, u petak 1. siječnja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Nadbiskup je rekao kako je 2020. godina „godina loših uspomena, godina velike kušnje, godina velikih iznenađenja, ne samo zbog pandemije koja je zahvatila Hrvatsku, Europu i cijeli svijet, nego i zbog potresa“ koji je u ožujku 2020. g. pogodio Zagreb i šire zagrebačko područje, a najnovije područje Petrinje, Siska i Gline.

„Potres, taj događaj, sve nas je potresao, u domovini i svijetu. Ali, to je bila i prigoda za eksploziju dobrote koju su pokazali naši ljudi, ljudi u domovini i inozemstvu, za eksploziju dobrote koja pokazuje da nismo izgubili osjećaj za brata u nevolji. I to budi nadu ugroženim ljudima koji su bez krova nad glavom, kojima je uništeno sve što su godinama stjecali. To nas ispunja i na početku nove godine radošću i zahvalnošću, ali i molitvom da u tome ustrajemo, da budemo blizu jedni drugima. To je poruka i pape Franje za ovu godinu i za početak Nove godine koji je posvećen Svjetskom danu mira“ rekao je mons. Puljić.

Na prvi dan Nove godine, liturgijski se obilježava Sveta Marija Bogorodica koja je rodila Isusa u betlehemskoj štalici. „Stoga je ispravno prvi dan Nove godine posvetiti onoj koja je ‘početak boljega svijeta’. Posvećujući prvi dan Nove godine Mariji Bogorodici, Crkva želi staviti sve pod zaštitu Isusove i naše majke koju nam je Isus na Kalvariji ostavio, kad je svom učeniku Ivanu rekao: ‘Evo ti majke’. Neka nas Marija čuva, štiti i brani od svakog zla i grijeha, od nesigurnosti i nereda, od gorčine i razočaranja, od duhovnih i životnih opasnosti. U njoj ćemo uvijek naći srce majke koja razumije naše suze, naše muke, boli, patnje i trpljenja“ ista-

knuo je nadbiskup.

Govoreći o Svjetskom danu mira, mons. Puljić je podsjetio da se Svjetski dan mira obilježava od 1968. god., odlukom pape Pavla VI.

Od 1968. do 2021. g., Svjetski dan mira papa Pavao VI. obilježio je 11 puta, Ivan Pavao II. 27 puta, papa Benedikt XVI. 8 puta, papa Franjo obilježava ga osmi put, pri čemu su Pape obrađivali različite teme.

Za ovogodišnji 54. svjetski dan mira, papa Franjo odabrao je temu ‘Kultura skrbi kao put do mira’. „Dakle, kultura brige o drugima u svijetu. Papa piše da je 2020. godinu obilježila velika zdravstvena kriza Covid 19 koja je postala globalni fenomen kojim su zahvaćeni mnogi sektori, dodatno pogoršavši duboko međusobno povezane krize kao što su klimatska, prehrambena, ekonomska i migracijska, proizročivši velike patnje i nevolje ljudima diljem svijeta. Papa kaže: ‘U mislima su mi prije svega svi koji su izgubili članove obitelji ili drage osobe i svi koji su ostali bez posla ili krova nad glavom’“ rekao je mons. Puljić. Papa osobito spominje liječnike i medicinske sestre i tehničare, farmaceute, znanstvenike, volontere, kapelane i osoblje bolnica i zdravstvenih centara.

Od početka svoga pontifikata papa Franjo uvijek je na strani ugroženih, ljudi na marginama, na periferiji, rekao je nadbiskup, citirajući papu Franju da je „kultura skrbi način borbe protiv kulture ravnodušnosti, odbacivanja i sukoba koja je danas dominantna. Kultura skrbi u životu Isusovih sljedbenika osobito se očitovala u duhovnim i tjelesnim djela milosrđa kao srž dobrotvorstva Crkve iz prvih stoljeća“.

Nakon što je prebrodila progon iz prvih stoljeća, Crkva podiže brojne ustanove za pružanje utjehe i okrepe onima koji trpe: bolnice, ubožnice, sirotišta i domove za napuštenu djecu, gostinje, ističe papa Franjo, poručujući da „dijakonija, služenje drugima, postaje živo srce socijalnog nauka Crkve, nudeći ‘gramatiku’ skrbi, promicanje dostojanstva svake ljudske osobe, solidarnost sa siromašnima i bespo-

moćnima, brigu za opće dobro, zaštitu stvarnog svijeta. To postaje kompasom načela na putu koji pokazuje pravac kojim nam je zajedno ići. Takav kompas socijalnih načela prijeko je potreban za promicanje kulture skrbi, a ujedno je dobar pokazatelj za odnose među narodima koji bi trebali biti nadahnuti bratstvom, uzajamnim poštivanjem, solidarnošću i poštivanjem međunarodnog prava“ citirao je papu Franju mons. Puljić, istaknuvši Papinu misao kako bi „hrabra odluka bila da se novac koji se troši na oružje i vojne izdatke“ namijeni za trajno uklanjanje gladi i doprinese razvoju najsiromašnijih zemalja.

Papa kaže da promicanje kulture skrbi zahtijeva odgojno-obrazovni proces u obitelji, škola i na sveučilištu. „Religije, posebice vjerski vođe imaju nezamjenjivu ulogu u prenošenju vjernicima i društvu vrijednosti solidarnosti, poštivanja različitosti, prihvaćanja i brige o najranjivijoj braći i sestrama. Papa uz to navodi i one koji obavljaju javne službe ili rade u međunarodnim, vladinim i nevladinim, organizacijama. Papa završava poruku tvrdnjom da „nema mira bez kulture skrbi“ – skrbi jedne za druge, za opće dobro, za društvo, za svijet ugrožen nebrigom“ istaknuo je mons. Puljić.

Kultura skrbi je „zajednički, solidarni i sudionički predani rad na zaštiti i promicanju dostojanstva i dobrobiti svih, spremnost da se zanimamo, posvećujemo pažnju, spremnost na suosjećanje, pomirenje i iscjeljenje, uzajamno poštivanje i uzajamno prihvaćanje, povlaštenu je način izgradnje mira“, kaže papa Franjo.

„Zato je naslov Poruke da nema mira bez zajedničke skrbi svih. Stoga Papa poziva sve da zajedno rade na tome kako bi „napredovali prema novom obzoru ljubavi i mira, bratstva i solidarnosti, uzajamne podrške i prihvaćanja“. I potiče neka nitko ne „podlegne napasti zanemariti druge, posebice najslabije“. Neka se nitko „ne navikava okretati glavu na drugu stranu“ kad vidi probleme, poteškoće, nego „svakodnevno i konkretno zalagati se za braću i sestre koji se uzajamno prihvaćaju i brinu jedni za druge“ – da u sebi, u svom srcu i okolini, razvijamo osjećaje prema drugima, osjećaje brige i skrbi za druge“ potaknuo je mons. Puljić.

“Zahvalni smo Mariji Bogorodici što je po Djetetu Isusu donijela skrb, mir Božji ljudima i svim narodima. Isus i ove godine želi osnažiti našu vjeru i zajedništvo, noseći blagoslove zajedništva i mira. Isus je doista mir i čežnja naše duše. Neka nam mirom Božjim budu bla-

goslovljeni dani nove 2021. godine” zaključio je nadbiskup Puljić.

BOŽAVA: Sprovod don Anđela Zorića, zadarskog začasnog kanonika Kaptola sv. Stošije

Don Anđelo Zorić, začasni kanonik Kaptola sv. Stošije u Zadru, dugogodišnji župnik Božave, pokopan je u svojoj rodnoj župi sv. Nikole u Božavi na Dugom otoku u subotu, 2. siječnja. Sprovodni obred na božavskom groblju i misu zadušnicu za don Anđela u božavskoj župnoj crkvi sv. Nikole predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Don Anđelo je preminuo u 85. godini života i 59. godini svećeništva u srijedu 30. prosinca u Općoj bolnici Zadar. „Don Anđelo odlazi obilježen znakom vjere, neizbrisivim biljegom svećeništva i znakom križa našega Gospodina Isusa. Pred njegovim odrom sve bi naše ljudske riječi zvučale prazno, da smo sami. Ali nismo sami. S nama je stalno u vjeri Isus Krist. Njegove riječi: „Ja sam Uskrsnuće i život. Tko živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada“ ohrabruju nas, tješe i daju nepokolebljivu nadu u trenucima rastanka od dragih osoba. Kad s

Kristom umiremo, s njime i ustajemo na vječni život. To je nada i pouzdanje koje imamo u Boga. Očima vjere shvaćamo i prihvaćamo da je ovozemni život samo djelić onog vječnog koji nakon prijelaza iz smrti vječno traje“ rekao je mons. Lenkić, dodavši kako Isusove riječi „Ja sam uskrsnuće i život“ uz lijes don Anđela odzvanjaju jače i glasnije.

„Pokojni don Anđelo živio je u vjeri da je Isus uskrsnuće i život. Tom vjerom tješio je mnoge koje je otpratio na vječni počinak. Tom vjerom odgajao je mnoge na putu života, u toj vjeri je i sam preminuo. Naš pokojni brat svećenik Anđelo čvrsto je vjerovao u te Isusove riječi i u njima je našao smisao cijelog svog života. Tu vjeru nije želio zadržati samo za sebe nego se trudio pomoći i drugima da je upoznaju i prihvate, kako bi i oni mogli u njoj naći isti smisao i sadržaj svoga života. Zato se rado odazvao Isusovu pozivu i prihvatio svećeničku službu. Tako je mnogima pomogao da upoznaju Isusovu radosnu vijest te se krste i po krštenju budu s „Kristom ukopani u smrt“, da bi, kako kaže sv. Pavao u navještenom čitanju iz Poslanice Rimljanima, kao Krist ‘slavom Očevom bili uskrišeni od mrtvih“ rekao je mons. Lenkić.

„Dragi don Anđelo neumorno je naviještao Isusovo evanđelje ljudima kojima je bio poslan, posebno svojim župljanima u Pristegu i Radošinovcu, Pašmanu, Luci, Žmanu i Ravi, u rodnoj Božavi, Zverincu i Veruniću, Velom Ratu, Dragovama i Solinama. Koliko je misa prikazivao Gospodinu, koliko je djece umio krsnom vodom, koliko je ljudi odriješio od spona grijeha, kolike je ispratio na vječno počivalište moleći za njih da im Bog bude milostiv, kolikima je podijelio bolesničko pomažanje – kolika su to djela! Činio je to kao Božji svećenik u Božje ime, dijeleći kroz otajstva Božju milost čovjeku“

rekao je don Josip, naglasivši da je don Anđelo kao svećenik svaki dan nakon riječi pretvorbe u misi sa zajednicom ispovijedao: „Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, tvoj uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo“.

„To što je kao svećenik s Crkvom naviještao, slavio i čemu se nadao, sada se ispunilo. On više smrti ne treba naviještati, jer sada se u njoj potpuno s Kristom združio, na posve drukčiji način i slavi Isusovo uskrsnuće“ rekao je mons. Lenkić. U ime Zadarske nadbiskupije, don Josip je izrazio kršćansku sućut bratu i sestri don Anđela te njegovoj rodbini. Bogu je zahvalio za dar života kojeg je darovao don Anđelu i za dar svećeništva kojim je don Anđelo živio i svjedočio, kao i za sva dobra kojima je Bog obdario mnoge po don Anđelovom svećeničkom služanju.

ZADAR: Svetkovina Bogojavljenja u katedrali sv. Stošije

Na svetkovinu Bogojavljenja, u srijedu 6. siječnja, svečano misno slavlje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je don Roland Jelić, rektor Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru.

„Crkva svetkovinom Bogojavljenja slavi dan kada se Bog objavio cijelom svijetu, ne samo ljudima oko sebe. Svaki od mudraca ima svoju osobnost, svojstvenost, po boji kože i izgledu. Svaki od njih je različit, a jedinstven. Kroz osobu mudraca Crkva želi dočarati univerzalnost spasenja. Isus nije došao na svijet samo radi nekih posebnih ljudi, nego radi svih, bez obzira na boju kože, odjeću, spol i ostalo. Svi koji vjeruju u Isusa Krista su jedno. Privukla ih je sjajna zvijezda na Nebu“ rekao je don Roland, istaknuvši da su mudraci „mogli ostati u sjeni svoje palače, u naslonjaču svoga doma, ali ipak su se odvažili i krenuli: 'Idemo vidjeti, što nam ta zvijezda poručuje. Idemo istražiti što nam ta zvijezda donosi? Ovo se ne događa često, to se dogodilo samo jedanput'. Krenuli su na put i odlučili slijediti tu zvijezdu. Krenuli su u nepoznato s potpunim povjerenjem, jer su osjetili da se događa nešto veliko“ rekao je don Roland.

„Ta zvijezda stoji svakog dana preda mnom i pred tobom. Zvijezda koju mudraci slijede je

zvijezda Evanđelja, radosti. To je Riječ Božja. To svjetlo vodi nas Djetetu. Bez da čitamo i razmatramo Evanđelje, nije moguće susresti se s Isusom. Mudraci koji su slijedili zvijezdu u djetetu su prepoznali Spasitelja i s Marijom, Josipom i pastirima, znali su da se spasenje sastoji u tome da u svom srcu prigrlimo dijete Isusa“ rekao je don Roland, upitavši koliko je ta Zvijezda, ta Radosna vijest, Evanđelje, bitno u našem životu.

„Jesi li ti svojim načinom života na strani mudraca koji slijede s povjerenjem zvijezdu ili si na strani Heroda koji nepomično promatra i traži razloge da ubije Evanđelje koje je Bog usadio u čovjeka i svijet. Ono što kraljevi imaju, a što Herod nema, jest poniznost srca. Poniznost srca je najvažnija kako bismo prihvatili Isusa Krista. Mudraci su imali poniznost i Isusa su spremno prihvatili. Nisu se pouzdavali u svoju pamet, u svoj naum, nego u zvijezdu koja ih je dovela Djetetu kojemu idu ususret, da mu se poklone“ rekao je don Roland, dodavši da su se mudraci vratili drugim putem u svoju zemlju. „Susret s Isusom mijenja i njih, daje im novi smisao života. Ne vraćaju se starim putem kojim su došli nego kreću u novi način života s Isusom Kristom“ naglasio je don Roland, poručivši kako susret s Isusom, ako ga iskreno primimo u srce, „ne može nikoga ostaviti ravnodušnim. Isus onda mijenja način života, ono što se nalazi u nama, može istjerati zlo iz nas. Dopustimo Isusu da rasvijetli tminu našeg života, da se ne vraćamo ispraznom načinu života, nego da svoj pogled usmjerimo prema boljoj budućnosti“ potaknuo je rektor Jelić.

Upitavši što mi danas možemo donijeti Isusu, don Roland je istaknuo: „Ima nešto što Isus neizmjerljivo želi od nas i zbog čega je umro. Ono što mu danas čovjek može dati nije neko bogatstvo, nego to su naši grijesi, naše slabosti. Zato ih daj Isusu, predaj mu ih kao što su svoje poklone predali mudraci, iskrene duše i srca. Reci: 'Isuse, evo ti moji grijesi, evo ti moje slabosti. Evo ti moje ljudske mane. Evo ti ono što me odvaja od tebe i od bližnjega'. Isus te neizmjerljivo ljubi, zato te otkupio. Dopusti mu da on uzme tvoje grijeha i da te rasterećenog usmjeri na bolji i drugačiji način života. Dopu-

stimo Isusu da svjetlost njegove zvijezde svijetli u životu svakoga oda nas. Neka naš život ispuni mirom, blagostanjem i zajedništvom s Bogom, slijedeći Isusa koji se rodio i umro radi našeg spasenja“ poručio je don Roland Jelić.

Svetkovinom Bogojavljenja u Zadarskoj nadbiskupiji započinje Devetnica uoči proslave svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije I naslovnice zadarske katedrale. Ove godine, zbog epidemioloških mjera, u katedralu tijekom Devetnice neće hodočastiti vjernici iz župa dva gradska dekanata, nego će se uobičajeno slaviti večernja misa s početkom u 18,00 sati, bez organiziranog sudjelovanja hodočasnika.

ZADAR: Svečana Večernja uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije

Svečanu Večernju uoči svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale, u četvrtak, 14. siječnja u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Kao osobita Božja izabranica, sv. Stošija ušla je u molitvu Prvoga Rimskoga kanona kako bi i nama, „svojim grešnim slugama, Gospodin podario mjesto u društvu svojih svetih mučenika: Ivana, Stjepana, Petra, Cecilije i Stošije““ naveo je citat iz Kanona nadbiskup Puljić, istaknuvši da se „Stošija na ovom svijetu proslavila osobitim djelima ljubavi prema siromasima, utamničenicima i svima koji su oskudijevali. U svijet boli, žalosti i siromaštva unosila je ljubav Krista kojega je zavoljela još od rane mladosti te je od njegove ljubavi ništa nije moglo rastaviti. Svjesni tako

divnoga uzora i uzvišenoga uresa grada Zadra i Nadbiskupije te njenoga moćnoga zagovora kroz 12 stoljeća nazočnosti među nama, mi joj zahvalno i od srca i ove godine kličemo: Popjevkom veselom, blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite“ proglasio je nadbiskup Puljić u homiliji Svečane Večernje.

Sv. Stošija je moćna zaštitnica i mučenica, rekao je mons. Puljić, podsjetivši na misao sv. Augustina: „Mučenici su dragocjeni u očima Gospodnjim“.

„Sv. Stošija rođena je u Rimu u uglednoj obitelji patricija Prestancija koji je bio paganin. Žena mu je bila kršćanka, sv. Fausta koja je krstila Stošiju kao dijete. Stošija je dobila izvrstan odgoj zahvaljujući majci i zauzetom kršćaninu, vitezu Krševanu, koji su je odgojili u ljubavi prema Kristu i prema siromasima“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da vrijeme u kojem je Stošija živjela nije bilo nimalo lako za vjernike, „a ona se baš u to vrijeme proslavila po djelima ljubavi prema siromasima, osobito u vrijeme teških progona kršćana za vladavine cara Dioklecijana (284.-305.). Rado je priskalala u pomoć utamničenicima, nje govala bolesne i bodrila klonule“ rekao je nadbiskup.

Navještenu Pavlovu riječ koja se odnosi i na sv. Stošiju, da je od Kristove ljubavi ništa nije

moglo rastaviti, ni „nevolja, tjeskoba, progonstvo, pogibao, ni smrt, ni život, niti ikoji drugi stvor“, Stošija je posvjedočila pred prefektom Ilirika Probonom koji joj je na ispitivanju u zatvoru predbacio da ispovijeda vjeru u Isusa Galilejca, da pomaže utamničene kršćane i da ih u toj vjeri učvršćuje. „Kao nagradu za takva djela, osuđena je na smrt i spaljena na lomači 25. prosinca 304. god. Opisujući njeno mučeništvo, pisac je zabilježio: Dok je Stošija u plamenu gorjela, ona je u zanosu govorila: ‘Jači je plamen ljubavi prema Kristu, od plamena u kojem gori moje tijelo’“ rekao je mons. Puljić.

„Stošija je znala da je milosrđe izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu te je postala izvrstan primjer sebedarja. Plamen ljubavi njenog srca prema Kristu bio je jači od plamena u kojem je na lomači gorjela“ rekao je nadbiskup, istaknuvši da je Stošija odjelotvorila Pavlovu riječ „nitko i ništa nas ne može rastaviti od ljubavi Kristove“: ni beznadna stanja tjeskobe, progona, gladi, mača i golotinje, kao ni više tajanstvene sile poput smrti. „Ništa. Ama baš ništa nas ne može rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gospodinu našem“.

Nadbiskup je istaknuo kako nas je nova godina, uz probleme pandemije koronavirusa, opteretila i teškim potresom koji je pogodio Sisačku biskupiju, Banovinu i Zagreb.

„Potresno je bilo gledati uništene dijelove gradova i sela, stradale obitelji i uplašenu djecu i starce, razorene i oštećene mnoge crkve u Zagrebu i okolici, osobito u Sisačkoj biskupiji. U tom tragičnom stanju ljudi su osjetili da ne mogu stajati prekrivenih ruku, već da se treba žrtvovati i pomagati“ rekao je mons. Puljić, dodavši da je i u Zadarskoj nadbiskupiji pokrenuta pomoć za nastradale. Nadbiskup je pozvao župnike neka se nedjeljom nakon mise prikupljaju novčani prilozima, konzervirane namirnice i higijenske potrepštine te da se vidi koje su raspoložive smještajne kapacitete ljudi spremni iznajmiti za prihvata obitelji iz potresom pogođenih područja.

„Zemljotres je pokrenuo veliko djelo ljudske solidarnosti iz svih krajeva naše domovine i iz inozemstva. Sisački biskup Vlado Košić to

je nazvao ‘festivalom dobrote’. Bogu hvala. Nevolje i potrebe naše braće i sestara nadilaze naše mogućnosti pred tako zahtjevnim akcijama pomaganja. Stoga s apostolom Pavlom žarko molimo ‘neka nam ne dojadi činiti dobro’“ ohrabrio je mons. Puljić.

Potaknuvši biti blizu onima koji su pogođeni i u strahu, nadbiskup je pozvao na utjecanje nebeskim zaštitnicima, poput sv. Stošije koja se proslavila djelima ljubavi prema siromasima i svima koji su oskudijevali. „Dok se radujemo očitovanom zajedništvu i volji da se pomogne ljudima u nevolji, ne oslanjajmo se samo na sebe i na svoje snage, već svoje pouzdanje stavimo u ruke Gospodnje koji vodi povijest pojedinaca i naroda. „Svu svoju brigu povjerite njemu“, pisao je sv. Petar“ istaknuo je zadarski nadbiskup.

Nakon Večernje, nadbiskup Puljić je u pratnji kanonika Stolnog kaptola sv. Stošije i svećenika suslavitelja otišao u pokrajnju lađu katedrale gdje je pokadio mramorni sarkofag kojega je dao izraditi zadarski biskup Donat, a u kojem se nalaze moći sv. Stošije te se zadržao u molitvi pred svetičnim relikvijama koje se u Zadru časte od 9. st.

Tijekom Svečane Večernje, ove godine zbog epidemioloških mjera nadbiskup Puljić u prvostolnici nije uručio Priznanje Sv. Stošije pojedincima, zajednicama i ustanovama za njihov marljiv doprinos životu župe gdje djeluju i općem dobru, kako je činio prethodnih godina uoči proslave nadbiskupijske zaštitnice sv. Stošije.

ZADAR: Misno slavlje na svetkovinu sv. Stošije – Fra Andrija Bilokapić: “Stošija je sišla u život. Ljubav uvijek čini da silazimo drugome. Tako je Bog sišao k nama”

Na svetkovinu sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije, u katedrali sv. Stošije u Zadru u petak 15. siječnja, svečano misno slavlje predvodio je fra Andrija Bilokapić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima.

Sv. Stošija rođena je u Rimu, u obitelji oca poganina i majke sv. Fauste koja je Stošiju kršćanski odgojila. Mučenički je umrla za Dioklecija-

novih progona spaljivanjem na lomači na Božić 304. g. u Srijemskoj Mitrovici.

U 9. st. Stošijine moći na dar dobiva zadarski biskup Donat od bizantskog cara Nicefora, jer je biskup Donat posredovao postizanje mira između Istoka i Zapada, odnosno Bizantskog i Franačkog carstva. Od 810. g. moći se čuvaju u mramornom sarkofagu u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale koja od tada i nosi Stošijino ime, jer je zadarska prvostolnica dotad bila posvećena apostolskom prvaku sv. Petru.

„Svece se može promatrati hagiografski, sagledati povijest njihovog života, i proročki. Svaki svetac jest prorok. Po svakom svecu Gospodin nama hoće nešto navijestiti. Bitno nam je otkriti što nam Gospodin govori po sv. Stošiji, doista čudesnoj svetici. Što nam hoće objaviti ovdje i sada“ istaknuo je provincijal Bilokapić. Budući da se protiv sv. Stošije vodio sudski proces na kojem je hrabro priznala kako je nje govala i pomagala utamničene kršćane, fra Andrija je govorio i o kontekstu progona kršćana.

„Od procesa protiv našeg Učitelja do danas, vode se procesi protiv kršćana. Nije bilo vremena kad kršćani nisu bili osuđivani. Kršćani su najviše osuđivani u 20. st., u 21. st. To je začuđujuće. Nikada u tako kratkom vremenu nije bilo toliko kršćanskih mučenika. Neki kažu da je u 20. st. bilo više kršćanskih mučenika nego u 19 stoljeća prije toga. I u Stošijino vrijeme vodio se sudski proces protiv kršćana. Sveci, kršćani, u povijesti su često optuživani, osuđivani, pa i osuđeni na smrt. Dugi je niz pojedinaca i skupina koji su osuđeni. No, Bog opravdava i zauzima se za nas“ poručio je provincijal Bilokapić, upozorivši kako se i u naše vrijeme, i u Hrvatskoj, u javnosti vodi proces protiv kršćana.

„Ako bilo što kažete protiv određenih skupina ljudi, mediji će vas ‘razapeti’. Ako pozivate na linč kršćana, ako pozivate na rušenje crkava, na ubijanje svećenika, što se i dogodilo nedavno u medijima, nikome ništa. Nitko protiv toga ne diže huku i galamu. Jer očito je nešto u kršćanima što ovom svijetu smeta. I danas mnogi uime ljudskih prava oduzimaju prava drugima. Uime mojih prava oduzimam pravo

drugome na njegovu misao, čak i pravo na njegov život od majčine utrobe. Zašto su kršćani toliko napadnuti kroz sva vremena“ upitao je provincijal Bilokapić, rekavši da je to donekle razumljivo.

„Kršćanin je ukor grešnoj misli. Kršćanin je ukor grešnom ponašanju. Kršćanin je ukor ovladavanju čovjekom. Jer posebno danas ljudi žele ovladati čovjekom, nama. Nikad u povijesti ljudskog roda čovjek nije bio toliko zarobljen, kao u naše vrijeme. Upravljeni smo na daljinski. Određuju nam kako ćemo izgledati, što ćemo jesti, kako ćemo misliti. Pa kojekakve promidžbe, propagande, što nam sve serviraju. Kršćanin tu ostaje svoj. Kršćanin se ne da zavešti“ istaknuo je fra Andrija.

Sv. Stošija zauzima časno mjesto u brojnom nizu mučenika kršćana, rekao je propovjednik, istaknuvši da je Stošija među sedam žena koje se spominju u Prvom kanonu, u Prvoj euharistijskoj molitvi.

„Kršćani su uvijek nadahnuće za nas. Kršćani prenose, uprisutnjuju Božje praštanje, Božju poruku i Božju ljubav, do neslučenih granica. Idu čak do mučeništva, i u naše vrijeme. Sv. Stošija je svjedokinja Evanđelja. Bog nam želi sve darovati. A to sve jest, Bog nam želi darovati sebe“ poručio je fra Andrija, naglasivši da je „kršćanin čovjek obogaćen Bogom, koji s Bogom živi otajstveni mi, božansko – ljudski mi.

„U čovjeka ulazi Božja ljubav, u ljudsko se nasejava duh Božji i otajstvo Isusa Krista. Zato kršćanin može trpjeti, umrijeti, ljubiti. Sv. Stošija je mučenica. Ali izvorno, martyr, martyros, znači svjedok. Stošija je svjedok ljubavi, Božjeg praštanja. Ona je svjedok da je Bog u našem životu ono središnje i Stošija za tu istinu daje svoj život. Jer ako ga dadne, život će dobiti i ima život“ poručio je fra Andrija, istaknuvši da je „važno spoznati tu istinu, tu ljubav Božju. Možemo je spoznati molitvom, čitanjem, slušanjem. Sv. Stošija je tako spoznala ljubav Božju da je bila odana učenica Crkve, učenica Isusa Krista. Onda je bila i odana prenositeljica, svjedokinja susreta s Bogom. Bdjela je, molila i činila dobro. Božja misao oblikovala je život sv. Stošije“ rekao je provincijal Bilokapić.

„Iako poznajemo poklad vjere, postavlja se pitanje zašto mi danas nismo prepoznatljivi u svijetu, poput sv. Stošije, poput mnogih kršćanskih svetaca i mučenika? Zašto je svijet ovakav, uz nas, toliko kršćana, makar govorimo da smo kršćani? Zašto nismo prepoznatljivi? To je jako ozbiljno pitanje. Izostala je naša prepoznatljivost“ upozorio je propovjednik, istaknuvši da i u vjeri postoji talent, kao što postoji glazbeni, sportski talent.

„A postoji i raspoloživost čovjeka da usvoji Evanđelje, raspoloživost čovjeka da moli Evanđelje, da se da oblikovati riječju Božjom. Tamo gdje smo nadvladani Riječju Božjom, tamo gdje smo slomljeni, ranjeni Riječju Božjom, gdje smo dopustili da nas Riječ Božja vodi kamo mi nećemo, tamo smo pobjednici. Tamo je Bog u našem životu. Zapravo, tu smo mi zdravi. I ti zdravi ljudi trajno ostaju snažni svjedoci. Među njima je sv. Stošija imala časno mjesto“ istaknuo je fra Andrija.

Sjeme koje je bačeno u zemlju, što je blagdanski navještaj Evanđelja, „ono je ranjeno, ono bubri i puca. Ali iz tog sjemena klija život. Ono daje zemlji da oživi. Sjeme organizira minerale iz zemlje, lovi sunce, zrak, kišu, vlagu i sve to oživljava, sve to raste, cvjeta, sve to plodi i donosi rod. Tako i kršćanin, izložen Riječi Božjoj, predan Riječi Božjoj, nadvladan, slomljen Riječi Božjom, on postaje doista ranjen, ali plodan životom“ rekao je fra Andrija.

Istaknuvši Marijinu riječ Isusu, ‘Vina nemaju’, provincijal je rekao kako „mi imamo vodu. Grgur Veliki kaže, mi znamo sadržaj vjere, poklad vjere. Ali pitanje je, je li ta voda koja je u nama postala vino? Je li ta voda preobražena? Je li ta voda, je li to znanje pretvoreno u duhovno, u naše sjedinjenje s Bogom, u vječno? Da bi se to dogodilo, potrebno je moliti, biti spreman na žrtvu. Sv. Stošija bila je spremna i na žrtvu“ naglasio je fra Andrija, istaknuvši da je „odnos sv. Stošije prema Bogu uređivao sve njene odnose. Odnos prema njenom životu, djevojaštvu,

prema udaji, mužu, što je sve s njim pretrpjela. Odnos prema Bogu uređivao je njenu ženstvenost, sve što je Stošija bila. Uređivao je i da je doista postala svjedok. Služila je bolesnima, nemoćnima, nadasve je služila progonjenim kršćanima. Zato je na Božić 304. g. bila spaljena na lomači. Ona je mogla u vatri pjevati, jer je znanje, navještaj Evanđelja, jer je Riječ Božja, jer je voda u njoj postala vino. Jer se sjedinila s Bogom i mogla je biti poput Isusa Krista. Kao što je Isus Krist, viseći na križu, objavio našu grešnost i našu ljubljenuost. Tako je sv. Stošija mogla i svoj vlastiti život žrtvovati na oltaru vjere, u vatri“ poručio je fra Andrija.

„Sv. Stošija je vjerovala da se uskrsli Gospodin zauzima za nas. Voda je postala vino u Stošiji, i to vino je nju hranilo, napajalo i činilo sretnom. Imamo sreću u Zadru da smo od početka tu divnu, čudesnu sveticu uzeli za svoju zaštitnicu i za naslovnicu zadarske katedrale“ naglasio je propovjednik. Podsjetio je da je sv. Stošija bila kćer prefekta, visokog činovnika, udana za patricija, pripadnika višeg sloja ljudi u Rimskom carstvu.

„Stošija je sišla u život. Ona nije željela ostati na dvorcu, u zlatu i srebru, da joj služe sluškinje. Ona nije tu željela ostati. Stošija je sišla. Kao što je naš Bog sišao s neba na zemlju. Ljubav uvijek čini da silazimo drugome. Tako je Bog sišao k nama. Sv. Stošija je sišla iz tog sjaja, iz tog zlata, sišla je bolesnima, nemoćnima, progonjenim kršćanima. Upravo zato što

je sišla, Stošija je uzišla i postala Anastazija, Anastasis. Postala je uskrsla. To je put svakog kršćanina. To je put Isusa Krista. U teologiji kažu, silazak, uzlazak i proslava. To je put svakoga od nas. Pozvani smo u ovo teško vrijeme biti svjedoci, ne bojati se. Jer nitko nas i ništa ne može i ne smije rastaviti od ljubavi prema Isusu Kristu, našem Gospodinu“ ohrabrio je fra Andrija Bilokapić.

Uvodno je fra Andrija rekao kako svetkovinu sv. Stošije slavimo u neobičnim okolnostima. „No, kršćani su ljudi mira, ljudi povjerenja. Znamo da je Gospodar uvijek naš Bog. Zato što nas je manje, ne znači da je svetkovina mane sadržajna. Jer gdje je Gospodin, tu je punina. A Gospodin je s nama, on je obećao, gdje su dvojica ili trojica u njegovo ime, on je tu“.

Na početku mise, fra Andrija i svećenici suslavitelji pomolili su se u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale pred mramornim sarkofagom u kojem se od 9. st. nalaze moći sv. Stošije.

BIOGRAD n/m: Misno slavlje na svetkovinu sv. Stošije predvodio generalni vikar, mons. Josip Lenkić

Na svetkovinu sv. Stošije, svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Stošije u Biogradu na moru u petak 15. siječnja predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Propovijed mons. Lenkića prenosimo u cijelosti.

Svake godine na današnji dan okuplja nas vjerna žena, uvjereni kršćanka i mučenica, sveta Stošija. Čestitam vam blagdan svete Stošije sa željom da njezin primjer postojanosti u kršćanskoj vjeri „sve do prolijevanja krvi“ bude trajni izvor nadahnuća za krjeposni život, svim vjernicima grada Biograda i ove Nadbiskupije.

U našoj Nadbiskupiji božićnu proslavu na svoj način zaključujemo na blagdan svete Stošije. I to s dobrim razlogom. Mučeništvo svete Stošije, dogodilo se za vrijeme Dioklecijana, u Sirmiumu, upravo na Božić 304. godine. Događaj Isusova zemaljskog rođenja bio je za Stošiju dan njezina preporođenja – uskrsnuća za nebo. Otajstvo Božića i Uskrsa najdublje je

međusobno povezano. Povezuje ih stalna nit ljubavi Božje koja se proteže od Betlehemske štale do križa na Kalvariji. I sama sveta Stošija, podnijevši mučeništvo na Božić, svjedoči ovu povezanost ne samo životom nego i imenom. Naime, njezino ime, Stošija-Anastazija, dolazi od riječi anastasis – a znači uskrsnuće. Svjesna veličine dara ljubavi Božje, koji nas je u svome Sinu posinio – priznao svojom ljubljenom djetecom, ona je i u časovima mučenja i smrtnih prijetnji ostala vjerna Bogu, priznavši se kršćankom. Odgovorila je na priznanje Božje ljubavi, priznala je Njega i priznala se Njegovom.

Doista, svetu Stošiju prepoznavamo u riječima svetoga Pavla: „Tko će nas rastaviti od ljubavi Kristove? Nevolje? Tjeskoba? Progonstvo? Glad? Golotinja? Pogibao? Mač?“ (Rim 8,35) Vatra? „U svemu tome nadmoćno pobjeđujemo po Onome koji nas uzljubi“ (Rim 8,37). Ljubav je najjača! Jača od vatre! Jača od smrti! Božju ljubav ništa i nitko ne može rastaviti od nas: ni štala, ni križ, ni grijeh, ni grob! Nepobjediiva je! Od ove ljubavi koja nas priznaje svojim, ni Stošiju ništa nije moglo rastaviti. Ni oganj u kojemu je živa spaljena. Božja ljubav je čvrsta, stalna i trajna.

Jedna od glavnih vrlina – krjeposti svete Stošije i svih drugih mučenika od staroga Rima do danas, jest postojanost – ustrajnost u vjeri do smrti. Živjela je iz vjere. Hrabrila je okupljenu kršćansku zajednicu pred moćnim Dioklecijanom i drugim silnicima da ustraju u vjeri, jer je dobro znala, prosvijetljena Duhom Božjim, da neprijatelji Isusove poruke mogu ubiti tijelo ali ne mogu ubiti dušu. Stošija je bila kršćanka usred poganskog svijeta. Kršćanka kada to nije bilo popularno. Kada je to bilo povezano s teškoćama, neprilikama i progonstvima. Kada su bili u pitanju ne samo karijera, ugled, imetak, nego glava i goli život.

U takvim prilikama sveta je Stošija „ispovjedila Kristovo ime i krv svoju prolila i tako očitovala čudesnu snagu kojom Bog podupire ljudsku nemoć i slabe ljude krijepi da svjedoče za njega“. Tajna svetaca i mučenika je upravo u toj povezanosti s Kristom. Sveci nam svjedoče da se može živjeti po evanđelju. Oni svjedoče i potvrđuju: moguće je biti kršćaninom ne samo

uvjerenjem, nego i životom, odnosno: evanđelje se može ostvarivati u svakodnevnom životu izvršavanjem obiteljskih, profesionalnih i društvenih obveza i zadaća. Na taj način sveci pokazuju kako vjera nije nikakva „privatna stvar“ koja služi za osobnu utjehu, nego snaga kojom pojedinci i zajednice vjernika pridonose autentičnoj preobrazbi ljudske zajednice.

U apostolskom pismu „Ulaskom u novo tisućljeće“ koje je papa sv. Ivan Pavao II. uputio cijeloj Crkvi, papa piše: „Crkva je u svojim mučenicima uvijek otkrivala sjeme života...U njima je Božja riječ, posijana na dobru tlu, donijela stostruki rod. Svojim su nam primjerom pokazali i gotovo poravnali put budućnosti. Nama ne ostaje drugo doli, s milošću Božjom, krenuti njihovim stopama“ (br. 41). Sveti Ivan Pavao II. veli da kršćanima ne ostaje drugo nego „krenuti stopama mučenika“. Poruka je vrlo jasna: nema pravog kršćanstva bez mučeništva. Ne misli se samo na mučeništvo krvlju, nego na mučeništvo ljubavlju i služenjem. To je Isusov uvjet za svakog učenika: „Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka danomice uzima križ svoj i neka ide za mnom. Tko hoće život svoj spasiti, izgubit će ga; a tko izgubi život svoj poradi mene, taj će ga spasiti“. (Lk 9, 23-24) Je li Isus s ovim prezahtjevan? Je li ovo zbilja moguće svima ili je ostvarivo samo nekim izvanrednim osobama? Što Isus s ovim traži? „Odreći se sebe“ znači odreći se egoizma, odreći se želje biti 'centar svijeta'. Ili u pozitivnom smislu to znači: biti velikodušan, biti čovjek za druge, sa iskrenom željom da i drugi pored mene budu sretni. Jednom riječju to znači: živjeti ljubav! Vidimo kako je ovaj Isusov zahtjev nešto posve normalno jer se bez ovoga ne može ostvariti ni jedna osoba, ni jedna obitelj, ni jedno društvo.

Okupljeni danas na proslavu svete Stošije (na ovom misnom slavlju) mi ne predstavljamo skup koji bi se tek sjećao svete Stošije i povijesnih događaja u memoriji Crkve, nego da nam njezin primjer postojanosti u kršćanskoj vjeri „sve do prolijevanja krvi“ bude trajni izvor nadahnuća za krjeposni život, svima nama. Da, svece štujemo i častimo, ali ih do kraja ne možemo razumjeti bez nasljedovanja.

Sveci nam moraju biti primjer kako treba hrabro živjeti i svjedočiti kršćansku vjeru, kako se ne smijemo pokolebati, kako moramo vjerovati, da onda i kada nam se čini da gubimo, mi zapravo dobivamo. Ljudi duboke vjere znaju da Bogu nije ništa nemoguće, i da je s Bogom sve moguće. Vjera mora biti naše životno opredjeljenje, naš život, stvarnost, naša svakodnevnica. Kada gledamo čvrstoću vjere kršćanskih mučenika, pitamo se kakvi smo mi danas? Kako vjera živi u nama, u obitelji, na radnom mjestu, u školi, politici? Je li naša vjera živa ili je samo tradicionalna, folklorna, kulturološka...? Želimo da naša vjera bude životna, da ne bude samo tradicija, sjećanje, nego da bude prisutna i djelotvorna vjera, utjelovljena u nama, vjera koju živimo u osobnom, obiteljskom i društvenom životu. Upravo to nam svjedoče životi svetaca.

Danas smo puni poštovanja prema svetoj Stošiji i postojanosti njezine vjere. Susret s njom, njenim životom i svjedočanstvom vjere, nadahnuće je i za naš kršćanski život i ustrajnost u vjeri, u zgodno i nezgodno vrijeme. Ona nas potiče i obvezuje kršćanski živjeti. Neka sv. Stošija svojim zagovorom podupire vjeru u našem narodu. Vjera se onda ovdje neće nikada ugasiti, niti Božja prisutnost nestati. Stoga molimo zajedno: Sveta Stošijo, od Onoga za koga si prolila svoju mučeničku krv isprosi božansku milost svima nama da imamo hrabrosti i danas svjedočiti Kristovu ljubav i vjernost do kraja života. Tako neka bude. Amen.

ZADAR, KATEDRALA SV. STOŠIJE: Večernjim misnim slavljem koje je predvodio nadbiskup Puljić završena svetkovina sv. Stošije

Svečanim večernjim koncelebriranim slavljem koje je na svetkovinu sv. Stošije u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio zadarski nadbiskup Želimir Puljić u petak 15. siječnja, završena je proslava svetkovine sv. Stošije, zaštitnice Zadarske nadbiskupije i naslovnice zadarske katedrale.

« Dan kada slavimo našu nebesku zaštitnicu sv. Stošiju, 15. siječnja, vrlo je značajan u našoj povijesti. Toga dana, 1992. g., Republika Hr-

vatska stekla je međunarodno priznanje. Bilo je to ostvarenje sna mnogih generacija Hrvata pri čemu su ključnu ulogu odigrali hrvatski branitelji na čelu s ondašnjim predsjednikom Franjom Tuđmanom, pa su zaustavili agresora i oslobodili Hrvatsku » rekao je mons. Puljić u propovijedi, podsjetivši da se upravo te 1992. g. « rasplamsao rat, a agresija na Hrvatsku izmakla je kontroli Europske zajednice. Sjedinjene Američke Države zbog sukoba u Kuvajtu rezervirano su gledale na raspad Jugoslavije. Pad Vukovara te razaranje Dubrovnika bili su prijelomne točke nakon kojih više nije postavljano pitanje treba li Hrvatsku priznati, već kada to učiniti. 'Badinterova komisija' proglasila je 7. prosinca 1991. g. raspad Jugoslavije, pa je bio pravni temelj za priznanja Hrvatske i Slovenije koja su uskoro uslijedila » rekao je nadbiskup Puljić, podsjetivši i na tijek priznanja.

« Island je bio prva država koja je priznala Hrvatsku 19. prosinca 1991. g. Njemačka vlada i ostalih 11 članica Europske zajednice to su učinili 15. siječnja 1992. g. Dva dana prije njih učinila je to Sveta Stolica. Pridružile su im se Austrija, Bugarska, Kanada, Mađarska, Malta, Poljska i Švicarska. Uslijedilo je veliko slavlje na trgovima i ulicama Hrvatske i diljem svijeta gdje žive Hrvati» rekao je mons. Puljić, istaknuvši i riječi predsjednika Franje Tuđmana koje je 15. siječnja 1992. g. uputio preko televizije: «Dan 15. siječnja 1992. će biti zlatnim slovima uklesan u cijelu, četrnaestostoljetnu povijest hrvatskog naroda na ovome prostoru, za nas svetom tlu između Mure, Drave, Dunava i Jadrana. Nakon što je proglasila svoju samostalnost i suverenost i raskinula svoje državno-pravne veze s bivšom jugoslavenskom državnom zajednicom, Republika Hrvatska postigla je i međunarodno priznanje svoje neovisnosti. Slavit ćemo noćas, a onda krećemo na posao u obnovu i izgradnju Hrvatske“.

U kontekstu međunarodnog priznanja Hrvatske uslijed agresije na Hrvatsku, prikladan je i navještaj Božje riječi na svetkovinu, kad se Sirah obraća svojim sunarodnjacima. „Želi ih učvrstiti u vjernosti i štovanju pravoga Boga, ohrabriti u kušnjama te očuvati od zavodljivosti poganske civilizacije. U to vrijeme izraelski

puk proživljava teške dane. Prodiru poganski običaji pa se mnogi odriču vjere otaca i kidaju Sveti savez. U takvim prilikama Sirah daje narodu praktične moralne opomene, pouke, smjernice i pravila mladima i starijima, roditeljima i djeci, siromasima i bogatašima, zdravima i bolesnima, učenima i priprostom narodu“ rekao je mons. Puljić. Nakon toga dijela predviđen je Psalam 126, hodočasnička pjesma povratnika iz sužanjstva: „Kad Gospodin vraćaš sužnjeve sionske, bilo nam je ko da snivamo. Među poganima tad se govorilo, silna im djela učini Gospodin“.

„To je psalam pouzdanja i radosna hodočasnička pjesma povratnika koji spominje i slavi „silna djela koja im učini Gospodin“. Takva silna Božja djela i mi smo osjetili u teškim danima stradanja u Domovinskom ratu. U uspomenama na teške nevolje i muke, sjećamo se i molitvenih skupova i pjesama koje smo tih dana upućivali prema nebu, prema Europi i svijetu. Davidove čuvene psalme mi smo učinili svojima, pa ih prilagodili našim potrebama i vapajima” rekao je mons. Puljić, podsjetivši da su “u ratnom progonu stanovništva iz njihovih vjekovnih ognjišta, od BiH i Slavonije do Like i Dalmacije, kad je prijetila ozbiljna opasnost da ti krajevi ostanu pusti, pjesme poticale neka ljudi ne napuštaju svoja ognjišta i svoja svetišta”.

Govoreći o sv. Stošiji, nadbiskup je rekao kako je sv. Stošija « kao osobita Božja miljenica ušla u molitvu Prvoga Rimskoga kanona » te se « već na ovom svijetu proslavila osobitim djelima ljubavi prema siromasima, utamničenicima i svima koji su oskudijevali. U svijet pun boli, žalosti i siromaštva unosila je ljubav Krista koga je zavoljela još od svoje rane mladosti ».

U kontekstu navještenog Pavlovoga poticaja kako nas ništa ne može rastaviti od ljubavi Kristove, « lakše nam je shvatiti zašto je naša dična zaštitnica pošla na lomaču s pjesmom na usnama. Pavao potiče svoje Kološane neka se kao izabranici Božji „zaodjenu u milosrdno srce, dobrotivost, poniznost, blagost i strpljivost, jer to je sveza savršenstva“ koja stvara civilizaciju ljubavi. Posebice kada se gladnog nahrani, žednog napoji, siromaha odjene, bolesnog

i utamničenika pohodi, žalosnog i nevoljnog utješi, uvredu oprost i nepravdu strpljivo podnosi. To je „prepoznatljivi brevijar kršćanskih vrline i dužnosti prema našim bližnjima“ na što nas i sveta Stošija poziva i podsjeća » rekao je nadbiskup Puljić.

Podsjetivši na stradale u razornom potresu koji je pogodio Sisačku biskupiju i Zagreb, nadbiskup je rekao da je bilo « lijepo osjetiti kako ljudi ne stoje prekrštenih ruku, već traže načina kako pomoći i pomoći ljudima u nevolji. Želimo nasljedovati našu svetu zaštitnicu koja je „pomagala utamničene, njegovala bolesne i bodrila klonule; pazila na njih kao na zjenicu oka; hrabrila ih i tješila kako izmoreni i iscrpljeni ne bi klonuli“. Svjesni da nam je ona izvrstan primjer te uzvišen ures grada i Nadbiskupije, mi joj zahvalno kličemo: Popjevkom veselom blagdan objavite, Stošiju blaženu, Zadrani, častite. Sada i uvijeke » poručio je nadbiskup Puljić.

U misi su sudjelovali i zadarski župan Božidar Longin i gradonačelnik Branko Dukić.

Sv. Stošija zbog vjernosti Kristu i pomaganju kršćana u Rimskom carstvu podnijela je mučeničku smrt na Božić 304. g. u Srijemskoj Mitrovici za vrijeme Dioklecijanovih progona. Na početku mise nadbiskup i svećenici počastili su moći sv. Stošije koje se od 810. g. nalaze u marmornom sarkofagu u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale koja od tada i nosi ime sv. Stošije, rođenjem Rimljanke, mučeništvom Srijemkinje a štovanjem Zadranske. Časti se i na Istoku gdje su mnoge pravoslavne crkve posvećene sv. Anastaziji, odnosno Stošiji. Njene relikvije su bile dar zadarskom biskupu Donatu jer je u 9. st. doprinio postizanju mira između Istoka i Zapada.

BIOGRAD n/m: Velika Devetnica sv. Josipu u župi sv. Stošije: “Kršćanima je najpotrebnija krepost hrabrosti i snage, a te su vrline krasile sv. Josipa”

U župi sv. Stošije u Biogradu n/m u srijedu 20. siječnja počela je Velika devetnica sv. Josipu. Pobožnost se sastoji od molitve krunice i litanija sv. Josipu te misnoga slavlja i zagovorne molitve sv. Josipu za duhovni preporod cijele Hrvatske, kao i za nakane župljana i župe Bi-

ograd.

Don Ivana Jordana, upravitelja biogradske župe, na tu pobožnost sv. Josipu koja će se u biogradskoj župnoj crkvi sv. Stošije održavati devet srijeda, zaključno 17. ožujka, potaknula je odluka pape Franje da 2021. godinu proglasi Godinom sv. Josipa.

„Smatram da je u ovom trenutku povijesti nama kršćanima najpotrebnija krepost hrabrosti i snage, a upravo su te vrline krasile sv. Josipa. Bilo bi pametno moliti sv. Josipa za odvažnost u kršćanstvu. Potrebna nam je baš ta milost snage, milost jakosti, jednog muževnog kršćanstva koje se ne boji, da se ne plaši kojekakvih stvari u ovom svijetu, nego da hrabro brodi kroz ovaj život“ istaknuo je don Ivan, poručivši da Bog od kršćana želi snagu u svjedočkom življenju vjere i pouzdanja u Boga.

„Sv. Josip Crkvi uvijek predstavlja najbolji primjer hrabrosti. Zamislimo njegovu situaciju, u čemu se našao kad mu je došla Marija i rekla da je trudna, da je tom djetetu otac Bog. Sv. Josipa to je zaboljelo, i on je bio čovjek, tesar. Ali prihvatio je tu svoju situaciju. To znači biti snažan, hrabar. To Bog hoće od nas, snagu. Ako je nemamo, Devetnica sv. Josipu je savršena prilika da moliš za snagu, za hrabrost, za otvorenost Duhu Svetom i njegovoj svetoj volji“ potaknuo je don Ivan, podsjetivši i na starozavjetnu riječ: Idite k Josipu!

„Što god treba, idite k Josipu! Josip će dati, široke ruke. Kad sam najavio da ćemo moliti tu Devetnicu, jedan čovjek iz župe je rekao: Sv. Josip ovo neće zaboraviti“ rekao je župnik Jordan.

Tumačeći navještaj Božje riječi, don Ivan je rekao kako se snaga kod Židova osobito očitovala u spomenu i djelovanju desne ruke, desnice. Benjamin je bio star čovjek kad je dobio sina pa ga je nazvao ‘Sin moje desnice’. Ubrzo nakon poroda, Benjaminu je umrla žena Rahela te je sina nazvao ‘Sin moje boli, sin moje žalosti’. „Za Židova, ako spomenete desnicu, ona predstavlja znak njegove snage, muškosti, njegove vrline, vitalnosti. Za Židova, kad čovjek izgubi svoju desnicu, on kao da više nije bio sposoban biti član židovskog društva. Takvi ljudi su bili

od terakote, plastični. Ali uvijek su željeli imati kvalitetniji i veći kip sv. Josipa.

Župljanin Petar Strpić kaže: „Uvijek nas je to kopkalo, da sv. Josip treba dobiti bolji kip. Godine 2016. naručili smo sadašnji, veliki drveni kip iz Tirola, a dotadašnji kip koji smo imali, poklonili smo sestrama misi-onarkama u Rusiji koje imaju crkvu sv. Josipa“. Biogradski župljani blagdan sv. Josipa proslave i procesijom kroz mjesto za vrijeme koje nose kip sv. Josipa.

stavljani po strani. U Evanđelju vidimo kako Isusu dolazi čovjek kojemu je bila usahla desnica i moli Isusa da mu pomogne. Izgubio je sve u životu. Unatoč onome što od njega očekuju propisi, da ne liječi subotom, Isus ga liječi, daje tom čovjeku milost, hrabrost, snagu. Daje mu ono što bi trebala biti osnovna karakteristika kršćanina – hrabrost, snaga“ istaknuo je don Ivan. Pozvao je puk da moli zagovor sv. Josipa za zaštitu od neprijatelja u ova teška vremena i za snagu u životnim borbama.

Župljani Biograda već duže časte sv. Josipa, ali to je prvi put da mole veliku Devetnicu sv. Josipu. Na pokrajnjem donjem lijevom baroknom oltaru sv. Stošije u župnoj crkvi, prije se nalazila slika sv. Josipa te su župljani taj oltar uvijek zvali oltar sv. Josipa.

Kada su u Domovinskom ratu na blagdan sv. Josipa, 19. ožujka 1993. g., dok je u crkvi služena misa, na Biograd padale granate u pravcu župne crkve, jedna granata pala je ispred biogradske župne kuće, a druga ispred automobila tadašnjeg biogradskog župnika don Milivoja Bolobanića. No, nijedna od tih granata nije eksplodirala.

U zahvalnosti za zaštitu sv. Josipu od ratne pogibelji, tada je tadašnji biogradski župnik Bolobanić rekao: „Moramo učiniti zavjet sv. Josipu i kupit ćemo kip sv. Josipa“. Zbog opasnosti u ratnim okolnostima župljani nisu mogli ići u Tirolo kupiti veliki svečev kip, nego su u Zagrebu naručili manji kip sv. Josipa koji je bio kao

Među župljanima pobožnima sv. Josipu je i Mirjana Kulaš, koja je 29 godina članica Bratovštine sv. Josipa iz Karlovca. Svaki dan moli sv. Josipa za pomoć umirućima, a u širenju Josipove slave, preporuka je i da članovi te Bratovštine sinu prvijencu daju ime Josip, što je Mirjana i učinila – svoje prvo dijete, sina, nazvala je Josip, sve potaknuvši: ‘Molite se sv. Josipu. On uslišava molitve‘.

Na kraju mise, nakon kađenja Josipovog kipa, don Ivan Jordan sa župljanima je u zajedništvu molio sv. Josipa, „glavara svete Nazaretske obitelji i čuvara Crkve Božje“, kojem se Crkva u Hrvata stoljećima utjecala, da čuva „obitelji hrvatskog naroda, da molitvom, euharistijom i poslušnošću volji Božjoj ispune svoje poslanje ljubavlju, slogom i mirom. U ovim teškim vremenima, neka sv. Josip izmoli hrvatskom narodu i svim narodima mir u pravедnosti i ljubavi. Neka nas sv. Josip zagovara pred Presvetim srcem Isusovim da ostanemo vjerni Isusu Kristu i Katoličkoj Crkvi te prolazimo zemljom čineći dobro“.

ZADAR: 28. godišnjica akcije ‘Maslenica’ – Misa za domovinu i hrvatske branitelje u katedrali sv. Stošije

Tijekom obilježavanja 28. godišnjice oslobodilačke vojno – redarstvene akcije ‘Maslenica’ u petak 22. siječnja, misno slavlje za domovinu i hrvatske branitelje u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je don Josip Radojica Pinčić,

katedralni župnik sv. Stošije.

„Misa koju slavimo znak je naše odgovornosti za događaj koji se dogodio prije 28 godina od rubnih dijelova našeg kršnog Velebita do zrakoplovne baze Zemunik. Ne želimo da išta od tih događaja padne u zaborav, iako bi neki to jedva dočekali. Kakav bismo mi to narod bili, kada bismo zaboravili događaje iz naše novije povijesti“ upozorio je don Josip, rekavši kako je i misa pokazatelj da ne zaboravljamo naše povijesne događaje kojih smo se dužni sjećati. „Okupili smo se moliti za domovinu i sjetiti se naših hrabrih branitelja i civila koji su položili svoje živote na oltar domovine, kao i onih koji su od posljedica rata rano preminuli. Molimo neka ih Gospodin nagradi za žrtvu koju su podnijeli darujući vlastiti život za slobodu i Hrvatsku“ potaknuo je don Josip.

Propovjednik je podsjetio kako su akciji Maslenica prethodili teški dani na zadarskom području, kada nije bilo sigurnosti, struje ni vode. „Ujedno smo i ponosni na te dane jer smo učinili važan posao akcijom naših hrvatskih branitelja kojima neka je vječna hvala i slava. Možda nekima idemo na živce jer se vraćamo u prošlost i komemoriramo događaje koji su za zadarski kraj itekako važni“ rekao je don Josip, upozorivši da nas stav takvih ne treba pokolebati. „Pamćenje je sastavni dio identiteta u jednom narodu. Sve što se pamti, a važno je, treba prenositi na mlađe naraštaje i tako ih upoznavati s prošlošću očeva, djedova i pradjedova. Kada se ne bismo sjećali, učinili bismo veliku nepravdu prema hrvatskim braniteljima i civilnim žrtvama Domovinskog rata. Za hrvatsku državu akcija Maslenica značila je novi početak. Bio je izgrađen pontonski most i tako smo se ponovno povezali s unutrašnjim dijelom domovine Hrvatske“ istaknuo je katedralni župnik.

Navještaj Evanđelja bio je Isusov izbor dvanaestorice apostola koje nakon uskrsnuća šalje u svijet. „Je li uvjet za taj izbor bila sposobnost, predanost, gorljivost ili nešto drugo, ostaje tajnom. No, činjenica je da je Isus izabrao nove ljude koji trebaju biti temelj novog naroda, koji će udarati temelje u svom narodu. I mi u Hrvatskoj doista smo bili željni novoga, jer staro

nije valjalo. Novo je bilo neusporedivo sa starijim. Kako kaže Prvo čitanje iz poslanice Hebrejima, došlo je vrijeme za novi, bolji savez. Kod nas staro nije valjalo pa je moralo doći do novoga, a to novo jest hrvatska država“ naglasio je don Josip.

Podsjetio je kako „u pojedinim odlomcima iz povijesti Izabranog naroda u Svetom Pismu, osobito o oslobođanju iz ropstva i sklapanju Saveza, prepoznajemo sličnosti sa svojom narodnom poviješću. Bog je oslobodio svoj narod od ropstva. Slično se dogodilo i s nama. Uz vlastitu požrtvornost, Bog je i nama gradio kuću. Ispunjeni smo svetom zahvalnošću koja bistri naš pogled prema budućnosti. Puno je znoja, krvi i suza utkano u stjecanje slobode, doma i domovine koju smo uvijek bili spremni braniti. To je naša sveta dužnost, nekada, danas i ubuduće“ rekao je don Josip, istaknuvši kako je važno „uvijek ostati u povezanosti sa svojim učiteljem Isusom: noću i danju, u uspjehu i neuspjehu, u neimaštini i izobilju. Biti zajedno u slozi i miru. To je i nama poruka, da su sloga i jedinstvo zlatno pravilo života, države i nacije. I u dobru i u zlu ne pokolebati se. Držati do sebe i do zadane riječi“ potaknuo je župnik Pinčić, naglasivši da su nas „jedinstvo i sloga, uz Božju pomoć, doveli do toga da imamo neovisnu državu Hrvatsku. A u njoj, kao svugdje, ima i zlih duhova. Zao duh treba izgoniti, širiti obzorja dobra a sužavati obzorja zla, zlo eliminirati. Oni koji ne vole Hrvatsku siju defetizam, u svemu što je hrvatsko vide ‘ustašluk’. To su opasni emisari koji se ne mire s činjenicom da je stvorena hrvatska država. Takvima treba reći: ‘Dosta je više toga’“ poručio je don Josip, poželjevši da nam živi naša domovina Hrvatska. „Ne dajmo je nikome. Čuvajmo je da ne padnemo opet u ropstvo. Ropstvo je ružno iskustvo hrvatskog naroda. Oni koji su ga proživljavali nazvali su ga tamnicom. A tko to želi u tamnicu? Riječi navještenog Psalma su molitva za mir u kojem svi želimo živjeti. Bog obećava mir svom narodu, dariva ga pravdom, blagoslovom i srećom, a zemlja onda donosi urod koji neka nas grije, hrani i brani“ rekao je don Josip, zamolivši zagovor sv. Stošije koja je opjevana kao junakinja, da i mi „poput Stošije budemo junačkog duha u danima pred nama,

čuvajući jedinu nam domovinu Hrvatsku“.

U misi su sudjelovali Mario Banožić, ministar obrane RH, Dragan Lozančić, izaslanik predsjednika RH, Ante Deur, izaslanik predsjednika Hrvatskog sabora, zadarski župan i gradonačelnik Božidar Longin i Branko Dukić te predstavnici Hrvatske vojske, Hrvatske policije i braniteljskih udruga.

Na misi se molilo za sve koji vrše odgovorne službe u društvu, da se zalažu za opće dobro, za dostojan život branitelja, za međusobno poštivanje i za sve koji su dali život u akciji Maslenica, kroz Domovinski rat i cijelu povijest hrvatskog naroda.

Hrvatski veteran Ante Deur rekao je da su grad Zadar i zadarsko područje 1993. g. bili u teškoj situaciji i na rubu snaga te je cijeli vojni vrh na čelu s vrhovnim zapovjednikom OS, predsjednikom Franjom Tuđmanom, odlučio kako je neminovno da Hrvatska vojska mora osloboditi to područje i da se mora pokazati snaga hrvatske države.

„Predsjednik Tuđman vjerovao je u svoj hrvatski narod, da ima snagu pobjedničke vojske, da se Hrvatska može osloboditi. To je početak kada je hrvatska pobjednička vojska pokazala svoju snagu. To je preduvjet Bljeska, Oluje i svih naših velebni operacija i akcija koje su se kasnije dogodile. U tom razdoblju dragi Bog dao nam je i slogu, zajedništvo, vođeni prvim hrvatskim predsjednikom i ministrom obrane

Gojkom Šuškom. Ta je snaga krasila to vrijeme i te generacije koje ostaju u povijesti, što je za stvaranje hrvatske države velebno, veličanstveno, puno emocija i ljubavi za svoj narod“ rekao je Deur.

Pukovnik Marko Čulina, sudionik akcije Maslenica, prvi zapovjednik zadarske 112. brigade, rekao je da je Hrvatska vojska u siječnju 1993. g., nakon godinu i pol dana uporne obrane Zadra i zadarskog zaleđa, došla u poziciju i narasla kao vojska da može oslobađati dio prostora kojega smo, nažalost, bili morali prepuštiti neprijatelju zbog njihove nadmoći tijekom 1991. god.

„Akcija Maslenica je prva napadačka akcija na našem području a ciljevi su bili: odbaciti neprijatelje što dalje od Zadra, osloboditi sjevernu stranu Novskog ždrila kako bi se mogao graditi novi Maslenički most i najprije uspostaviti pontonski most, osloboditi aerodrom u Zemuniku. To su dva vrlo bitna infrastrukturna objekta na zadarskom području, a isto tako osloboditi niz sela u zaleđu Zadra kako bi se civilno stanovništvo koje je bilo protjerano iz svojih domova, moglo pomalo vraćati svojim kućama“ rekao je pukovnik Čulina, istaknuvši da su u akciji Maslenica prvi put na jednom prostoru, na jednoj bojišnici, sudjelovale sve tri grane Hrvatske vojske: Hrvatsko ratno zrakoplovstvo, Hrvatska ratna mornarica i Hrvatska kopnena vojska.

„Svi zajedno, svi udruženo i za nekoliko dana oslobođen je veliki prostor. Ali taj prostor kasnije je trebalo zadržati jer se neprijatelj konsolidirao, doveo je nove snage iz Srbije i BiH pa je ta akcija praktički trajala do Zagrebačkog sporazuma do 1994. god. Imali smo vjeru jer smo poznavali svoje ljude. Moment volje, domoljublja, zajedništva nije bio upitan ni 1991. g., dapače. Nego, tada je nedostajalo naoružanja i opreme. Bili smo mlada vojska koja nije

bila uvježbana, utrenirana, nije se spremala za rat. Pristupilo se obrani svatko svoje kuće, svoga sela, svoga grada. Godine 1993. već imamo iskustvo s juga, u ljeto i jesen 1992. g. oslobođanje juga zemlje, zaleđa Dubrovnika, a u akciji Maslenica pokazalo se da je u svega nekoliko dana Hrvatska vojska zajedno, sve grane HV-a u kratkom vremenu oslobodile su zadarsko područje, omogućile i najavile sljedeće hrvatske pobjede, sve do Oluje“ rekao je pukovnik Marko Čulina.

Državna izaslanstva i braniteljske udruge položili su svijeće i cvijeće kod Središnjeg križa na Gradskom groblju u Zadru gdje je molitvu održavanja za pokojne predvodio o. Ivo Topalović, vojni kapelan u Zadarskoj nadbiskupiji.

Na misi je pjevala Klapa Sv. Juraj HRM čiji je voditelj Marko Bralić rekao: „Klapa sv. Juraj u Zadru je uvijek iznimno dobro primljena. Dobro se osjećamo s hrvatskim braniteljima i obiteljima branitelja koje u Zadru susrećemo, čast nam je što pjevamo na misi i komemoraciji. U molitvi se sjetimo poginulih i nestalih hrvatskih branitelja koji su nas svojim žrtvom zauvijek zadužili, jedinu nam domovinu Hrvatsku“.

U akciji Maslenica poginulo je 127 hrvatskih branitelja. Uspjeh te velike oslobodilačke akcije okupiranog zadarskog područja omogućio je da se kopneno prometno opet povežu jug Hrvatske i kontinentalni unutrašnji dio naše domovine.

ZADAR: 11. godišnjica smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Pređe

Na jedanaestu godišnjicu smrti zadarskog nadbiskupa Ivana Pređe, u ponedjeljak, 25. siječnja, misno slavlje za dušu blagopokojnog nadbiskupa Pređe u katedrali sv. Stošije u Zadru predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Mons. Pređa preminuo je iznenada, 25. siječnja 2010. g. u Nadbiskupskom domu u Zagrebu u 71. godini života, 46. godini svećeništva i 20. godini biskupstva. U Zagrebu je bio zbog sudjelovanja na zasjedanju HBK i na Teološko – pastoralnom tjednu, godišnjem susretu svećenika iz cijele Hrvatske koji se svake godine u

to vrijeme održava u Zagrebu.

“Mons. Pređa je u Augustinovom duhu uzeo biskupsko moto svoga služenja riječ „Ljubiti Crkvu“. S tom ljubavlju je dugi niz godina kao rektor zadarskog sjemeništa ‘Zmajević’ zauzeo pratio sjemeništarce i bogoslove, a kasnije kao nadbiskup i svećenike u njihovom hodu i rastu. Nikada nije krio svoju osobitu ljubav prema sjemeništu koje je nazivao „zjenicom nadbiskupije“ kao i prema nadbiskupiji koju je preuzeo u vrlo teškom vremenu poraća kada je veliki dio nadbiskupije bio porušen, a ljudi raseljeni i osiromašeni. Iskreno se veselio obnovi kuća i sakralnih objekata te povratku raspršenih vjernika. S osobitom radošću ugostio je i pozdravio 9. lipnja 2003. sv. Ivana Pavla II. S istom radošću pripremao je Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži u Zadru, 8. i 9. svibnja 2010. g. A onda je 25. siječnja 2010. g. na zasjedanju HBK u Zagrebu prestalo kucati srce toga zauzetoga pastira, koji je u duhu svoga gesla „Ljubiti Crkvu“ bio pun optimizma i ljubavi prema svemu što je Božje i crkveno“ rekao je nadbiskup Puljić.

Nadbiskup je podsjetio na odredbu u Biskupskom ceremonijalu neka se ‘prema časnoj predaji svake godine slavi godišnjica posljednjeg pokojnog biskupa’ te da treba ‘poticati vjernike i posebice svećenike da se spominju u Gospodinu svojih predstojnika koji su im Riječ Božju naviještali i euharistiju slavili (br 1168). “Pastir zadarske Crkve, mons. Ivan Pređa, punih 46 godina lomio je kruh nebeski, hranio ljude riječju i svetom euharistijom. Zahvalni smo mons. Pređi što je zadarsku zajednicu Božjeg naroda kao nadbiskup 15 godina oko stola Gospodnjega okupljao, s njom molio, slušao Riječ Božju i tumačio” rekao je mons. Puljić.

Na kraju mise, nadbiskup Puljić i koncelebranti pomolili su se nad grobnicom zadarskih nadbiskupa gdje se, uz zadarske nadbiskupe Matu Garkovića i Marijana Oblaka, nalazi i tijelo mons. Pređe, u pokrajnjoj lađi zadarske katedrale u kapeli sv. Stošije.

U zahvalnosti za toga zaslužnog i marljivog pastira Zadarske Crkve čiji je ordinarij bio 14 godina (1996.-2010.), a sveukupno biskup 20

godina (1990.-2010.), sjećanje na nadbiskupa Pređu iznijeli su don Dario Tičić, župnik župe Uznesenja BDM na Belafuži i nadbiskupova sestra Miljenka.

„Mons. Pređa je nadbiskup koji je niknuo iz Zadarske nadbiskupije. U svom srcu nosio je čitavu Zadarsku nadbiskupiju te je i zbog svoga

podrijetla iz Zadarske nadbiskupije, imao drugačiji odnos prema Crkvi u našoj Nadbiskupiji. Nadbiskup Pređa je u nas mlade unosio ljubav i poštovanje prema Crkvi i prema kraju u toj Crkvi“ ističe don Dario.

Don Dario poznaje nadbiskupa Pređu još dok je bio osmoškolac, a mons. Pređa je bio 20-godišnji rektor i odgojitelj u zadarskom sjemeništu ‘Zmajević’. Mons. Pređa ga je zaredio za svećenika i poslao na studij u Rim.

„Nadbiskup Ivan, dok je bio rektor Sjemeništa, obilazio je sve župe Zadarske nadbiskupije. Preko susreta ministranata u sjemeništu i mog nagnuća prema svećeničkom zvanju, možemo reći da su nadbiskupi Ivan Pređa i Marijan Oblak obilježili naše živote. Ono što se za nadbiskupa Ivana uvijek može reći, to je ta njegova velika ljubav prema Crkvi, jedan žar i stalna aktivnost, tako da, koji put, nismo ga mogli pratiti. Nadbiskup Pređa je bio stalno u pokretu. Bio je agiln i zbilja ga je krasila ta velika ljubav, na njegov način. Bio je nadbiskup u jako teškim vremenima, Domovinskog rata, a

1996. g. preuzeo je upravu Zadarske nadbiskupije kao nadbiskup ordinarij, u trenutku kada su porušene crkve, narod protjeran. Uvijek nam je govorio da će se crkve izgraditi i župne kuće obnoviti, ali da je trebalo spašavati živu Crkvu, ljude“ ističe don Dario.

Kad je Tičić zareden za svećenika 2000. g., nadbiskup Pređa poslao ga je u Bukovicu. „Taj dio nadbiskupije je bio jako oštećen u ratu i nadbiskup Ivan je prema tome kraju pokazivao posebnu ljubav. Mi smo nadbiskupu Pređi zahvalni za njegovo djelo, za njegov život. On je relativno rano umro. Ali Bog piše svoju povijest. Vjerujem da je nadbiskup Ivan zagovornik za Zadarsku nadbiskupiju. Ako se prepustimo vodstvu Gospodina, najveće nevolje i oluje su lakše. Tako nas je učio naš nadbiskup Ivan – da se nikad ne predajemo, da budemo čvrsto oslonjeni na Gospodina i često je znao spominjati da čitamo znakove vremena. Znakovi vremena

su nam jako bitni. Nakon Domovinskog rata i onih nevolja, uloga nadbiskupa Ivana je bila velika, jer je nadbiskup Pređa bio pokretač svega. Mi smo materijalno obnovili u Nadbiskupiji, a nadbiskup Ivan je naglašavao da je osim materijalne obnove važna duhovna obnova, izgradnja i učvršćivanje Crkve iznutra. Na dan njegovog biskupskog posvećenja, 9. lipnja 1990. g., bili smo u blagovaonici sjemeništa prije ručka, a u kratkom čitanju bila je misao pape Pavla VI. – Ljubiti Crkvu. To je baš mons. Pređa uzeo za svoje biskupsko geslo. Ljubav prema Crkvi, ne samo njega, nego sve nas usmjerava i vodi u nevoljama života“ ističe don Dario.

Mons. Pređu krasila je velika bliskost narodu. Imao je veliki osjećaj za čovjeka, svakodnevno je primao ljude na susret i razgovor. Bio je pažljiv, uho i oko za svakoga tko mu se obrati, s koje god razine. „To je bilo koji put i previše. Nije se znao štedjeti, nije se znao čuvati. Uvijek je imao vremena za sve. Ali to nekad donosi i teškoće. Mi smo svjesni da svećenički, biskup-

ski život nije za sebe, nego za drugoga. Bog se s nama služi da bi pokazivao znakove svoje ljubavi i poštovanja prema čovjeku. On je bio nadbiskup u posebnom vremenu, kada su ljudi bili ranjeni i oštećeni ratom. Veliko je polje rada, on nas je tome učio. Nadbiskup Ivan je bio baš neumoran. Mi smo ga gledali: pa stalno je u pokretu, pa nikad mira, pa vamo pa tamo. Ali on je bio takav po svojoj osobnosti. I ta ljubav, ta želja za našu Zadarsku nadbiskupiju, mi i danas osjećamo tu njegovu brigu. Puno toga što mi danas imamo, na čemu smo mi nastavili, nadbiskup Ivan je započeo. I na tomu smo mu zahvalni“ poručuje don Dario Tičić.

Nadbiskup Prenda je rođen 31. prosinca 1939. g. u Zemuniku Gornjem, kao najstarije u obitelji sa sedmero djece. Miljenka Prenda Sarić, sestra nadbiskupa Prende, predzadnje je dijete u obitelji. „On mi je i dao ime. Zaista je bio brižan, brat, prijatelj, otac, poslije smrti našeg oca. Vodio je brigu o nama kao da je on nama svima otac. Kad god je nešto trebalo, on je rekao: ‘Ja sam tu za vas, uvijek na raspolaganju. Ali kad su neke posebne prigode, nemojte baš vi trčati u prve redove, jer ja sam svećenik svih, biskup svih, naroda’. Bio je veliki domoljub. Nije pravio razliku između visoko obrazovanih i manje obrazovanih, tzv. malih ljudi. Poklanjao je pažnju malim ljudima i slušao njihove probleme. Zaista je pomogao svima, maksimalno koliko je mogao“ sjeća se Miljenka.

Kao mladi svećenik, mons. Prenda dolazio bi za blagdane kući u Zemunik, kitio bi tada bor, radio jaslice. „To su dolazili vidjeti žene i muškarci iz sela, oni su se tu klanjali, pred jaslicama koje je napravio. Radio ih je od papira, donosio ukrase, staklene kuglice, loptice. Majka je to čuvala i vodila brigu o tome što je on nama donosio, da sam ja kad sam se udala, rekla: ‘Mama, daj mi tri kuglice da me podsjećaju na njega’. Duhovni savjet kad je trebao, znala sam da će pomoći. Kad je on tu, pored mene, znala sam i bila sigurna da će biti sve u redu“ kaže nadbiskupova sestra Miljenka.

Mons. Prenda je zaređen za svećenika 29. lipnja 1964. g. i njegovo svećeničko geslo je bilo ‘Dođi Kraljevstvo tvoje!’. Nadbiskup koadjutor je bio od 29. ožujka 1990. g. Za biskupa je po-

svećen 9. lipnja 1990. g., a nadbiskup ordinarij je bio od 2. veljače 1996. g.

Mons. Prenda je obnovitelj Zadarske nadbiskupije u poraću. Izgradio je i osobno se zauzimao za donacije u svijetu kojima je pod njegovim vodstvom u Zadarskoj nadbiskupiji obnovljeno 60 crkava i župnih kuća oštećenih u Domovinskom ratu. Nadbiskup Prenda bio je kreator velike mreže suradnika vjernika laika u nadbiskupiji, utemeljitelj ureda u Ordinarijatu. Poticao je i podržavao razvoj crkvenih pokreta i udruga s kojima se susretao u raznim prigodama. Djelu Nove evangelizacije u Zadarskoj nadbiskupiji priznanje je u svom govoru na Forumu 9. lipnja izrazio i sv. Ivan Pavao II.

Nadbiskup Ivan otvorio je mjesnu Crkvu medijima te je bio među prvim biskupima u Hrvatskoj koji je prepoznao važnost, potrebu medijske prisutnosti i sustavnog predstavljanja redovitog djelovanja Crkve u javnosti. Stoga je 28. kolovoza 2002. g. utemeljio Tiskovni ured Zadarske nadbiskupije. To je bio drugi službeno osnovani biskupijski ured za medije u Hrvatskoj, nakon Tiskovnog ureda u Đakovačko – osječkoj nadbiskupiji te su taj primjer utemeljenja biskupijskog ureda za medije u Ordinarijatu mjesne Crkve, poslije slijedile i druge biskupije u Hrvatskoj.

Živeći s plodovima njegovog očinski brižnog pastoralnog stvaranja u gradu, u zaleđu i na otocima, vjernici Zadarske nadbiskupije zahvalni su nadbiskupu Prendi za njegovo neumorno darivanje narodu kojem je nesebično, požrtvovno i radosno služio.

ZADAR: Humanitarna akcija za kupnju aparata za zračenje u Općoj bolnici Zadar

Hrvatska katolička udruga medicinskih sestara i tehničara Zadar (HKUMST) podupiratelj je humanitarne akcije u organizaciji Lige protiv raka Zadar i Opće bolnice Zadar za kupnju linearnog akceleratora, odnosno aparata za zračenje onkoloških bolesnika Zadarske županije.

HKUMST Zadar, poznat po uspješno organiziranim akcijama za pomoć raznih potreba pojedinaca i zajednica, svojim brojnim podupirateljima i članovima uputio je sljedeći poticaj:

„Svjedoci smo da je onkoloških bolesnika, na žalost, svakim danom sve više. Kupnjom toga važnog aparata značajno bismo olakšali njihovo liječenje. Prije bi došli na red za pregled, ne bi trebali danima putovati u druge županije ili tamo tražiti smještaj te što je jako važno istaknuti: ti bolesnici ne bi trebali biti odvojeni od svoje obitelji. Mogli bi, u okviru svojih mogućnosti, raditi u mjestu svog boravka. Da imamo taj aparat u Zadru, rasteretili bismo ionako opterećene zdravstvene ustanove onih županija koje pružaju tu onkološku uslugu. Bolesni Zadranici vaze za tim uređajem u svom gradu, posebno u ovim kriznim vremenima. Molimo vas, pomozimo našim dragima. Puno puta dosad pokazali smo naše otvoreno i veliko srce i pružili ruku pomoćnicu svima u nevolji. Na to smo s pravom ponosni. Vjerujemo da ćemo i ovom prilikom biti velikodušni. Zajedno i uz Božju pomoć i blagoslov, to možemo. Čvrsto vjerujemo da će dragi Bog svakom darovatelju uzvratiti“.

Doprinos nabavi toga aparata dala je i Zadarska nadbiskupija 2017. g. kada je sredstva iz svoje tradicionalne Korizmene akcije, 250 000 kn, prikupila na tu nakanu.

Naime, putovanje iz Zadra u drugi grad i povratak isti dan nakon terapije posredstvom tog aparata mnogi onkološki bolesnici teško i naporno podnose. To stvara dodatne troškove i utječe na kvalitetu života cijele obitelji. Nakon terapije, tim ljudima treba odmor te je nabava toga aparata za zračenje dugogodišnja težnja i potreba Zadranaca.

Već su provedene razne akcije za tu svrhu, uključili su se mnogi ljudi dobre volje, tvrtke, udruge i institucije te se sredstva kontinuirano prikupljaju zadnjih godina jer taj aparat košta 20 milijuna kuna. Predsjednik Lige protiv raka Zadar je zadarski gradonačelnik dr. Bran-ko Dukić.

‘Godina svetog Josipa’ – knjižica i poticaji nadbiskupa Puljića povodom Godine sv. Josipa

Zadarski nadbiskup Želimir Puljić priredio je knjižicu ‘Godina svetog Josipa’ u izdanju Zadarske nadbiskupije, namijenjenu svećenicima

i vjernicima laicima povodom proglašene Godine sv. Josipa i u njoj iznio poticaje za širenje pobožnosti i čašćenje sv. Josipa u redovitom pastoralnom životu župa i crkvenih zajednica.

Knjižica od 32 stranice sastoji se od povijesnog i molitvenog dijela. Prvi dio naslovljen je ‘Širimo pobožnost sv. Josipa i iskoristimo mogućnosti dobivanja potpunih oprostâ’, a drugi dio je naslovljen ‘Pobožnost svetom Josipu’.

U prvom dijelu nadbiskup Puljić prikazao je pismo pape Franje ‘Očevim srcem’ kojega je Sveti Otac objavio proglašavajući 2021. godinu Godinom sv. Josipa, a povod je 150. godišnjica da je papa Pio IX. proglasio sv. Josipa zaštitnikom Crkve. Također, sabrano i koncizno, mons. Puljić s konkretnim podacima opisuje povijesne okolnosti te teološke i crkvene argumente s kojima se širila pobožnost prema sv. Josipu u sveopćoj Crkvi, do spomena sv. Josipa u Kanonu, čemu je izniman doprinos i zalagao mostarski biskup Petar Čule, što je velika milost za Crkvu u Hrvata.

„Osobito sam želio aktualizirati i naš doprinos, hrvatski doprinos čašćenju sv. Josipa. U tom kontekstu naveo sam podatak da je Hrvatski sabor, što je bio poticaj zagrebačkog biskupa Martina Borkovića (1597.-1687.) koji je tada bio hrvatski ban i zastupnik Hrvatskog sabora, 1687. g. jednoglasno prihvatio prijedlog da se sv. Josipa proglasi zaštitnikom Hrvatskog kraljevstva. Taj čin proglašenja stavio sam u kontekst vremena u kojem se Hrvatsko kraljevstvo tada nalazilo. To je bilo suženo Hrvatsko kraljevstvo, veliki dio Hrvatske bio je okupiran Otomanskim carstvom, Europa razjedinjena, mi prepušteni sebi. Onda je Hrvatski sabor rekao, kad već ne možemo imati pomoć od ljudi oko nas, utecimo se Nebu i posvetimo Hrvatsku sv. Josipu“ kaže nadbiskup Puljić pojašnjavajući izdanje koje je priredio.

Opisujući drugi povijesni podatak glede hrvatskog doprinosa u čašćenju sv. Josipa na razini sveopće Crkve, nadbiskup Puljić ističe zasluge mostarskog biskupa Petra Čule, koncilskog oca, kojega su komunisti 1948. god. osudili na 11 godina zatvora, od kojih je u zatvoru proveo osam godina. Nakon što je bio pušten na

slobodu, biskup Čule sudjelovao je na Drugom vatikanskom saboru.

„U pripremi za taj Sabor, svaki biskup je bio pitan što bi se trebalo raspravljati na Koncilu. Biskup Čule je napisao dvije molbe. Jedna je da se osobito dovoljno vremena posveti Blaženoj Djevici Mariji koja je majka Isusova, Majka Crkve i naša majka i odvjetnica (suradnja Marije s Kristom u djelu otkupljenja) i drugo, da se dovoljno prostora posveti i njenom zaručniku, sv. Josipu. Stoga je biskup Čule predložio neka se ime sv. Josipa uvrsti u Kanon mise. Biskup Čule to je kao prijedlog iznio 10. studenog 1962. g., na 16. sjednici Drugog vatikanskog sabora, pred 2500 biskupa.

Papa nije bio na toj sjednici, ali je u svojoj sobi mogao pratiti što biskupi govore i predlažu. Čini se da je Papu taj prijedlog dirnuo. Nakon tri dana, papa Ivan XXIII. svom državnom tajniku, kardinalu Amletu Giovanni Cicognaniju, određuje neka ide i objavi biskupima da se odmah usvaja prijedlog biskupa Čule i da stupa na snagu 8. prosinca 1962. god. Znači, ni mjesec dana nije prošlo, prijedlog biskupa Čule je prošao i usvojen je. Mi smo ponosni da je to učinio jedan Hrvat“ ističe nadbiskup Puljić.

U zahvalnosti biskupu Čuli što je na Koncilu pokrenuo pitanje spominjanja sv. Josipa u kanonu mise, što je sada baština cijele Katoličke Crkve, nadbiskup Puljić citira objašnjenje biskupa Čule za taj prijedlog.

Između ostaloga, mons. Puljić u knjižici navodi da je biskup Čule u svom koncilskom prijedlogu napisao sljedeće: „Crkva je višestruko dužna ovom svetom patrijarhu koji je othranio božanskog Otkupitelja pa sada štiti Crkvu kao njen nebeski zaštitnik. Neka se u budućoj liturgijskoj obnovi ime sv. Josipa uvrsti u misni kanon, odmah poslije imena Blažene Djevice Marije. Dolikuje da u svetoj žrtvi tijela i krvi Kristove bude spomenuto ime onoga koji je na poseban način na zemlji zastupao vječnoga Oca i koji je othranio i ljubavlju obasipao sveto tijelo koje se u misi predaje“.

U nastavku obrazloženja mons. Čule kaže „neka se ne govori da u misni kanon mogu ući samo imena mučenika, a da sv. Josip nije bio

mučenik. Iako sv. Josip nije podnio mučeništvo, ipak je on, kao i Blažena Djevica, bio pravi mučenik u duhu. Poslije Blažene Djevice, ne može se naći sveca koji je, kao sv. Josip, toliko muka podnio za Krista Gospodina: najprije u Betlehemu, zatim u Egiptu i naposljetku u Nazaretu. Uostalom, ni sv. Ivan apostol i evanđelist nije podnio mučeništva, pa se njegovo ime nalazi u kanonu. Žarko želim, ako se to svidi Svetom ocu papi, da na općem saboru, zajedno s Blaženom Djevicom Marijom bude govora i o njezinom prečistom zaručniku, Josipu patrijarhu“ piše u svom drugom pismu (19. ožujka 1960.) mostarski biskup dr. Petar Čule.

„Kongregacija za božanski kult i disciplinu sakramenata Dekretom od 1. svibnja 2013. g. određuje da se spomen sv. Josipa spominje i u drugim euharistijskim molitvama, II., III., IV. i dr., nakon imena Blažene Djevice Marije izgovarajući: (zajedno s) blaženim Josipom, njezinim zaručnikom. Trebalo je čekati punih 51 godinu od prijedloga mons. Čule kako bi se spomen sv. Josipa spominjao u svim euharistijskim molitvama u svetoj misi“ navodi nadbiskup Puljić u knjižici.

Mons. Puljić ističe i podatak da tijekom Godine sv. Josipa vjernici mogu dobiti potpuni oprost. „Pokorničarna je bila jako galantna. Izmoliš molitvu na čast sv. Josipa, dobiješ potpuni oprost. U crkvi se klanjaš pred Presvetim, dobiješ potpuni oprost. Navedeno je kako se ti oprosti mogu koristiti. Potičem ljude neka to prouče i iskoriste ovu Godinu sv. Josipa za dobivanje potpunih oprosta koji nije odrješene grijeha, nego oprost od vremenitih kazna koje smo mi svojim grijesima zaslužili, a ima puno mogućnosti izmoliti oprost, za mrtve i za žive. Neka vjernici iskoriste tu mogućnost“ potiče mons. Puljić, poručujući: „Prigoda je u Godini sv. Josipa više upoznati sv. Josipa kao divan lik, divan uzor očeva, divan je zaštitnik ne samo Crkve, nego i obitelji. Sv. Josip je dobar otac, pobožan, skroman, kreativan, ima sve divne kvalitete. U njima se može naći svaki vjernik, osobito svaki otac obitelji“ ističe nadbiskup Puljić.

Naslovi prvoga dijela knjižice su: 1. Apostolsko pismo pape Franje za Godinu sv. Josipa

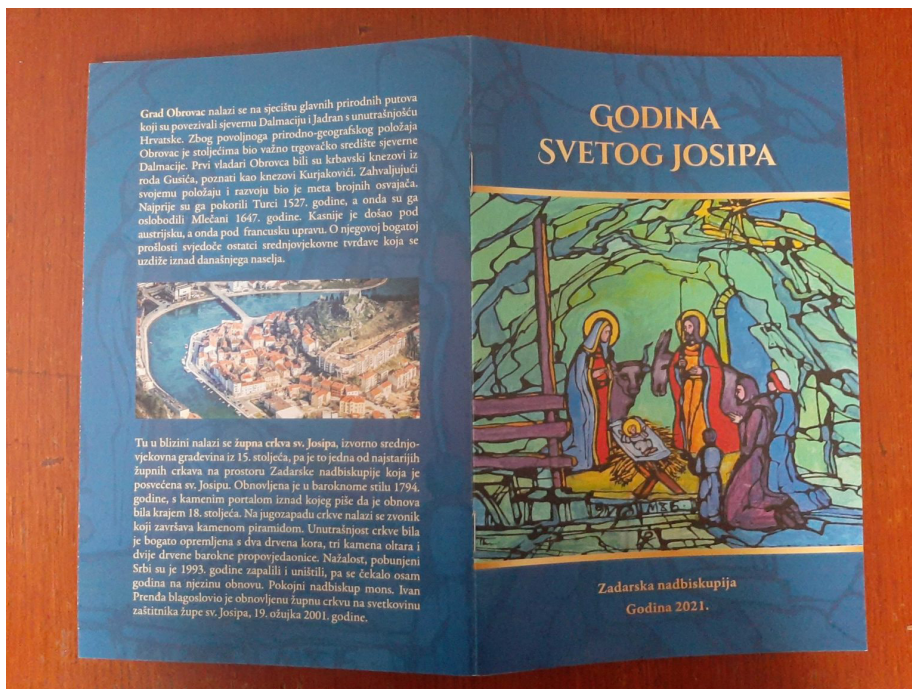
(skraćeno): Uvod; Josip je velik zbog poslušnosti i prihvaćanja volje Božje; Josip je bio stvaralački hrabar i brižan otac Svete obitelji; Josip je bio zemaljska sjena nebeskog Oca.

2. Potpuni oprost u Godini sv. Josipa: Kako, kada i za koga se može dobiti potpuni oprost; što je potpuni oprost i koji se uvjeti za to traže? 3. Hrvatski obolštovanju svetoga Josipa: Hrvatski sabor proglašava sv. Josipa 'zaštitnikom Hrvatskog kraljevstva'; Mostarski biskup Petar Čule (1898.-1985.) predlaže da sv. Josip uđe u kanon mise: Kratki osobni podaci, Sudjelovanje na Drugom vatikanskom saboru, Neka se ime svetog Josipa uvrsti u misni kanon, Papa čuo i prihvatio prijedlog biskupa Čule.

U drugom dijelu knjižice nadbiskup Puljić donosi Litanije sv. Josipu te razne molitve sv. Josipu: za Crkvu i Papu, za duhovna zvanja, za obitelji, za sretnu smrt, za domovinu, Stepinčevu molitvu Gospi za Hrvatsku, Divnoj dakle i Pohvale imenu Božjem.

Na stražnjoj korici knjižice mons. Puljić podsjeća kako se u Zadarskoj nadbiskupiji nalazi prva crkva koja je u Dalmaciji posvećena sv. Josipu – to je župna crkva sv. Josipa u Obrovcu, izvorno srednjovjekovna građevina iz 15. st. Pobunjeni Srbi su je 1993. g. bili razorili u agresiji na Hrvatsku, a zadarski nadbiskup Ivan Prenda tu je crkvu obnovljenu blagoslovio na Josipov blagdan, 19. ožujka 2001. god.

„Na ponos je Zadarskoj nadbiskupiji da je to najstarija crkva u Dalmaciji koja je posvećena sv. Josipu. Imamo u Nadbiskupiji još i župnu crkvu sv. Josipa radnika u Zadru. Prigoda je da ne samo u tim dvjema crkvama koje su posvećene sv. Josipu, nego diljem Nadbiskupije, ši-

rimo pobožnost sv. Josipu i molimo sv. Josipa da nam pomogne biti onakav kakav je sv. Josip bio: dobar, pobožan, ponizan, radin“ potiče nadbiskup Puljić.

U Uvodu knjižice koja čitatelja upoznaje s povijesnim zanimljivostima čašćenja i opisom osobnosti i zasluga sv. Josipa, nadbiskup Puljić svećenike i vjernike laike potiče: „U ovoj Godini sv. Josipa širimo pobožnosti u čast sv. Josipu koji je zaštitnik Katoličke Crkve, naših obitelji, državnog Sabora i hrvatskog naroda. Učinimo sve što je u našoj moći da zaživi kult prema tom velikom svecu Crkve pojedinačno, u obiteljima, crkvenim zajednicama i župama. Evo u tom vidu nekoliko poticaja:

1. Neka se tjedno jednom, najbolje je u srijedu koja je posvećena sv. Josipu, uz redovitu misu doda i pobožnost sv. Josipu. To može biti i uz blagoslov s Presvetim (kao produljena zahvala), s litanijama i molitvom sv. Josipu u čast. A u druge dane neka se prije blagoslova izmoli Molitva za duhovna zvanja ili Molitva sv. Josipu za domovinu.

2. Neka se ljude poziva na molitvu sv. Josipu te od vremena do vremena tumači mogućnost dobivanja potpunog oprost (tekst o tumačenju može se umnožiti i dijeliti ljudima ili staviti na oglasnu ploču).

3. Posebice neka se vjernike potiče na zajedničku obiteljsku molitvu s krunicom i litanijama u čast sv. Josipu, kako bi dnevno mogli crpsti zasluge blagoslova i oprosta iz bogate riznice blaga koje nam je Krist zaslužio, a s njime veliki i zaslužni sveci poput sv. Josipa“.

ZADAR: Blagdan Prikazanja Gospodinova u svetištu sv. Šimuna

Blagdan Prikazanja Gospodinova u utorak 2. veljače svečano je proslavljen u svetištu sv. Šimuna u Zadru misnim slavljem koje je predvodio mons. Josip Lenkić, upravitelj svetišta sv. Šimuna u Zadru i generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

Slaviti Prikazanje Gospodinovo u crkvi sv. Šimuna u Zadru ima osobito značenje, jer se u toj crkvi više od sedam stoljeća nalazi neraspadnuto tijelo sv. Šimuna. Naime, Šimun je bio sudionik događaja kojega Crkva slavi na Svijećnicu, a opisao ga je evanđelist Luka u Svetom Pismu, kada je prorok Šimun u jeruzalemskom hramu u djetetu Isusu, četrdeseti dan od njegovog rođenja, prepoznao iščekivanoga Mesiju.

„Na poseban način mi u Zadru, Božjom providnošću i njegovim darom, imamo čast i milost tijelo sv. Šimuna častiti i njemu se izručiti u svojim molitvama. Možda toga više puta nismo svjesni. Posvijestimo sebi, svaki put kada prođemo pokraj crkve ili uđemo u svetište sv. Šimuna – ovdje, među nama i s nama, u našem gradu, počiva tijelo starca Šimuna koji je na svojim rukama držao dijete Isusa“ istaknuo je mons. Lenkić.

Majka Marija i Josip prikazali su Isusa Bogu u jeruzalemskom hramu i tako izvršili Zakon Gospodnji. Tada su „prosvijetljeni Duhom

Svetim, starac Šimun, pravedan i bogobožan i proročica Ana, isposnica i velika moliteljica, prepoznali Isusa kao obećanog Mesiju. Njih dvoje život su provodili u sjeni hrama, služeći Gospodinu postovima i molitvama. Šimun i Ana divan su primjer kako Bog nagrađuje svoje vjerne. Oni su upoznali Gospodina i radosno ga razglasili. Od njih možemo puno toga naučiti“ rekao je mons. Lenkić, dodavši kako su Šimun i Ana čekali Isusa cijelog života. „Dugo su čekali i dočekali. Nisu gubili nadu. Božji ljudi odmah su prepoznali u tom Djetetu nešto silno. On je Spasitelj, utjeha Izraelova, Svjetlo svim narodima, ali je istodobno Prorok ‘postavljen za propast i uzdignuće mnogima u Izraelu i za znak osporavan’. Koje li dalekosežnosti toga čovjeka proroka!? On već tada proriče ono što će se dogoditi s Isusom i Marijom. Mariji će mač boli probosti nutrinu, jer će Isus biti znak osporavan, da se razotkriju namisli mnogih srdaca. I proročica Ana prepoznaje izvanrednost djeteta Isusa. Isus će kroz čitavu povijest za jedne biti na propast, a drugima na uzdignuće“ poručio je mons. Lenkić.

„Primajući Spasitelja u naručje, Šimunovo je srce ispunjeno, on nema više nikakvih očekivanja. Preostaje mu samo da radosno zahvaljuje Bogu i to čini himnom ‘Sad otpuštaš’ u kojem izražava svu svoju zahvalnost, radost, smirenu predanost i povjerenje u Boga. Uvrstivši taj

Himan u završnu molitvu dana, Crkva želi da se svaki vjernik na kraju dana predaje u Božje ruke, zahvalan za Spasitelja koji mu je darovan“ rekao je propovjednik.

Na početku mise mons. Lenkić blagoslovio je svijeće u ulaznom dijelu crkve. „Goruća svijeća jedan je od najljepših simbola koji predstavlja ju Krista. Svijeća obasjava oko sebe i Isus svojom naukom obasjava sve koji mu se približe. Stoga nas ovaj blagdan poziva da živimo kao „djeca svjetla (Ef 5,9). Za to smo stvoreni, to je naš poziv“ rekao je don Josip, istaknuvši da je Krist „svjetlost svijeta“ i treba biti svjetlo našem životnom putu.

„I naša je zadaća kao Kristovih učenika svakodnevno nositi Isusa u naručju i svojim riječima, a osobito djelima, pokazivati ga svijetu koji je željan Krista, ali ne zna gdje ga pronaći“ potaknuo je mons. Lenkić, rekavši da je zapaljena svijeća simbol prisutnoga Krista, simbol naše budnosti i odanosti Sinu Božjemu.

„Svijeća je upaljena pri našem krštenju, prati nas u sakramentima i blagdanima, spaja s našim milim pokojnima, ispraća na smrtnoj postelji. Svijeća označava naš životni hod u pravoj svjetlosti – vjeri. Neka nas svijeće trajno podsjećaju da smo se i mi kao kršćani uputili za Isusom i da ga želimo nasljedovati. Ne dopustimo da svjetlo naše vjere zgasne“ potaknuo je mons. Lenkić, rekavši da nam je u riječi i životu Krista dan smisao našeg postojanja.

Zamolivši Boga da nas obasjava Kristovo svjetlo, da naš put za Isusom bude putokaz drugima i put u vječnost, mons. Lenkić je potaknuo da budemo posvećeni Bogu u svemu što živimo. Govoreći o Danu Bogu posvećenih osoba kojega je utemeljio sv. Ivan Pavao II. 1997. g., s nakanom da se zahvali Bogu za veliki dar posvećenog života, mons. Lenkić je rekao da nas taj Dan potiče promišljati „o tom daru intenzivnijeg nasljedovanja Krista i života po Evanđelju onih koji su se odazvali Božjem pozivu“ te promiče moliti za nova zvanja i približava taj veliki Božji dar Crkvi i svijetu.

„Bogu zavjetovane osobe pozvane su svjedočiti svetost svojim životom i djelovanjem u Crkvi i u ime Crkve. Valja nam svima moliti da Bog

učvršćuje naše redovnike i redovnice u njihovom nastojanju da radosno i revno obdržavaju svoje zavjete i svojim vjerodostojnim životom oduševljavaju za Boga ljude u životnoj sredini“ rekao je mons. Lenkić. Svim redovnicima, redovnicama i njihovim zajednicama zahvalio je „za nesebičan rad i trud u župnom pastoralu, u odgoju djece i mladih, brizi za stare i nemoćne i u svakoj službi za koju se ukazala potreba, na koju su spremno odgovorili“.

U Zadarskoj nadbiskupiji u pastoralu župa djeluje 130 redovnica u devet ženskih redovničkih zajednica i 37 redovnika u šest muških redovničkih zajednica. Mons. Lenkić je poželio da ustraju u svom zvanju i budu vjerni Gospodinu, zavjetima i karizmi svojih zajednica.

Nakon mise, svećenici i puk iskazali su čašćenje pred tijelom sv. Šimuna koje se nalazi u škrinji iznad glavnog oltara u crkvi sv. Šimuna. Od početka pandemije škrinja sv. Šimuna otvorena je svaki dan kao mogućnost da vjernici svaki dan dođu u svetište, počaste Šimunovu relikviju prolazeći ispred škrinje te mole zagovor i zaštitu sv. Šimuna kako se pokazao kroz stoljeća svoga čašćenja u Zadru i o čijim uslišanjima svjedoče brojni vjernici. Tijekom godine sv. Šimunu, uz župe iz Zadarske nadbiskupije, hodočaste brojni pojedinci i grupe iz cijele Hrvatske i svijeta.

ZADAR: Otvoren i blagoslovljen 'Centar za život' u župi Bezgrešnog začeca BDM na Puntamici

'Centar za život' u Zadru svečano je otvoren i blagoslovljen u nedjelju, 7. veljače na Dan života. Centar se nalazi u prostoru pastoralnog centra župe Bezgrešnog začeca BDM na Puntamici u Zadru, a nakon nedjeljne mise blagoslovio ga je don Igor Ikić, župnik Puntamike.

Centar za život, treći takav centar u Hrvatskoj, nakon Zagreba i Splita, plod je rada udruge 'Hrvatska za život' i ured je inicijative '40 dana za život' koja u Hrvatskoj djeluje zadnjih sedam godina. Prostor za Centar svojom raspoloživošću i pastirskom pažnjom ustupio je don Igor, želeći podržavati razvoj kulture života od začeca djeteta.

Djelovanje Centra nakon dviju nedjeljnih misa u puntamiškoj župnoj crkvi predstavila je Marija Šošić, koordinatorica inicijative '40 dana za život' za Dalmaciju i voditeljica Centra za život u Splitu.

Centar će biti savjetovalište za trudnice u kojemu će svima koji dođu po savjet i konkretnu pomoć na raspolaganju biti razni stručnjaci: psiholozi, psihoterapeuti, psihijatri, svećenici, ginekolozi, odvjetnici i socijalni radnici te volonteri inicijative '40 dana za život'. U Centru će se provoditi razni programi te inicijative kao podrška trudnicama i roditeljama, majkama, očevima i djeci od začeca djeteta i njegove najranije dobi.

„Iznimno sam radosna što baš na Dan života kojega Crkva slavi, otvaramo Centar za život koji je kruna šestogodišnjeg djelovanja inicijative '40 dana za život' u Zadru“ rekla je Šošić obraćajući se prisutnima na misi i pohvalom: „Vaša župna crkva ukrašena je prekrasnom dječicom. Predivno je što postojite, vi i vaši roditelji koji su vas doveli“.

Centar će biti podrška ženama koje pate od postabortivnog sindroma i mogu doći po pomoć. „Često nam prilaze majke i kažu: „A gdje ste vi bili prije 20 godina, kad sam ja imala pobačaj, kad nije bilo nikoga tko drži transparent ispred bolnice i na njemu piše ‘Trebaš li pomoć?’, ‘Možeš nam se obratiti’. Što je s nama?’. Zbog toga smo za te žene organizirali program ‘Oprostom oslobođene’ a pomaže ženama koje su imale namjerni i spontani pobačaj. U Centru za život u Splitu unatrag pola godine koliko je otvoren, jako puno takvih žena posjećuje Centar i traži pomoć. Žene kažu da sada napokon imaju utočište gdje mogu iskazati svoju bol i da znaju da neće naići na osudu, da će naići na sućut i razumijevanje“ rekla je Šošić predstavljajući djelovanje Centra.

U Centru će se provoditi i programi za muškarce koji pate zbog izgubljenog očinstva, što također pokazuje praksa u njihovim svjedočanstvima. „Radimo i s muškarcima koji su ranjeni pobačajem, program za njih zove se ‘Iscljeljenje očevog srca’. Sve je to proizašlo iz molitve pred bolnicama, kao i program ‘Vikend Srca Marijina’ za parove koji žele, a ne mogu imati djecu. Svaki peti par ne može imati djecu. U Centru će se održavati seminari za te parove, edukativne radionice i programi za mlade, djecu i roditelje. Žene koje su imale pobačaj vrlo često kažu nam kako im nije bilo dozvoljeno odtugovati za svojim djetetom. Kad su ga izgubile, okolina je rekla: ‘Mlada si, ima vremena, bit će još djece’ i to im je bio znak da ne smiju odtugovati za svojom boli gubitka djeteta. Takvim ženama pomažemo i suradnjom sa stručnjacima koji djeluju u Centru za život, psiholozima, psihoterapeutima i pružamo potrebnu pomoć. Mlade poučavamo predbračnoj i bračnoj čistoći. Radimo jako puno na edukaciji, organiziramo edukativne tribine, Jerihonska bdjenja“ poručila je Šošić.

U Centru će biti i prostor za prikupljanje donacija kojima će se pomagati trudnice i majke u potrebi jer je i materijalna pomoć važan i sastavni dio djelovanja '40 dana za život' te pružaju pomoć majkama u hrani, odjeći, peleenama, opremi za djecu i majku, plaćaju stanarinu, režije i daju bonove u hrani. „Pomažemo

majkama molitvom i materijalnim donacijama. Ima plodova koji su nama već sada vidljivi. Vjerujemo da ćemo cjelokupne plodove vidjeti tek u nebu. Ali Bog nam je dao da vidimo neke i na zemlji. Znamo da je u zadnjih sedam godina kako inicijativa '40 dana za život' djeluje u Hrvatskoj, spašeno 69 djece od pobačaja u zadnji trenutak. To su tri razreda spašene djece u našoj domovini. To su majke koje su nam posvjedočile da su krenule učiniti pobačaj, no u zadnji trenutak, kad su ugledale molitelje pred bolnicom, predomislile su se. Neke od njih potražile su i našu daljnju pomoć i njihova djeca sada žive.

Mi to znamo jer mi smo sada i dio njihovog života. Nije da mi ženi pomognemo samo na početku, nego i pratimo njihovu djecu u odrastanju. Nekima od njih smo krsni kumovi, neke ćemo najesen dopratiti do prvog razreda. Prva djeca spašena od pobačaja u našoj domovini ovu jesen kreću u školu. Gospodin nam je dao da vidimo i jako puno obraćenih duša. To su liječnici koji su prestali vršiti pobačaje, to su majke i očevi kojima je sad žao zbog učinjenog pobačaja“ poručila je Šošić, istaknuvši da se od prve kampanje u Zagrebu s ciljem zaustavljanja pobačaja i pomoć ranjenima pobačajem, molitva pred bolnicama proširila u cijelu domovinu.

„S prvim danom korizme krećemo s molitvom pred bolnicama u 34 grada u Hrvatskoj na 36 mjesta bdijenja. Majke koje su odustale od pobačaja našle su se pred zidom i mislile su da je to jedini izlaz. Tim ženama je najčešće potrebna prijateljska riječ potpore, jer u svojoj okolini nisu naišli na to. Ponekad je dovoljno ženi koja je trudna reći: 'Nisi sama, tu sam uz tebe. Pomoći ćemo ti što god ti treba' i žena odustane od pobačaja. Vrlo često žene nam kažu da su pobacile jer je njihov suprug rekao 'Učini kako ti hoćeš'. Osjećala je da je izgubila potporu i učinila je pobačaj“ rekla je Šošić istaknuvši da se u Hrvatskoj najčešće pobacuje treće dijete u obitelji.

„Većina pobačaja događa se u obiteljima s trećim djetetom i tim ženama je potrebna naša potpora, a malom nerođenom djetetu potrebno je da budemo njegov glas u ovom svijetu, jer

ono samo ne može govoriti, ne može se braniti i potrebni smo mu mi – da budemo njegova usta, njegove rukice i nogice“ rekla je Šošić, poručivši da je nerođeni život zaista potrebit naše molitve.

Šošić je pokazala i gumenu figuricu kao prikaz začetog djeteta. To je prava veličina djeteta u majčinoj utrobi koje je staro 10 do 12 tjedana. „To je dijete dozvoljeno pobaciti u Hrvatskoj. Ima razvijene ruke, noge i već osamnaesti dan kuca mu srce. Zar zato što je tako malen i što se ne može sam braniti, zar nije vrijedan naše zaštite? Živimo u 21. st., dostupna nam je sva moguća tehnika, ultrazvuci, a neki ljudi kažu: 'To je samo komad tkiva'. Ne, to je zaista živo biće, samo što je maleno. Moleći za njega, molimo za blagoslov za naš narod, molimo da još više krasne dječice bude na misama, molimo za cijelu našu domovinu, a i za sebe“ poručila je Šošić, zaključivši: „Zaista sam Bogu zahvalna na župniku don Igoru Ikiću koji nam je velikodušno ustupio predivne prostore pastoralnog centra na Puntamici. Iskazao nam je povjerenje da možemo započeti s radom. Bogu hvala da postoje programi koji pomažu i koji su čin milosrđa prema tim majkama. Zaista postoji rješenje svakome tko njegovo milosrđe potraži. Tako sigurno utočište bit će i Centar za život u Zadru. U svakodnevnom radu sa ženama, trudnicama, nikada nisam naišla ni na jednu majku koja je rekla da joj je žao što je rodila. A svaka, baš svaka majka koja je pobacila, žali zbog izgubljenog djeteta“ istaknula je Šošić.

U prostoru župe na Puntamici djeluje i Centar pripreme za brak Zadarske nadbiskupije, tu se provode zaručnički tečajevi. „Ljudi koji prođu tečaj navrate opet u župu i nakon dvije, tri godine i traže pomoć, razgovor. Razne su poteškoće današnjih ljudi u obiteljskom životu, u suludom ritmu potrošačkog mentaliteta gdje ljudi potroše svoje zajedništvo. Problemi obično nastaju nakon dvije, tri godine. Zato sam i želio da na istom mjestu imamo jedan prostor, ljude i stručnjake koji će obitelji pratiti u njihovim bračnim problemima. Kad u župi imamo pripremu za brak, dobro je da imamo i Centar za život koji će ljudima konkretno pomagati u njihovim životnim teškoćama“ rekao

je don Igor, upozorivši kako „civilizacija smrti ne skriva svoje namjere. Civilizacija smrti želi uništiti čovjeka. Isus u javnom djelovanju davla naziva ocem laži i ubojicom od početka. Krajnji cilj Sotone je uništiti ljudski rod. Isus sebe naziva životom, kaže 'Ja sam život'. Prema statistici, u hrvatskom narodu, dakle, u katoličkoj Hrvatskoj, prosjek je 40 000 pobačaja godišnje“ upozorio je don Igor, istaknuvši da „Sotona zna što je najvažnije u ljudskom rodu. Obitelj je temeljna jezgra ljudskog roda. Ako se uništi obitelj, nema nas. Onda se sve rastočilo i s ljudima možete raditi što hoćete. Zato je obitelj među najvažnijim s čime se trebamo ozbiljno baviti u pastoralu. Sve počinje u obitelji. Svi smo mi iz obitelji. Koliko je obitelj važna pokazao je i sam Bog svojim ulaskom u ovaj svijet preko obiteljske zajednice. Mi se formiramo, rastemo u obitelji. Iz obitelji nosimo sebe u svijet, svoje karakteristike i obilježja, sve što jesmo: identitet, kulturu, vjeru, naciju, sve se to stječe u obitelji koja je zapravo Crkva u malom“ naglasio je don Igor, istaknuvši da je Bogu zahvalan za svaku obitelj u hrvatskom narodu koja je otvorena životu.

„Budući da je naša domovina prilično iseljena, zaleđa naših većih gradova i uz obalu su pusta, naša sela su prazna. Lika, Slavonija, naša Zagora, Bukovica, Ravni kotari, sve je to već polu pusto i prazno. Mentalitet današnjeg čovjeka jest taj da je on uz boga novca kojemu sve služi i boga Googlea koji ljude usmjerava, formira. Ako ljudi u obitelji nisu budni i ne vode računa o formaciji i izgradnji svoje djece, onda će to činiti drugi koji su najčešće okrenuti protiv života“ upozorio je don Igor, pozivajući sve da dođu u zadarski Centar za život.

„Mi smo otvoreni svima i sve pozivam, neka dođu. Iz cijele Zadarske nadbiskupije pa i dalje, u župu na Puntamici navrate i ljudi iz drugih biskupija zbog pripreme za brak, sad mogu doći i u Centar u naše savjetovalište. Imamo dobru ekipu stručnjaka u svim područjima koji mogu svima pomoći, 24 sata smo otvoreni. Djelatnici našeg Centra će ih rado saslušati, primiti i usmjeriti za sve što ih u životu zatekne i što budu trebali. Bog je izvor života. Tko

je protiv života, znamo protiv koga je“ poručio je puntamiški župnik don Igor Ikić.

Centar će biti otvoren svima bez obzira na svjetonazor, etničku ili religijsku pripadnost. Kontakt Centra u Zadru je 40danazivotzadar@gmail.com i 095 591 99 83, broj koji je dostupan 24 sata. Voditeljica Centra u Zadru je Cecilija Pedić, a suradnici su volonteri '40 dana za život'.

„Naše radno vrijeme je zaista 0 do 24 sata. Na taj broj mobitela će se javiti Cecilija, hvala Bogu da se stavila na raspolaganje. S njom se može dogovoriti sastanak i tako uputiti k nama ljude koji su potrebni, a mi ćemo im ponuditi pomoć preko naših programa“ poručila je Marija Šošić. Udruga 'Hrvatska za život' planira otvoriti Centar za život i u Vinkovcima i Vukovaru.

Inicijativa '40 dana za život' izdaje i pro life magazin 'Pohod' u kojem su sažeta svjedočanstva i tekstovi stručnjaka u prilog kulture života. Časopis se dijeli besplatno zainteresiranim, izlazi svaka tri mjeseca te će biti dostupan i u zadarskom Centru za život.

ZADAR: Stepinčevo na Bilom brigu, prvoj župi u Hrvatskoj posvećenoj bl. Stepincu – Mons. Lenkić: “Molimo da Crkvi nikada ne manjka pastira sa Stepinčevom vjerom i hrabrošću”

Stepinčevo je proslavljeno u župi bl. Alojzija Stepinca na Bilom brigu u Zadru u srijedu, 10. veljače, gdje je svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi bl. Alojzija Stepinca predvodio mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

„Molimo da Crkvi nikada ne manjka pastira sa Stepinčevom vjerom i hrabrošću“ potaknuo je mons. Lenkić, istaknuvši kako je „Stepinčevo pouzdanje u Gospodina zaista bilo čudesno veliko. U dugoj moralnoj noći ljudskoga roda koja je u ono vrijeme u obliku različitih nastranih ideologija, stradanja, režima i progona zahvatila njegov narod, Crkvu i cijeli svijet, mogla ga je držati samo njegova unutrašnja sloboda iz koje je rasla nada koju je prenosio i na druge.

Njegova nada koju je utemeljeno gajio protezala se usporedno i na narodno i na crkveno biće“ rekao je mons. Lenkić.

„U tužnom procesu vođenom protiv njega, u cijeloj sudnici jedini sasvim slobodan u duši bio je on – Stepinac. Najzarobljeniji su bili upravo oni koji su ga osudili. „Moja je savjest mirna“, ponovio je nekoliko puta na sramotnom suđenju. Mirna savjest i čisto srce, koji su Stepincu omogućili da svijetli u onom mraku, poziv su nama na nasljedovanje. Premda čiste savjesti, bio je opterećen krivim optužbama i izdržao je. Bio je patnik ali i dionik Kristove utjehe“ poručio je mons. Lenkić, potaknuvši: “To je i naš put: čista savjest, služiti Bogu i ljudima, ljubiti domovinu, pomagati svima i boriti se za kršćanske vrijednosti u društvu. Znamo da to nije danas moderno i tko hoće slijediti Krista, mora biti spreman i na trpljenje, ali vjerujemo – ono vodi pobjedi uskrsnuća”.

Bl. Stepinac je i učitelj nade „po svojoj vjernosti i umiranju, jer je pavši u hrvatsku zemlju, u njoj umro za sve nas i donio obilat rod. Bila je to nada od koje je on sam živio. Nada koja ne postiđuje. Bila je to vjera u Isusa Krista i vječni život koje ne može ugroziti nikakvo truljenje na zemlji, pa ni ono u zatvorskoj ćeliji u Lepoglavi“ istaknuo je mons. Lenkić, dodavši kako je “Stepinac na herojski, mučenički i svjedočki način cijeloga svoga života učio i slijedio, riječju i djelom naviještao Božju logiku života: evanđeosku logiku pšeničnog zrna koje tek kad u zemlji umre, kad se sasvim daruje ljubavlju i milosrđem drugima, donosi nove obilate plodove, novi život”.

“Ta Kristova škola nije nikome laka, pa ni našem Blaženiku. Stepinac je učio i vježbao cijeloga života tu temeljnu lekciju Isusove škole koja glasi: “Tko me želi slijediti (i učiti od mene) neka se odreče samoga sebe, neka svaki dan uzima križ svoj i neka ide za mnom!” rekao je ge-

neralni vikar, istaknuvši da su Stepinčevi djetinjstvo, mladost i cijeli njegov život, do smrti, obilježeni željom da uči i vrši taj Kristov zadatak svih njegovih učenika.

Mons. Lenkić podsjetio je i na misli koje je bl. Stepinac zapisao: „Ako te ljudi nepravedno osuđuju, osobito ako se ikada dogodi da budeš optužen za tvoju vjernost Kristu, raduj se i veseli, jer Isus pati s tobom. Kad se pati s Isusom, sve postaje puno lakše“ te „Naša vjera, u Tebe, Gospodine i u pobjedu Tvojih načela, ostaje nepokolebljiva jer će sve proći, ali Ti ostaješ“.

„Ta životna gesla i njegov hodočasnički život na zemlji govore nam o čovjeku čvrstih načela. I u tome je nastojao do kraja nasljedovati Krista Gospodina. Snaga njegove vjere i opredjeljenje za Gospodina, kao i ljubav prema svom narodu, prema bližnjemu, prema čovjeku bez razlike kako se zvao, kako je izgledao i od kuda je došao, osobito su došli do izražaja u suprotstavljanju podivljanim ideologijama prije, za vrijeme i poslije rata. U tim teškim i tamnim vremenima, u cijeloj Europi rijetko se tko tako odvažno suprotstavljao trima bezbožnim ideologijama kao blaženi Alojzije Stepinac“ istaknuo je mons. Lenkić.

„Slaviti spomen mučeništva znači primiti svjetlo, snagu i ohrabrenje za odluke i izbore koji su pred nama svakoga dana; znači imati pred sobom uzore za životni hod. Upravo je to sa-

žeto u našem Blaženiku. Providnost nam je bl. Alojzija dala u najtežim vremenima naše povijesti da nam bude čvrsto uporište, zaštita i svjetionik u tamnim vremenima i olujama života, ali da i danas bude duhovna i moralna vertikala, temelj i usmjerenje naše budućnosti. Blaženik nam postaje i ostaje nadahnuće za osobno, obiteljsko i društveno življenje i svjedočenje“ poručio je propovjednik.

Stepinac je prolazio kroz mnoge nevolje, a snagu i utjehu nalazio je u Kristu, što izražava i njegovo mladomisničko geslo: „A ja, Bože sačuvaj da bi se ičim ponosio osim križem Gospodina našega Isusa Krista po kojem je meni svijet razapet i ja svijetu“ (Gal 6,14) i njegovo biskupsko geslo „U tebe se, Gospodine, uzdam“.

“Zato i nas poziva da u svakom trenutku svoga života svoje pouzdanje stavimo u ruke Onoga kome vjerujemo i po čijoj Riječi želimo živjeti. Uzdajući se u Gospodina, u njegovu ljubav i milosrđe, Blaženik je živio, djelovao, nosio svoj križ i križ cijelog hrvatskoga naroda i njegove Crkve. Pao je poput pšeničnog zrna u zemlju Hrvatsku i donio nam svima obilate plodove, da se njima hranimo i od njih živimo“ rekao je don Josip.

U euharistijskoj žrtvi s mnoštvom vjernika u Hrvatskoj i po svijetu koji se u svojim molitvama utječu njegovom zagovorom, Crkva se s radošću i zahvalnošću okuplja, spominje i slavi blaženog Alojzija Stepinca, zagrebačkog nadbiskupa, kardinala i mučenika kojeg je sveti papa Ivan Pavao II. 3. listopada 1998. u Mariji Bistrici proglasio blaženim i kojega je nazvao „najsvetijim likom hrvatskog naroda“.

„Bio je u svoje vrijeme junak vjere, spreman proliti vlastitu krv kako bi ostao vjeran Kristu, vjeran nasljedniku sv. Petra. Zbog načina svoga života pridružuje se velikoj povorci svjedoka, mučenika Kristovih koji su trpjeli dajući osobno svjedočanstvo za vjeru. Zahvaljujemo Gospodinu što ga je dao Crkvi i hrvatskom narodu u odlučnom trenutku povijesti“ poručio je generalni vikar te je zagovorom bl. Stepinca preporučio hrvatski narod i domovinu.

Istaknuvši da je Stepinac ono što je bio za života ostao i poslije smrti, mons. Lenkić je citi-

rao svetog papu Ivana Pavla II. koji je na misi beatifikacije 3. listopada 1998. g. o Stepincu rekao: “Svojim ljudskim i duhovnim životnim putem, blaženi Alojzije Stepinac svom narodu pruža svojevrsni kompas da bi se znao orijentirati. Evo glavnih točaka: vjera u Boga, poštivanje čovjeka, ljubav prema svima sve do praštanja, jedinstvo s Crkvom kojoj je na čelu Petrov nasljednik. Dobro je znao da se ne može popuštati kad je u pitanju istina, jer istina nije roba kojom se može trgovati. Zbog toga mu je bilo draže prihvatiti patnju, nego izdati svoju savjest i iznevjeriti obećanje dano Kristu i Crkvi”.

Župa na Bilom brigu u Zadru prva je župa posvećena blaženiku Stepincu u Hrvatskoj. Novu velebnu župnu crkvu bl. Alojzija Stepinca 8. veljače 2020. g., ususret Stepinčevu, posvetio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

Župa je utemeljena 1998. g., a puk se 20 godina okupljao na misnim slavljinama u montažnoj crkvi koju je na Stepinčevo 10. veljače 1999. g. blagoslovio utemeljitelj te župe, blagopokojni zadarski nadbiskup Ivan Prenda.

Kamen temeljac za novu župnu crkvu blagoslovio je sv. Ivan Pavao II. na misi Stepinčeve beatifikacije u Mariji Bistrici 3. listopada 1998. g. Nadbiskup Puljić blagoslovio je gradilište crkve i polaganje kamena temeljca na Stepinčevo 10. veljače 2018. g.

Tijekom gradnje nove župne crkve, do njene posvete, bilobriški župljani okupljali su se dvije godine na nedjeljnim misama u OŠ ‘Zadarski otoci’ koja se nalazi u blizini župne crkve u sklopu koje je izgrađen i veliki zvonik visok 37 metara.

Bilobriški župnik don Mario Sikirić zahvalio je zadarskoj knjižari Naklada Benedikta koja je župi darovala svećanu misnicu s izvezenim likom Stepinca u kojoj je mons. Lenkić predslavio misu na Stepinčevo.

Nakon mise puk se zadržao u molitvi pred Stepinčevim kipom. Zbog epidemioloških razloga ove godine puk nije dodirom počastio Stepinčev relikvijar koji se nalazi u postolju Stepinčevog kipa.

KARIN: 28. godišnjica razaranja franjevačkog samostana i crkve Bezgrešnog začeca BDM – Misa za domovinu

Dan sjećanja na 28. godišnjicu razaranja franjevačkog samostana i crkve Bezgrešnog začeca BDM u Karinu (13. veljače 1993. – 13. veljače 2021.) obilježen je u subotu 13. veljače misnim slavljem za domovinu koje je u karinskoj župnoj crkvi sv. Male Terezije predvodio mr. fra Žarko Maretić, župnik Dubrave i bivši provincijal Franjevačke provincije Presvetog otkupitelja sa sjedištem u Splitu.

Fra Žarko je pozvao na molitvu za žrtve Domovinskog rata i za hrvatske branitelje kojima zahvaljujemo za našu slobodu. Sakralna baština Franjevačke provincije Presvetog otkupitelja puno je stradala u agresiji na Hrvatsku. Fra Žarko je naveo statistiku stradalih objekata na području Knina, Drniša i Benkovca u agresiji na Hrvatsku: jedan potpuno srušen i dva djelomično oštećena samostana, 70 potpuno ili djelomično srušenih crkvi, 14 srušenih kapela i 22 potpuno ili djelomično srušene župne kuće. Namjerno su uništena i neka groblja.

„Srpski okupatori rušili su naše svetinje planski, a osobito brutalno i temeljito rušili su crkve koje su Hrvatima katolicima najsvetije i koje uz vjersko, imaju i nacionalno značenje i simboliku. Neke crkve koje su bile rušene u Domovinskom ratu također su bile rušene ili oštećene od nositelja iste, četničke i komunističke ideologije i u Drugom svjetskom ratu. To su crkva u Lišanima Ostrovičkim i velebna kamena crkva u Kijevu koje su bile do temelja srušene“ istaknuo je fra Žarko.

Fra Žarko je za vrijeme Domovinskog rata bio voditelj karitativne udruge ‘Kruh života’ njihove Franjevačke provincije. Sjedište im je bilo u samostanu Gospe od Zdravlja a pomagali su izbjeglicama koji su bili smješteni po hotelima i barakama na splitskom i šibenskom području.

„Nakon oslobađanja okupiranih dijelova akcijom Oluja, odmah sam s još nekoliko fratara obišao sve naše župe koje su bile pod okupa-

cijom u kninskom, drniškom i benkovačkom kraju. Ono što smo zatekli nadmašilo je sva naša zlokobna očekivanja. Sve je bilo opljačkano, porušeno, zapaljeno“ podsjetio je fra Žarko. Ti su franjevci sastavili brošuru s fotografijama ‘Uništena duhovna baština’ o stradanju sakralnih objekata Provincije Presvetog otkupitelja. Tekst preveden na tri europska jezika poslali su hrvatskim katoličkim misijama s ciljem prikupljanja pomoći za obnovu porušenih objekata.

Fra Žarko je citirao tekst iz te knjige: „Jedan naš brat, fra Mile Mamić, poginuo je od četničke granate 1991. g. u svom rodnom mjestu Lišane Ostrovičke. Iz dvadesetak župa koje poslužuju naša braća franjevci protjerani su gotovo svi katolički vjernici, njih oko 40 000, samo zato što su bili katolici i Hrvati. Mnogi su na najbrutalniji način mučeni i ubijeni, među njim je bilo i staraca i djece. Većina njihovih domova je srušena ili spaljena. Osobito temeljito rušili su katoličke sakralne objekte. Ono što su naši fratri skupa s narodom kroz stoljeća mukotrpno gradili i ono što im je bila najdraža duhovna baština mržnja je nemilosrdno uništila“.

Četnici su pucali i u kipove svetaca, u korpus raspetoga Krista, u srce kipova, odsijecali su im glave i udove, svete slike raznosili oružjem. „Često sam se pitao otkud im tolika mržnja na sve katoličko i hrvatsko. Ni prilikom turskih osvajanja naših krajeva u 16. i 17. st. nije bilo takvih strašnih rušenja crkava. Bio sam 1973. g. župnik u Vrpolju kod Knina i svjedok sam kako su i njihovi vjernici prigodno dolazili u naše crkve, osobito na sv. Anu u Kninu, a i tu su crkvu četnici zapalili“ rekao je fra Žarko, istaknuvši kako je velikosrpska propaganda 1980.-ih/1990.-ih godina ljude punila mržnjom i potaknula na najgore zločine.

„Kad su rušili katoličke crkve i uništavali katoličke svetinje, u svom vjerskom neznanju, smatrali su da to nije isti Krist, isti Bog, ista Gospa, isti sveci kao i njihovi pravoslavni. Bez razlike što je hrvatski narod pretrpio najveće žrtve u Drugom svjetskom ratu i nakon njega, velikosrpska propaganda uvijek se poziva na ustaške zločine, bez dokaza i uvećavajući ih. Svatko tko bi zagovarao samostalnu hrvatsku

državu proglašavan je ustašom“ upozorio je fra Žarko, dodavši da su tako i Hrvate koji su se početkom 1990.-ih godina izjasnili za samostalnu državu, Srbi proglašavali ustašama koje treba protjerati i pobiti. „Takvom razmišljanju doprinijeli su, nažalost i mnogi hrvatski ljevičari jugonostalgicari“ rekao je fra Žarko.

Predvoditelj slavlja naglasio je da su kršćani pozvani praštati i neprijateljima. „Mi kršćani, katolici i pravoslavni i svi drugi pozvani smo na dijalog, ekumenizam, suradnju i suživot. Isto nam je evanđelje. Zločine ne treba zaboraviti, da se ne bi opet dogodili, ali treba oprostiti jer opraštajući drugima i sami sebe oslobađamo tereta. Žao nam je kada isti i danas izvrću istinu pa i za Domovinski rat žele nas Hrvate optužiti. Ipak, moramo i trebamo živjeti sa susjedima Srbima i drugim narodima u miru“ rekao je fra Žarko, istaknuvši potrebu da se živi u miru s narodima i svim različitostima, uz načelo ‘Tuđe poštu, a svojim se ponosi’.

Upozorio je i na aktualne trendove u zemlji: mnogi nisu više spremni na žrtvu, sve manje se zasnivaju obitelji i rađaju djeca, mnogi napuštaju svoj kraj te je propovjednik podsjetio na starozavjetnu riječ proroka svom narodu: „Propast tvoja, Izraele, dolazi do tebe samoga“.

Poželjvši da više u Hrvatskoj i nigdje u svijetu ne bude rata, fra Žarko je istaknuo Kristovo blaženstvo: „Blago mirotvorcima, oni će se sinovima Božjim zvati. Blago progonjenima zbog pravедnosti, njihovo je kraljevstvo nebesko“.

Na misi na kojoj su sudjelovali i predstavnici Hrvatske vojske i policije te braniteljskih udruga pjevala je klapa ‘Sv. Juraj’ HRM-a.

Dan sjećanja počeo je hodnjom članova hrvatskih braniteljskih udruga od magistralne ceste u Donjem Karinu do franjevačkog samostana. Prije mise položeni su vijenci i svijeće, uz moli-

tvu održenja za pokojne kod grobnice franjevačkog samostana.

Samostan u Karinu četnici su srušili 13. veljače 1993. g. kao odmazdu za poraz u oslobodilačkoj akciji Maslenica. To je bilo najveće razaranja u šeststoljetnoj povijesti toga samostana koji je najstariji od petnaest samostana u sastavu Provincije Presvetog otkupitelja. Uvijek je imao veliku duhovnu, kulturnu i nacionalnu ulogu, knjižnicu s više od tisuću naslova i vrijedne inkunabule iz 15. st.

Karinski samostan iz 1429. g. spomenik je kulture nulte kategorije. Jedan je od 122 srušena sakralna objekta splitske franjevačke provincije u Domovinskom ratu. Samostan i crkva u Karinu obnovljeni su 2006. g.

Karinski gvardijan fra Petar Klarić rekao je da su hrvatski branitelji uz Božju pomoć i pod vodstvom predsjednika Franje Tuđmana pobijedili u Domovinskom ratu. „Neka Božji mir i blagoslov bude u Hrvatskoj. Molimo i za stradale od potresa na Banovini. Naša domovina će se obnoviti ako budemo imali srce kao što ga je imao kardinal Alojzije Stepinac koji je bio žrtva u Drugom svjetskom ratu i poraću. Njegova mučenička krv na ponos je hrvatskom narodu i zalog za bolju budućnost naše domovine“ poručio je fra Petar preporučivši sve Stepinčevom zagovoru i potaknuvši na molitvu da bude čim prije proglašen svetim.

Marom i zalaganjem karinskog gvardijana fra Petra Klarića, uz duhovnu, Karin je doživio i materijalnu preobrazbu područja oko samostana uz rijeku Karešnicu. Nakon više desetljeća, Gornji i Donji Karin u kojem se nalazi samostan povezani su mostom i šetnicom uz obalu Karinskog mora.

KORIZMENA AKCIJA Zadarske nadbiskupije za stradale od potresa u Sisačkoj biskupiji

Tradicionalna Korizmena akcija Zadarske nadbiskupije ove godine namijenjena je za pomoć nastradalima od potresa na području Sisačke biskupije. Tim povodom zadarski nadbiskup Želimir Puljić poslao je Pismo župnicima, osnovnim i srednjim školama te gradovima i općinama u Zadarskoj nadbiskupiji, u kojem ih potiče na sudjelovanje u Korizmenoj akciji.

„Korizma nam svake godine daje jedinstvenu priliku da dublje razmišljamo o smislu i vrijednosti svoga kršćanskog života. To nas vrijeme poziva da uz molitvu i duhovnu obnovu budemo milosrdniji prema drugima, čineći konkretna djela ljubavi i dijeleći svoja dobra s potrebnima“ poručuje nadbiskup Puljić, istaknuvši da je Korizmena akcija znak djelotvorne ljubavi

koja nas podsjeća na važnost prepoznavanja potreba bližnjih i brzu pomoć onima koji nas trebaju.

„Potreseni događajima razornog potresa koji su pogodili stanovnike Siska, Petrinje, Gline i okolnih mjesta, pozvani smo kao kršćani na solidarnost i blizinu najpotrebnijima. Pomoć i suradnja, osobito bratska ljubav, potiču nas da u ovom teškom trenutku suosjećamo i iskazemo blizinu najpotrebnijima“ poručuje mons. Puljić.

Tijekom Korizmene akcije župnici u crkve postavljaju posebne kutije milodara za akciju te u korizmenim aktivnostima i pobožnostima u župi prikupljaju sredstva.

ZADAR: Peplena u katedrali sv. Stošije

Na Peplenicu, Čistu srijedu, 17. veljače, u katedrali sv. Stošije u Zadru misno slavlje s obredom pepeljanja predvodio je mons. Josip Lenkić, generalni vikar Zadarske nadbiskupije.

„Blagoslovljeni pepeo kojim se na Peplenicu posipamo po glavi znak je koji nas podsjeća da smo stvorenja, poziva nas na pokoru i jaču zauzetost oko obraćenja kako bismo sve više slijedili Gospodina kojeg treba susresti, prihvatiti i

slijediti. Zato je korizma povratak Onomu koji sve stvara i obnavlja“ rekao je mons. Lenkić, dodavši da korizmeni program čine post, molitva i bratska ljubav. Korizmenim vremenom započinje duhovni hod koji nas pripravlja za dostojno slavljenje vazmenih otajstava. „To je pogodno vrijeme da uz pomoć Božje riječi i sakramenata obnovimo svoj hod u vjeri kao pojedinci i kao zajednica“ potaknuo je mons. Lenkić, tumačeći tragom navještenih čitanja što nam je činiti tijekom korizme.

„Po proroku Joelu Gospodin poziva svoj narod, dakle i nas, da mu se svim srcem vratimo. Međutim, Bog ne želi samo formalni povratak, vanjštinu, nego on traži nutrinu: da mu se srcem vrata, a ne da se korizmeno odricanje svede na vanjštinu od koje nema puno koristi. Naše obraćenje mora biti trajno – osobni susret, lišen formalizma, susret srca koje treba podložiti Bogu“ rekao je mons. Lenkić, citirajući proroka Joela: „Razderite srca, a ne halje svoje! Vratite se Gospodinu, Bogu svome, jer on je nježnost sama i milosrđe, spor na ljutnju, a bogat dobrotom, on se nad zlom ražali“.

Propovjednik je potaknuo da se pouzdamo u Božje milosrđe „jer Bogu je stalo do njegovih stvorenja, do njegove djece koja lutaju i često sami sebe uvedu u nevolje. Da bismo mu se približili, potrebno je odvratiti se od svojih grijeha. Da bismo u tome uspjeli, potrebna je molitva. Prorok potiče članove Božjega naroda riječima: ‘Neka mole: Smiluj se, Gospodine, svojem narodu!’“ naglasio je mons. Lenkić.

Apostol Pavao sve poziva da se pomire s Bogom, odnosno, među sobom. „Bog nas grli svojom ljubavlju kad mi prigrlimo one od kojih smo postali daleki i strani. Pavao zaklinje Korinćane, sve nas, jer ljudi ne vide; kršćani često nisu svjesni da su odlutali na krivi

ticaje: ‘Evo, sad je vrijeme milosno, sad je vrijeme spasa!’. Taj pogodni trenutak za obraćenje je sada, ova korizma, upravo ovi dani. Oni su milosno vrijeme, vrijeme spasa“ poručio je generalni vikar.

Evandeoski ulomak odgovara kome, odnosno radi koga činimo post i pokoru, molitvu i milostinju te čiju slavu očekujemo. „Milostinja i

molitva, post i dobra djela pobožnosti i pokore mogu biti prazna i ne svidjeti se Bogu, ako se ne čine s pravom nakanom. Isus nam donosi stvarnu usporedbu koja nije izbljedila ni do naših dana. ‘Pazite, čuvajte se!’. I kad postite, i kad molite, i kad dajete milostinju – pazite, čuvajte se! Koga se treba paziti? Sebe! Sebe se čuvajte! ‘Ne trubite pred sobom’, a neki trube, žele to svima razglasiti, neka svi znaju kako sam ja dobar, velikodušan, kako ja pomažem. Oni su već primili svoju nagradu, to je ljudska hvala. Bog želi da se to što se čini, radi Njega čini. Gospodin želi da to budu djela koja će proslavljati njegovog Oca nebeskog. I za svako takvo djelo dodaje ‘I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti’“ rekao je generalni vikar.

Poželjvši svima plodnu korizmu, mons. Lenkić je zaključio: „Post, molitva i milostinja pred Bogom vrijede koliko i kako daje, moli i posti naše srce. Bog vidi u naše srce i neće nam ostati dužan. Tako će i korizma biti plodonosna za nas i naš duhovni život, a na korist i nama i našim bližnjima“.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
POZDRAV NADBISKUPA PULJIĆA NA POČETKU 61. ZASJEDANJA SABORA HBK	10
VJERNICI PRED IZAZOVOM PANDEMIJE I POTRESA	11
PRIOPĆENJE SA 61. ZASJEDANJA SABORA HBK	14
POZDRAVNA RIJEČ PREDSDJEDNIKA HBK PULJIĆA NA 23. ZAS. HBK I BK BIH	15
PRIOPĆENJE S XXIII. ZAJEDNIČKOG ZASJEDANJA HBK I BK BIH	17
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
KULTURA SKRBI KAO PUT DO MIRA	19
USUSRET NEDJELJI BOŽJE RIJEČI	20
SVETA STOŠIJA PROSLAVILA SE DJELIMA LJUBAVI	21
11. GODIŠNJICA SMRTI NADBISKUPA IVANA PRENDE	24
ODREDBE	27
NAŠI POKOJNICI	31
KRONIKA	32
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	34